ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

NEEDS FOR COMPETENCY DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL TEACHERS IN NORTHEAST UNDER PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

ณัฐนัย มณีวรรณ
NUTTANAI MANEEWAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2563
KMITL-2020-ED-M-241-022

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

NEEDS FOR COMPETENCY DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL TEACHERS IN NORTHEAST UNDER PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION

NUTTANAI MANEEWAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE IN AGRICULTURAL EDUCATION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2019

KMITL-2020-ED-M-241-022

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2020
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
นักศึกษา	นายณัฐนัย มณีวรรณ
รหัสประจำตัว	59603113
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ครุศาสตร์เกษตร
พ.ศ.	2563
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ภัคพงศ์ ปวงสุข

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตร 2) ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร และ 3) หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชาเกษตร ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 185 คน โดยใช้ตารางสุ่มของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า ครูเกษตร ส่วนใหญ่เป็นชาย (ร้อยละ 61.63) มีอายุระหว่าง 50 – 59 ปี (ร้อยละ 53.51) อายุราชการ 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 51.90) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 58.92) สอนตรงตามสาขาวิชาชีพ (ร้อยละ 59.46) รายได้ต่อเดือน 30,000 บาท ขึ้นไป (ร้อยละ 60.54) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครู คศ.3 (ร้อยละ 54.05) สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย (ร้อยละ 66.49) มีประสบการณ์สอนวิชาเกษตร 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 44.86) ครูเกษตรมีวิชาสอนมากกว่า 3 วิชา (ร้อยละ 82.70) มีหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนในกลุ่มสาระ (ร้อยละ 91.35) มีการพัฒนาตนเองตามความสนใจ ตามสายงาน และตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม น้อยกว่า 3 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 89.19, 81.08, 72.97 ตามลำดับ) โดยครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.53) และมีความต้องการสมรรถนะประจำสายงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.54) เมื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาที่สอนแตกต่างกัน (X_{10}) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร (Y) อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญ (r = .325 , p = < .001)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Needs for Competency Development of Agricultural Teachers in Northeast under Provincial Administrative Organization
Student	Mr. Nuttanai Maneewan
Student ID.	59603113
Degree Program	Master of Science Agricultural Education
Year	2020
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Pakkapong Poungsuk

ABSTRACT

This study was conducted to investigate: 1) socio-economic attributes of agricultural teachers; 2) needs for competency development of the agricultural teachers; and 3) relationships between the agricultural teacher's socio-economic attributes and their competencies. The sample groups consisted of 185 secondary school agriculture teachers. They were obtained by a random sampling method of Krejci & Morgan. A questionnaire was used for data collection and analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, and correlation coefficient.

The results of the study revealed that most of the respondents were males (61.63%), 50-59 years old, bachelor's degree graduated (53.51%) with professional agriculture teacher (59.46%), and their monthly income was 30,000 Baht and above (59.46%). About one half of the respondents had 21 years of service and above (51.90%) and their rank was senior professional Level (54.05%). More than one half of the respondents taught both lower and upper secondary school students (66.49%) and they taught more than 3 subjects (82.70%). Most of the respondents had other assigned tasks besides teaching (91.35%) and they had developed themselves based on their interest, their work, and duties assigned. (89.19%, 81.08%, 72.97%, respectively) Less than one half of the respondents had been teaching agriculture for 21 years and above (44.86%). The respondents had a high level of core competency ($\bar{X}$= 4.40, S.D. = 0.52) and functional competency ($\bar{X}$= 4.42, S.D. = 0.54). The findings also showed that the number of subjects to be taught had a variant significant relationship with core and functional competencies at a low level ($r = .325$, $p = < .01$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ภัคพงศ์ ปวงสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์และความกรุณาเสียสละเวลาให้กำลังใจ คอยให้คำปรึกษา พร้อมให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนช่วยตรวจสอบการแก้ข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูณณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขอกราบขอบพระคุณประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถาพร ดียิ่ง และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.ปิยะนารถ จันทร์เล็ก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศราวุธ อินทรเทศ ที่เสียสละเวลาในการสอบวิทยานิพนธ์ขั้นสุดท้ายในครั้งนี้ ร่วมถึงคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยและถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 15 จังหวัด ซึ่งได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้รับข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้อย่างดีและสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้น

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ญาติพี่น้องครอบครัว ตลอดจนผู้มีอุปการะคุณที่เป็นกำลังใจ ให้โอกาส ให้การสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียน ให้ทุนทรัพย์ ให้ความรักและความห่วงใยด้วยดีเสมอมา ส่งผลให้การศึกษาการวิจัยและการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ของผู้วิจัย และผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ณัฐนัย มณีวรรณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	IV
สารบัญ	V
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญภาพ	IX
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7
2.2 สมรรถนะของครูเกษตร	30
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล	47
2.4 แนวคิดทฤษฎีความต้องการ	48
2.5 การจัดการศึกษาเกษตร	52
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	73
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	73
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
3.3 การรวบรวมข้อมูล	75
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	77
4.2 ความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	83
4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	90
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	96
5.1 สรุปผลการวิจัย	96
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	98
5.3 ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	107
ภาคผนวก ก หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง	108
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	115
ภาคผนวก ค ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ทางสถิติ	124
ประวัติผู้เขียน	128

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว.....	25
2.2	สังเคราะห์ประเภทสมรรถนะ.....	39
3.1	แสดงจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชากร.....	73
4.1	แสดงปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	77
4.13	แสดงความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก (Core competency) ของครูเกษตร.....	84
4.14	แสดงภาพรวมความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก (Core competency) ของครูเกษตร.....	86
4.15	แสดงความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) ของครูเกษตร.....	86
4.16	แสดงภาพรวมความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงา (Functional competency) ของครูเกษตร.....	89
4.17	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	90
4.18	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	91
4.19	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	92

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
2.1	ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg model)	32
2.2	แสดงลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs)	49
2.3	ความมุ่งหมายของการศึกษาเกษตรแต่ละระดับ	64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันความรู้ใหม่ ๆ ได้เกิดขึ้นอย่างมากมาย ประเทศไทยกำลังเผชิญกับแรงผลักดันทั้งจากภายนอกและภายในประเทศที่ทำให้ต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แรงผลักดันที่สำคัญในยุคนี้ประการแรก คือ การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งในชีวิตประจำวันและในโลกธุรกิจ ไม่ต่างจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในอดีต พร้อมกันนั้น"อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง"(Internet of Things - IoT) หรือการที่อุปกรณ์ต่าง ๆ และทุกสิ่งทุกอย่างถูกเชื่อมโยงสู่โลกอินเทอร์เน็ต ทำให้มนุษย์สามารถสั่งการควบคุมการใช้งานอุปกรณ์ต่าง ๆ ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้รูปแบบการใช้ชีวิตและการทำธุรกรรมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและรวดเร็ว (กระทรวงการศึกษาธิการ 2551 : 28) สิ่งที่จำเป็นต่อครูในปัจจุบันคือ สมรรถนะ ซึ่งสมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็น รวมถึงทัศนคติ ค่านิยม และความคิดที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อองค์การ ครูในปัจจุบันจำเป็นจะต้องพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะและทักษะวิชาชีพในทุก ๆ ด้าน ให้มากยิ่งขึ้นไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง ที่จะเป็นฐานให้ครูพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะวิชาชีพพื้นฐานเช่นเดียวกันกับตนได้ ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมของประเทศ เพื่อให้ได้พลเมืองที่ดีของประเทศ อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวหน้าและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ ภารกิจในการจัดการศึกษาจึงต้องอาศัยความเป็นวิชาชีพชั้นสูงของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งต้องมีความรู้และความชำนาญในการจัดการศึกษาอย่างเป็นการเฉพาะตามศาสตร์ทางการศึกษา (Pedagogy) ซึ่งเรียกว่า วิชาชีพทางการศึกษาหรือวิชาชีพครู โดยพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายของวิชาชีพทางการศึกษาหรือวิชาชีพครูว่าเป็นวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นคนไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 4)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการเรียนให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา วิชาศิลปะ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี และวิชาภาษาต่างประเทศ ซึ่งการจัดการศึกษาเกษตรจัดอยู่ในกลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยจัดให้ผู้เรียนได้มี เจตคติ ความรู้ ทักษะ พื้นฐานตามความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลานั้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีส่งผลให้ความสนใจในงานด้านเกษตรของนักเรียนลดน้อยลง สภาพทั่วไปในการจัดการเรียน ซึ่งในปัจจุบันสิ่งที่เป็น คือ ครูที่สอนควรเป็นผู้ที่มีวุฒิทางเกษตรโดยตรง เพราะการสอนมุ่งการฝึกปฏิบัติ การให้ครูที่ไม่มีวุฒิทางเกษตรไปสอนนักเรียนอาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะความลึกซึ้งด้านการฝึกปฏิบัติในเนื้อหาการเรียนการสอนของผู้ที่ผ่านการศึกษาอบรมมาแล้วย่อมจะดีกว่าผู้ที่ไม่เคยผ่านการเรียนรู้มาก่อนอย่างแน่นอน เพื่อให้มีความรู้เกษตรสมัยใหม่ ทันเทคโนโลยี และมีจิตวิญญานของครูเกษตร (สมศักดิ์ ค้าคล่อง, บทสัมภาษณ์, 2561) สมรรถนะที่จำเป็นของครูเกษตร ประกอบไปด้วย ทักษะ ความรู้และทัศนคติ ทั้ง 3 สมรรถนะนี้ที่จะช่วยส่งเสริมให้ครูเกษตรพัฒนาวิชาการเรียนการสอนได้ดี อีกทั้งยังมีครู ผู้เรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชน ที่เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ และครูเกษตรต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าที่จะจัดทำนวัตกรรมใหม่ๆ อยู่เสมอ (วัฒนะ สะดวก, บทสัมภาษณ์, 2563) ซึ่งคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษานั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง โดยเฉพาะคุณภาพของบุคลากรครู ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาผู้เรียน ถ้าครูไม่มีคุณภาพผู้เรียนก็ไม่มีคุณภาพ การพัฒนาครูจึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ : 10) เพื่อให้ครูมีหรือเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น เป็นการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพตามมาตรฐานกำหนด และเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 6)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะดำเนินการวิจัยในเรื่องความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากผู้วิจัยเล็งเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของทางด้านการศึกษาที่ทันสมัยขึ้น จึงอยากนำร่องในการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ยังเป็นการพัฒนาบุคลากรทางการเกษตรในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้พัฒนาดียิ่งขึ้นและยั่งยืนต่อ ๆ ไปในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยมุ่งเน้นศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษต รสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2562 โดยศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรดังนี้

1.3.1.1 ตัวแปรศึกษาประกอบด้วย

(1) ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตร

(2) ตัวแปรตาม คือ ความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3.2.1 ประชากร คือ ครูผู้สอน ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 15 จังหวัด จากโรงเรียนทั้งหมด 220 แห่ง จำนวน 350 คน (ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา 10 กรกฎาคม 2561)

1.3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชาเกษตร ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 181 คน โดยการสุ่มแบบใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกเฉพาะกลุ่มครูผู้สอนวิชาเกษตรได้จำนวน 185 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.3 ขอบเขตด้านสถานที่และเวลา

สถานที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 15 จังหวัด ได้แก่ 1) อบจ.กาฬสินธุ์ 2) อบจ.ขอนแก่น 3) อบจ.ชัยภูมิ 4) อบจ.นครพนม 5) อบจ.นครราชสีมา 6) อบจ.บุรีรัมย์ 7) อบจ.มหาสารคาม 8) อบจ.ยโสธร 9) อบจ.ร้อยเอ็ด 10) อบจ.เลย 11) อบจ.ศรีสะเกษ 12) อบจ.สกลนคร 13) อบจ.หนองคาย 14) อบจ.อุดรธานี 15) อบจ.อุบลราชธานี ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ ช่วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2562

1.4 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาของครูเกษตร โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งประกอบด้วยข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบไปด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังแสดงในภาพที่ 1.1

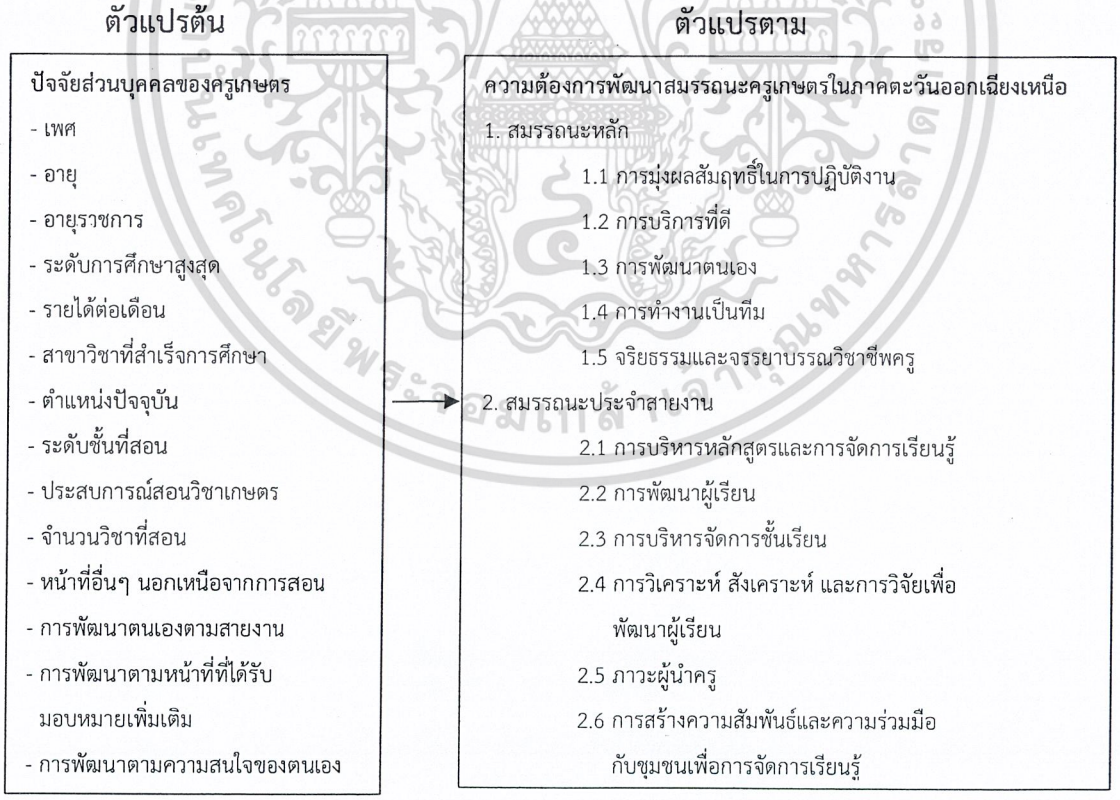

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตร หมายถึง ข้อมูลพื้นฐานของครูเกษตร คือ เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษาสูงสุด สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์สอนวิชาเกษตร จำนวนวิชาที่สอน และหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน การพัฒนาตนเองตามสายงาน การพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม การพัฒนาตามความสนใจของตนเอง

สมรรถนะของครูเกษตร หมายถึง คุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวของครูเกษตรที่แสดงออกมาโดยการปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผลงานการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม และโดดเด่น ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรม โดยมี สมรรถนะหลัก (Core competency) หมายถึง ความสามารถหลักซึ่งสะท้อน ให้เห็นพฤติกรรมของคนที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายและภารกิจตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด และหมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของคนในทุกระดับและทุกกลุ่มงานที่องค์การต้องการให้มี และ สมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) หมายถึง ความสามารถในงานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของงานต่าง ๆ (Job based) หน้าที่ที่แตกต่างกัน ความสามารถในงานย่อมแตกต่างกัน สามารถเรียก Functional competency, Job competency, Technical competency

การจัดการศึกษาเกษตร หมายถึง การเรียนการสอนวิชาเกษตรตามวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัวตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ครูเกษตร หมายถึง ครู อาจารย์ ทั้งข้าราชการและลูกจ้างที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนงานเกษตร มีความรู้ความสามารถ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเกษตรต่าง ๆ ให้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีการจัดการศึกษา มี 15 จังหวัด ประกอบไปด้วย จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครพนม จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดเลย จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสกลนคร จังหวัดหนองคาย จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดอุบลราชธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นำความต้องการพัฒนาสรรถนะครูเกษตรสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปสู่การเสนอต่อคณะกรรมการที่รับผิดชอบในส่วนด้านพัฒนาการศึกษา

2. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถนำข้อมูลความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ในการสนับสนุนครูเกษตรในโรงเรียนของตนได้

3. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสามารถนำข้อมูลความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรครูเกษตร ให้สอดคล้องตามความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร

4. สถาบันผู้ผลิตครูเกษตรสามารถนำข้อมูลเป็นฐานในการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและทฤษฎีหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 สมรรถนะครูเกษตร

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

2.4 แนวคิดทฤษฎีความต้องการ

2.5 การจัดการศึกษาเกษตร

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.1 หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน อย่างทั่วถึงแก่ประชาชนในเขตพื้นที่ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ทั่วถึงโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ไม่น้อยกว่า 12 ปี ตามมาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม หรือความบกพร่องทางการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5. กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการศึกษาต้องเป็นยุทธศาสตร์ถาวรของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะเป็นการลงทุนระยะยาวแต่ผลตอบแทนมากที่สุด และเป็นกลไกที่ทำให้เกิดการพัฒนาทั้งในระดับประชาชน ครอบครัว และชุมชน โดยประโยชน์ ของการศึกษาต่อประชาชนอย่างน้อยมี 5 ประการ คือ 1) สนับสนุน ให้ประชาชนมีสัมมาอาชีวะ ทำให้เศรษฐกิจชุมชนมั่นคง ช่วยแก้หรือขจัดความยากจน 2) ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีและประชาธิปไตยในชุมชน เพราะการศึกษาให้อุดมการณ์ประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนสำนึกในสิทธิและหน้าที่จึงเสริมพลังภราดรภาพบนฐานของเสรีภาพ และความเสมอภาคตามหลักการประชาธิปไตย 3) ส่งเสริมสุขภาพ และสร้างสุขภาวะในชุมชน การศึกษาจะให้พื้นฐานของการดูแลสุขภาพ ทำให้ประชาชนดูแลสุขภาพของตนและครอบครัวได้ดีขึ้น เป็นการสร้างสุขภาวะในชุมชน คือ ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาโรค อย่างถูกวิธีและฟื้นฟูร่างกายและจิตใจให้กลับมาเป็นปกติ 4) ส่งเสริม สิ่งแวดล้อมในครอบครัวและนิเวศวิทยาในชุมชน การศึกษาสอนให้ ประชาชนรู้จักส่งเสริมสภาพแวดล้อมในครอบครัว ส่งเสริมระบบ นิเวศวิทยาในชุมชน ร่วมมือพิทักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน และอนุรักษ์ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติผ่านกระบวนการการเรียนรู้และ 5) ส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมทั้งสำหรับสมาชิก ครอบครัว และชุมชน การศึกษาให้สติในการจัดการกับอบายมุขทั้งปวง พัฒนาสติปัญญาให้มั่นคง

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พ.ศ. 2545 เปิดโอกาสให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาได้ทุกระดับ ประเภทตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น รวมถึงระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาได้โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ปัจจุบันยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาไม่มากนัก การจัดการศึกษาเพื่อชุมชนควรพัฒนาทั้งวงจร ในทุกระดับ คือ 1) พัฒนาเด็กตั้งแต่ในครรภ์ต้องส่งเสริมสุขภาพอนามัย ของหญิงวัยเจริญพันธุ์ ให้พร้อมที่จะให้ลูกในครรภ์มีการพัฒนาของสมองเต็มที่ 2) การคลอดและการเลี้ยงดูใน 3 ขวบแรก สำคัญมากต่อพัฒนาการของเด็กและการศึกษาที่จะเข้ามาพัฒนา 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีคุณภาพ ต้องพัฒนาความพร้อมแก่เด็กเล็กทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาอย่างเหมาะสมตามวัย ให้เด็กได้อาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการเพื่อให้สมองพัฒนาได้เต็มที่ 4) การศึกษาปฐมวัยต้องพัฒนาเด็ก 4 ถึง 6 ขวบ เพราะเด็กจะเรียนรู้และประทับตราไว้ในสมองตั้งแต่วัยต้น ๆ 5) การศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพลเมืองดีเก่ง มีสุขให้กับประเทศชาติโดยกำหนดไว้ในหลักสูตร และจัดการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐาน นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐานและอาชีพ และ 6) ระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตนักวิชาการ นักวิชาชีพชั้นสูง ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม หัวใจในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น คือ การสร้างความเชื่อมั่นกับประชาชน ซึ่งสิ่งที่จะสร้างความเชื่อมั่นได้ดีที่สุดคือคุณภาพการศึกษาและปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพ การศึกษามากที่สุด คือ สิ่งที่เกิดในห้องเรียน ไม่ใช่งบประมาณ จึงต้องเน้นที่ครูดีซึ่งมีคุณสมบัติคือ 1) รักเด็ก 2) รู้วิชาที่สอนเป็นอย่างดี 3) หาวิธีสอนเพื่อให้เด็กทุกคนเรียนรู้ได้มากที่สุด 4) มีอุดมการณ์ที่จะเป็นครู และ 5) มีคุณธรรม สำหรับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีคือ 1) มีเจตนาดีว่าการศึกษาคือการลงทุนที่คุ้มค่า และให้ผลยั่งยืนที่สุด 2) ถือหลักธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และ 3) ต้องมีความรับผิดชอบ และความรับผิดรับชอบ เป้าหมายการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ซึ่งเป็นโจทย์ใหญ่ของการศึกษาท้องถิ่น จะทำอย่างไรให้การจัดการศึกษา เป็นการศึกษาที่ทำให้เยาวชน เด็ก และผู้เรียนได้ประโยชน์และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความมีสุข ภาวะของสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และสิ่งแวดล้อม นำมาสู่การมีคุณธรรมจริยธรรม มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็นและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้ง เป็นการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รายละเอียดดังนี้ รัฐธรรมนูญแห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ รวมทั้งการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ ดังนี้ มาตรา 9 (2) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นมาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการที่กฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจในการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.1.2.1 การจัดการศึกษาในระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาในระบบสองรูปแบบ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา รายละเอียด ดังนี้

(1) การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา ซึ่งรัฐต้องจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำหรับการแบ่งประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นตามกฎกระทรวง แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้ การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี โดยมีหลักการคือการเตรียมความพร้อมของเด็กด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพเพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม การศึกษาระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมและความรู้ความสามารถของเด็ก ใช้ระยะเวลาตามเกณฑ์ปกติ 6 ปี การศึกษาระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับประถมศึกษา ใช้เวลาเรียน 3 ปี มีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้ ความต้องการ ความสนใจ และสร้างความถนัดแก่นักเรียน เพื่อนำไปใช้ประกอบการงานและอาชีพที่สมควรแก่วัย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ทั้งนี้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญ (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) และประเภทอาชีวศึกษา (ประกาศนียบัติวิชาชีพ)

(2) การศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนภายหลังที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา ซึ่งครอบคลุมการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา และระดับปริญญา

2.1.2.2 การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบอาชีพในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของประชาชน และความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนหนังสือหนังสือพิมพ์ สื่อ สิ่งพิมพ์แก่ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ตำบล และห้องสมุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2557 : 18-26)

2.1.2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานศึกษา 2 ลักษณะ คือ

(1) การจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง หรือขยาย หรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษา โดยให้สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือสถานศึกษาเดิมที่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษาจัดการศึกษาในระดับและประเภทที่มีความพร้อม มีความเหมาะสม และมีความต้องการภายในท้องถิ่น อาจแยกได้เป็น 4 กรณี คือ 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เคยจัดการศึกษามาก่อนจัดตั้งสถานศึกษาเพื่อให้จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่กำหนด 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดยให้สถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดยสถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่แตกต่างไปจากระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้จัดตั้งสถานศึกษาเพิ่มเติม แต่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษาจากที่จัดอยู่เดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) การถ่ายโอนการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น| แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนสถานศึกษาส่วนหนึ่งจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากปี พ.ศ. 2549 – 2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 485 แห่ง

2.1.2.4 วิสัยทัศน์ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถี ชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

2.1.2.5 ภารกิจการจัดการศึกษาท้องถิ่น

(1) การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคมและสติปัญญาเต็มตามศักยภาพและมีความ พร้อมในการเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและวางรากฐานชีวิต การเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของ ตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบการงานอาชีพและทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรมและมีความสำนึกในความเป็นไทย

(3) การจัดการบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและหรือส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบอาชีพเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

(4) การจัดการส่งเสริมกีฬานันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชนเป็นการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการกิจกรรมเด็กและเยาวชนแก่เด็กและเยาชน ประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย

(5) การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยของท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.6 วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น

(1) เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกายจิตใจ อารมณ์สังคม สติปัญญาให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(2) เพื่อให้เด็กที่มีอายุในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในเขตความรับผิดชอบขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบริการศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามหลักสูตรอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

(3) เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ คุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด และตรงตามความต้องการ ของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(4) เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดำเนินการตามความต้องการและคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กร ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่น

(5) เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกายและฝึกฝนกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมพัฒนาเยาวชนเพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพ ทั้งด้าน สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬา นันทนาการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กเยาวชนไปในแนวทางที่ถูกต้องใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

(6) เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาสผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการประกอบอาชีพให้มีงานทำไม่เป็นภาระแก่สังคม

(7) เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญา ท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

2.1.2.7 การดำเนินงานจัดการศึกษาท้องถิ่น

เนื่องจากนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. 2545 – 2559) เป็นการจัดทำภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมทั้ง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และ พ.ร.บ.เฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการศึกษาภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถนำนโยบาย ที่เหมาะสมกับศักยภาพความต้องการและความพร้อมไปปฏิบัติได้โดยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอแนะยุทธศาสตร์ การนำแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติดังนี้

(1) แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษา เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความพร้อมและศักยภาพ เมื่อพิจารณา แนวทางการดำเนินงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนญู ฯ พ.ร.บ. การศึกษาฯ และ พ.ร.บ.กำหนดแผนฯ ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ 2 แนวทาง คือ

การดำเนินการจัดการศึกษาเอง โดยดำเนินการได้ 2 กรณีคือ

1. ดำเนินการจัดตั้งสถานศึกษาเองภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาที่รัฐบาลจะถ่ายโอนภารกิจการศึกษาของรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารการจัดการศึกษา

สำหรับการดำเนินการทั้ง 2 กรณี องค์กรปกรองส่วนท้องถิ่นต้องผ่านการประเมินความพร้อมที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถจัดการศึกษาได้ ตามมาตรฐานที่กำหนด

การดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม เป็นการดำเนินการโดยองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์อุปกรณ์ทางการศึกษา ทรัพย์สินอื่น ๆ รวมทั้งการเสนอแนะและร่วมพัฒนาการศึกษา

(2) การพิจารณาความพร้อมในการจัดการศึกษา พิจารณาจากลักษณะและการแบ่งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ก. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาอยู่แล้ว ดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ตามความต้องการของประชาชน

ข. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้จัดการศึกษา ดำเนินการจัดบริการทางการศึกษาแก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพระราชบัญญัติกำหนดและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเหมาะสม ความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้ ภายใต้การประเมินความพร้อมตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป็นกฎกระทรวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแบ่งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำหนดกรอบภารกิจการจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม

(2.1) กลุ่มความพร้อมสูง ควรดำเนินภารกิจ

1. การศึกษาก่อนพื้นฐาน
2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การส่งเสริมอาชีพ / การศึกษานอกระบบ
4. กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ
5. บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

(2.2) กลุ่มความพร้อมปานกลาง ควรดำเนินภารกิจ

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การส่งเสริมอาชีพ / การศึกษานอกระบบ
3. กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ
4. บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

(2.3) กลุ่มความพร้อมต่ำ ควรดำเนินภารกิจ

1. การส่งเสริมอาชีพ / การศึกษานอกระบบ
2. กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ
3. บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. ร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ

(3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษาพิจารณาจาก

1. ความต้องการและข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น
2. ความคิดเห็นของสภาท้องถิ่น
3. ข้อมูล ข้อเท็จจริง (จำนวนโรงเรียน จำนวนเด็ก สภาพที่ตั้ง ฯลฯ)
4. ข้อคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่จะโอน
5. ศักยภาพของท้องถิ่น (คน เงิน พัสดุ การจัดการ)

คน ได้แก่ ศักยภาพในการบริหารการศึกษาของนักบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอัตรากำลังบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เงิน ได้แก่ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น จะเพิ่มขึ้นและได้รับอุดหนุนจากรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนได้รับสนับสนุนองค์กรต่าง ๆ

พัสดุ ได้แก่ ความต้องการทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ที่มี ที่จะรับโอน ที่จะให้มีให้เป็น ให้เกิด ที่จะขอสนับสนุน

การจัดการ ได้แก่ ศักยภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ ความสามารถ วิสัยทัศน์ ต่อการจัดการศึกษาและการจัดการโครงสร้างการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สุภาพร อาจเดช 2555 : 20-24)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ให้ความสำคัญ กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรการศึกษาชาติ และได้มีการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาและดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาดังกล่าว ทั้งระดับการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการประเมินคุณภาพภายใน จำนวน 24 มาตรฐาน ดังนี้

ด้านปัจจัย มาตรฐานที่ 1 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ /ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี มีครูและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอ มาตรฐานที่ 2 ครู มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 4 สถานศึกษามีจำนวนผู้เรียนและอายุตามเกณฑ์มาตรฐานที่ 5 สถานศึกษามีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านกระบวนการ มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้างระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบและครบวงจร มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายมาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา และสถาบันทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา

ด้านผลผลิต มาตรฐานที่ 14 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 15 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มาตรฐานที่ 16 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 17 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองคิดแบบองค์รวมทั้งระบบ และมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 18 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 19 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 20 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 21 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มาตรฐานที่ 22 ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชน สังคม และปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาตรฐานที่ 23 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน มาตรฐานที่ 24 สถานศึกษามีมาตรฐานเป็นที่พึงพอใจและยอมรับโดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ปกครองและชุมชน ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2553 : 44-46)

2.1.3 การจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

2.1.3.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 4-22) ได้กล่าวว่า หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดรายละเอียดสำคัญดังต่อไปนี้

(1) วิสัยทัศน์ของหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

(2) หลักการของหลักสูตร

(2.1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

(2.2) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

(2.3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

(2.4) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

(2.5) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

(2.6) เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

(3.1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเองมีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(3.2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

(3.3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

(3.4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(3.5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

(4) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

(4.1) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

(4.2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

(4.3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศเข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4.4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

(4.5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

(5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

(5.1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

(5.2) ซื่อสัตย์สุจริต

(5.3) มีวินัย

(5.4) ใฝ่เรียนรู้

(5.5) อยู่อย่างพอเพียง

(5.6) มุ่งมั่นในการทำงาน

(5.7) รักความเป็นไทย

(5.8) มีจิตสาธารณะ

และสถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

(6) ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

(6.1) ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3)

(6.2) ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(7) สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

(7.1) กลุ่มภาษาไทย เน้นความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ

(7.2) คณิตศาสตร์ เน้นการนำความรู้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุมีผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

(7.3) วิทยาศาสตร์ เน้นการนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์

(7.4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เน้นการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย

(7.5) สังคมศึกษาและพลศึกษา เน้นความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพพลานามัยของตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธีและทักษะในการดำเนินชีวิต

(7.6) ศิลปะ เน้นความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สุนทรียภาพ และการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

(7.7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี

(7.8) ภาษาต่างประเทศ เน้นความรู้ทักษะ เจตคติและวัฒนธรรมการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ

(8) ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ คือ

(8.1) ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

(8.2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัด และความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำรงชีวิตมีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือการศึกษาต่อ

(8.3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) เป็นระดับการศึกษาที่มุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพ มีทักษะ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

(9) การจัดเวลาเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดเวลาเรียนในแต่ละระดับชั้นไว้ดังนี้

(9.1) ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนทั้งหมดไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี โดยสามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

(9.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คิดน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต รวมเวลาเรียนทั้งหมดไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี

(9.3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คิดน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน ค่าน้ำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต รวมเวลาเรียนทั้งหมดไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง/ปี ใช้เวลาเรียทั้งหมด 3 ปี

(9.4) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ ในส่วนกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

ระดับประถมศึกษา รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.1.4 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 205) ได้กล่าวว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข

2.1.4.1 สาระสำคัญในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถความถนัด และความสนใจของตนเอง

(2) การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์ อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

(3) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือการ สร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(4) การอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

2.1.4.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของ เครื่องใช้ หรือวิธีการตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีคุณธรรม

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 215-217) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนตามความมุ่งหวังกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน มีทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการ มีลักษณะนิสัยการทำงานที่เสียสละ มีคุณธรรม ตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและถูกต้อง และมีจิตสำนึกในการใช้พลังงานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีความคิดสร้างสรรค์ ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ เข้าใจแนวทางการเลือกอาชีพ การมีเจตคติที่ดีต่อและเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ วิธีการหางานทำ คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการมีงานทำ วิเคราะห์แนวทางเข้าสู่อาชีพ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ และประสบการณ์ต่ออาชีพที่สนใจ และประเมินทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ ความถนัด และความสนใจ และการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมุ่งหวังให้เกิดความเข้าใจวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ การทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาและทักษะการแสวงหาความรู้ ทำงานอย่างมีคุณธรรม และมีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน มีประสบการณ์ในอาชีพที่ถนัดและสนใจรวมทั้งมีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ

ในขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 36-42) ได้กำหนดเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับวิชางานเกษตรที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ซึ่งเน้นทักษะกระบวนการในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. กระบวนการกลุ่ม กระบวนการในการทำงานกลุ่ม มีขั้นตอน ดังนี้ การเลือกหัวหน้ากลุ่ม การกำหนดเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ของงาน วางแผนการทำงาน แบ่งงานตามความสามารถของแต่ละบุคคล ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ประเมินผล และปรับปรุงการทำงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การดำรงชีวิต เป็นการทำงานในชีวิตประจำวันเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม ที่ว่าด้วยงานบ้าน งานเกษตร งานช่าง งานประดิษฐ์ งานธุรกิจ และงานอื่น ๆ

3. การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต เป็นการทำงานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวและสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจ และภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง

4. คุณธรรม จริยธรรม เจตคติ และลักษณะนิสัยในการทำงาน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ เสียสละ ยุติธรรม ประหยัด ขยัน อดทน รับผิดชอบ ตรงเวลา รอบคอบ ปลอดภัย คุ้มค่า ยั่งยืน สะอาดประณีต มีเหตุผล มีมารยาท ช่วยเหลือตนเอง ทำงานบรรลุเป้าหมาย ทำงานถูกวิธี ทำงานเป็นขั้นตอนทำงานเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ รักษาสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

5. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา เป็นกระบวนการที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดหาวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน การสังเกต การวิเคราะห์ การสร้างทางเลือก และการประเมินทางเลือก

6. ทักษะการจัดการ ความพยายามของบุคคลที่จะจัดระบบงาน (ทำงานเป็นรายบุคคล) และจัดระบบคน (ทำงานเป็นกลุ่ม) เพื่อให้ทำงานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ทักษะกระบวนการทำงาน การลงมือทำงานด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นการฝึกวิธีการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการทำงานเป็นรายบุคคล และการทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้สามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การวิเคราะห์งาน การวางแผนในการทำงาน การปฏิบัติงาน และการประเมินผลการทำงาน

8. ทักษะการทำงานร่วมกัน การทำงานเป็นกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ทำงานอย่างมีกระบวนการตามขั้นตอนการทำงาน และฝึกหลักการทำงานกลุ่ม โดยรู้จักบทบาทหน้าที่ภายในกลุ่ม มีทักษะในการฟัง พูด มีคุณธรรมในการทำงานร่วมกัน สรุปผล และนำเสนอรายงาน

9. ทักษะการแสวงหาความรู้ วิธีการและกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องหรือเนื้อหานั้น ๆ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้า การรวบรวม การสังเกต การสำรวจ และการบันทึก

สรุป กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างคุณภาพ ไม่เป็นภาระของสังคม และมีความสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 204) ได้กล่าวถึงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ที่ครูเกษตรจะต้องนำมาพิจารณาในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้วิชางานเกษตรในระดับมัธยมศึกษา ให้ได้ตามที่แสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของ กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ กระบวนการทำงาน ทักษะ การจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	1. อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต 2. สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะการทำงานร่วมกัน 3. มีทักษะการจัดการในการทำงาน 4. มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน 5. มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต 6. มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน 7. ใช้พลังงาน ทรัพยากร ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้ หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม	1. อธิบายและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีกับศาสตร์อื่นๆ 2. วิเคราะห์ระบบเทคโนโลยี 3. สร้างและพัฒนาสิ่งของเครื่องใช้หรือ วิธีการตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างปลอดภัย โดยถ่ายทอดความคิดเป็น ภาพฉายและแบบจำลองเพื่อนำไปสู่การสร้างชิ้นงาน หรือถ่ายทอดความคิด ของวิธีการเป็นแบบจำลองความคิดและการรายงานผลโดยใช้ซอฟท์แวร์ช่วยในการออกแบบหรือนำเสนอผลงาน 4. มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ ในงานที่ผลิตเอง หรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ผู้อื่นผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

	5. วิเคราะห์และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคมและสิ่งแวดล้อม และมีการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน
สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจเห็นคุณค่าและใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม	1. อธิบายองค์ประกอบของระบบสารสนเทศ 2. อธิบายองค์ประกอบและหลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ 3. อธิบายระบบสื่อสารข้อมูลสำหรับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ 4. บอกคุณลักษณะของคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วง 5. แก้ปัญหาด้วยกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ 6. เขียนโปรแกรมภาษา 7. พัฒนาโครงงานคอมพิวเตอร์ 8. ใช้ฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ให้เหมาะสมกับงาน 9. ติดต่อสื่อสาร ค้นหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต 10. ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศเพื่อประกอบ การตัดสินใจ 11. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนองานในรูปแบบที่เหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของงาน 12. ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสร้างชิ้นงานหรือโครงงานอย่างมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบ 13. บอกข้อควรปฏิบัติสำหรับผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
สาระที่ 4 การอาชีพ มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพมีคุณธรรมและมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ	1. อภิปรายแนวทางสู่อาชีพที่สนใจ 2. เลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ 3. มีประสบการณ์ในอาชีพที่ถนัดและสนใจ 4. มีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป การเรียนการสอนวิชางานเกษตรเป็นการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเกษตรโดยในแต่ละระดับการศึกษาจะมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป โดยหลักปรัชญาการศึกษาเกษตรที่สำคัญมีอยู่ว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการกระทำจริง (Learning by doing) ซึ่งเป็นเสมือนหลักการหรือแนวทางในการจัดการศึกษาเกษตรให้แก่ครูผู้สอนเพื่อจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่องานเกษตรเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

2.1.5 มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา

คุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการรับรองปริญญา ประกาศนียบัตรหรือวุฒิบัตรของสถาบันต่าง ๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ตามที่กำหนดในมาตรา9(7) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 โดยออกประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 14 มีนาคม 2557 ฉบับเดิม ซึ่งออกตั้งแต่ พ.ศ. 2549 โดยประกาศฉบับเดิม ครอบคลุมทั้งระดับปริญญาตรีถึงระดับปริญญาเอก นอกจากนี้คุรุสภายังได้ปรับเปลี่ยนมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งสาระความรู้ และสมรรถนะ ทั้งทางวิชาชีพครูและวิชาชีพบริหารการศึกษาอีกด้วย

2.1.5.1 ความหมายและความสำคัญ

วีณา นนทพันธาวาทย์ (2549 : 78) การกำหนดมาตรฐานนับเป็นเรื่องใหม่ในระบบการศึกษาของประเทศต่าง ๆ คำว่ามาตรฐาน (Standards) ได้ให้ความหมายว่า มาตรฐานเป็นระดับคุณภาพ หรือสัมฤทธิผลโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นระดับที่คิดว่าจะยอมรับได้ มาตรฐานเป็นสิ่งที่ใช้ประโยชน์เพื่อการวัด (Measure) หรือประมาณการ (Estimate) คุณภาพ หรือความเข้มข้นของบางสิ่งบางอย่าง ส่วนคำว่ามาตรฐานในขอบเขตการศึกษาเป็นคำที่ถูกกำหนดโดยองค์ความรู้ที่สั่งสมและชุดของสมรรถนะ หรือความสามารถที่เป็นพื้นฐานสำหรับคุณภาพการศึกษา ซึ่งสมาพันธ์ครูอเมริกันกำหนดองค์ประกอบมาตรฐานไว้ดังนี้

1. มาตรฐานต้องเน้นเป้าหมายทางวิชาการ
2. มาตรฐานต้องมีพื้นฐานในเรื่องความรู้เป็นแกน
3. มาตรฐานต้องมีความเฉพาะเจาะจงมากพอที่จะทำให้เกิดความมั่นใจ
4. มาตรฐานต้องสามารถบริหารจัดการได้ตามเวลาที่กำหนด
5. มาตรฐานต้องรวมผลการปฏิบัติที่ยอมรับได้
6. มาตรฐานต้องบอกระดับการปฏิบัติเพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความมุ่งมั่นที่จะบรรลุมาตรฐาน
7. มาตรฐานต้องรวมเอาการปฏิบัติความรู้และทักษะไว้ด้วยกัน มิใช่การปฏิบัติทีละอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. มาตรฐานต้องมีความเข้มข้นและได้ระดับสากล

9. มาตรฐานต้องไม่ชี้นำเนื้อหา

10. มาตรฐานควรระบุให้ชัดเจนมากพอที่ผู้มีส่วนได้เสียจะเข้าใจได้

เนื่องจาก มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และความสามารถ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบทั้งในด้านการงานและการประพฤติปฏิบัติส่วนตนสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับทุกคน ทุกระดับ ดังนั้นมาตรฐานจึงมีความสำคัญดังนี้

1. ให้พื้นฐานสำหรับผู้ประชอบวิชาชีพทางการศึกษาในการกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาวิชาชีพและขับเคลื่อนการเรียนรู้และพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง

2. บอกให้รู้ถึงแนวทางการจัดหลักสูตรในสถาบันการศึกษาสำหรับนักเรียนฝึกหัดครูก่อนเป็นครูอาชีพ

3. แสดงให้เห็นถึงการจูงใจของวิชาชีพทางการศึกษา ที่ครูได้ใช้ประโยชน์จากมาตรฐานวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพการสอนของตน อาทิ ใช้ทบทวนการเรียนรู้ ของนักเรียนและการปฏิบัติของครู ใช้กำหนดเป้าหมายเพื่อทำให้การสอนเกิดเป็นจุดแข็ง ใช้สร้างแผนการเรียนรู้ส่วนตน และแผนพัฒนาตนเอง และใช้กำกับติดตามประสิทธิภาพของครูตามเป้าหมายการเรียนรู้ส่วนตนและเป้าหมายการพัฒนา (Queensland Government. 2009 : 3)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549 : 19-20) ได้กำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม นับเป็นความก้าวหน้าของวิชาชีพทางการศึกษาและเป็นการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาให้สูงขึ้น อันจะเป็นผลต่อผู้รับบริการทางการศึกษาที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งจะทำให้วิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา 4 มีเกียรติและศักดิ์ศรีในสังคม พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วยมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู

1. มาตรฐานความรู้

มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.3 ด้านการจัดการเรียนรู้

1.4 ด้านจิตวิทยาสำหรับครู

1.5 ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

1.6 ด้านการบริหารจัดการในห้องเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7 ด้านการวิจัยทางการศึกษา

1.8 ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา

1.9 ด้านความเป็นครู

2. มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ

ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปีและผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนดดังต่อไปนี้

2.1 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน

2.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

3. มาตรฐานการปฏิบัติงานของครู

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

มาตรฐานการปฏิบัติตนหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพ

มาตรฐานการปฏิบัติตน หรือจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

3. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

5. จรรยาบรรณต่อสังคม

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพที่จะต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับบริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง และได้รับการยอมรับยกย่องจากสังคม

สรุป การจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังหน่วยปฏิบัติและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆ ด้านรวมทั้งด้านการศึกษา โดยกำหนดให้มีกฎหมายและต่อมามีการประกาศใช้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีหลักการและกระบวนการจัดการศึกษาที่เน้นให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และกระทรวงมีหน้าที่กำกับดูแล เฉพาะด้านการกำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรและติดตามตรวจสอบและประเมินผลการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเท่านั้น ถ้าเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาจะมีการกระจายอำนาจแบบมอบอำนาจการตัดสินใจ และความรับผิดชอบไปยังคณะกรรมการฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง แต่ถ้าเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา และสถานศึกษาเอกชนจะมีความเป็นอิสระตามกฎหมายการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ เป็นการกระจายอำนาจแบบเบ็ดเสร็จและมีอิสระมากกว่าสถานศึกษาประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา แล้วต่อมาผู้ศึกษาเห็นว่ามาตรฐานความรู้มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ช่วยเพิ่มความสามารถให้กับครูในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน จึงได้ศึกษามาตรฐานดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษานำไปวางแผนในการพัฒนาบุคลากรสู่มาตรฐานวิชาชีพครูต่อไป

2.2 สมรรถนะของครูเกษตร

2.2.1 ประวัติความเป็นมาของสมรรถนะ

ประวัติความเป็นมาของสมรรถนะ แนวคิดเรื่อง “สมรรถนะ” Competence หรือ Competency ต่างจากแนวคิดอื่น ๆ ทางการบริหารซึ่งมักเริ่มต้นจากอุตสาหกรรม วิศวกรรม หรือผู้ปฏิบัติในโรงงานที่คิดค้นกระบวนการวิธีในการปรับปรุงองค์กรและงานของตนขึ้น แต่แนวคิดด้านสมรรถนะถือกำเนิดขึ้นจากงานวิจัยด้านจิตวิทยาซึ่งมีพื้นฐานทางทฤษฎีที่ได้รับการพัฒนาและมีการพิสูจน์ทดลองเชิงประจักษ์มายาวนาน ศิริรัตน์ พิริยธนาลัย และจุฑา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2553 : 12-18) เมื่อพูดถึงสมรรถนะก็มักจะกล่าวอ้างถึง McClelland ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัย Harvard McClelland และเพื่อนร่วมงานได้ก่อตั้งบริษัท McBer and Company ในช่วงต้นของทศวรรษที่ 1970 และในช่วงนั้นพวกเขาได้รับการติดต่อจากเจ้าหน้าที่ของ The U.S. State Department Foreign Service Information ให้ช่วยเหลือในการคัดเลือกนักการทูตระดับต้น McClelland ใช้เทคนิค BEI ในการศึกษาและพบว่านักการทูตระดับต้นที่มีผลการปฏิบัติงานดีมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมรรถนะที่แตกต่างจากนักการทูตระดับต้นที่มีผลการปฏิบัติงานปานกลาง ได้แก่ ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านวัฒนธรรม (Cross-cultural interpersonal sensitivity) ความคาดหวังทางบวกกับผู้อื่น (Positive expectations of others) และความรวดเร็วในการเรียนรู้ เครือข่ายด้านการเมือง (Speed in learning political networks) (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2548 : 1-2)

ในปี 1973 McClelland ตีพิมพ์บทความในวารสารนักจิตวิทยาอเมริกัน เรื่อง Testing for Competence Rather than for Intelligence ในบทความเรื่องนี้ ได้แสดงความคิดเห็นต่อต้านการทดสอบความถนัด การทดสอบความรู้ในงาน หรือผลการเรียนว่าไม่สามารถทำนายผลการปฏิบัติงาน หรือความสำเร็จในชีวิตได้ เขาจึงหาทางวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรด้านสมรรถนะที่เขากล่าวว่าสามารถทำนายผลการปฏิบัติงานได้ และในขณะเดียวกันยังมีข้อดีที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ตัวแปรสมรรถนะมักไม่แสดงผลการทดสอบที่ลำเอียงต่อเชื้อชาติ เพศ ทางสังคมเหมือนกับแบบวัดความถนัดหรือแบบวัดอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกัน

สำหรับประเทศไทยได้มีการนำแนวความคิดสมรรถนะ (Competency) มาใช้ในองค์กรที่เป็นเครือข่ายบริษัทต่างชาติชั้นนำก่อนที่จะแพร่หลายเข้าไปในบริษัทและองค์กรชั้นนำของประเทศ เช่น เครือปูนซีเมนต์ไทย ชินคอร์เปอเรชั่น ไทยธนาคาร การปิโตรเลี่ยมแห่งประเทศไทย และเนื่องจากภาคเอกชนได้นำแนวคิดสมรรถนะไปใช้และเกิดผลสำเร็จอย่างเห็นได้ชัดเจน มีผลทำให้เกิดการตื่นตัวในวงราชการ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ร่วมกับบริษัทเฮย์กรุ๊ปได้จัดทำ Competency model ของระบบราชการไทย จากข้อมูลหลายแหล่งด้วยกัน กล่าวคือ

1. การจัดทำ Competency expert panel workshops จำนวน 16 ครั้ง โดยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มงานได้มาร่วมประชุมและให้ความเห็นเกี่ยวกับ Competency ที่จำเป็นในแต่ละกลุ่มงาน นอกจากนี้ยังมีการเก็บข้อมูลจากประสบการณ์จริงในการทำงานของข้าราชการแต่ละท่านที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนั้นด้วยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์งานที่เรียกว่า Critical incident

2. ข้อมูลจากแบบสำรวจลักษณะงานที่ส่งออกไปให้ข้าราชการตอบ จำนวนกว่า 60,000 ชุดทั่วประเทศ

3. ข้อมูลจาก Hay's Worldwide Competency Database ของบริษัทเฮย์กรุ๊ป ซึ่งเป็นข้อมูล Competency best practice ขององค์การภาครัฐในต่างประเทศ ข้อมูลทั้งสามส่วนนี้เป็นที่มาของต้นแบบสมรรถนะ หรือ Competency model สำหรับระบบราชการไทย วัตถุประสงค์ของการกำหนดต้นแบบสมรรถนะ (Competency model) สำหรับระบบราชการพลเรือนไทย เพื่อสร้างแบบสมรรถนะ (Competency) ให้ภาคราชการพลเรือนโดยเฉพาะสำหรับใช้ในการบริหารและประเมินผลงานตลอดจนพัฒนาศักยภาพในระยะยาว ซึ่งในด้านแบบสมรรถนะประกอบไปด้วยสมรรถนะ 2 ส่วน คือ 1) สมรรถนะหลักสำหรับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกกลุ่มงาน และ 2) สมรรถนะประจำกลุ่มงานซึ่งแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มงาน แนวคิดเรื่องสมรรถนะมักมีการอธิบาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg model) ระหว่างบุคคลเปรียบเทียบได้กับภูเขาน้ำแข็ง โดยมีส่วนที่เห็นได้ง่าย และพัฒนาได้ง่าย ดังภาพที่ 2.1

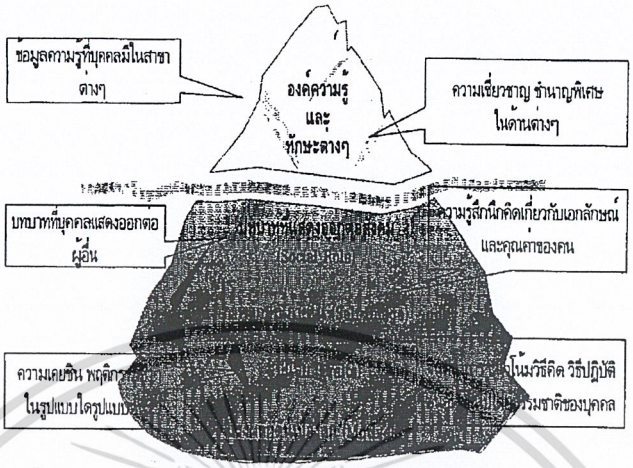

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็ง (Lceberg model)
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548 : 3)

จากภาพที่ 2.1 อธิบายความแตกต่างระหว่างบุคคลเปรียบเทียบได้กับภูเขาน้ำแข็งโดยมีส่วนที่เห็นได้ง่าย และพัฒนาได้ง่าย คือส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำ นั่นคือความรู้ และทักษะต่าง ๆ ที่บุคคลมีอยู่ และส่วนใหญ่ที่มองเห็นได้ยากอยู่ใต้ผิวน้ำ ได้แก่ แรงจูงใจ อุปนิสัย ภาพลักษณ์ภายใน และบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ส่วนที่อยู่ใต้น้ำนี้มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานอย่างใดขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่บุคคลมีอยู่ ซึ่งอธิบายในตัวแบบภูเขาน้ำแข็ง ทั้งความรู้ ทักษะ/ความสามารถ คือส่วนที่อยู่เหนือน้ำ และคุณลักษณะอื่น ๆ คือส่วนที่อยู่ใต้น้ำของบุคคลนั้น ๆ

2.2.2 ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะเป็นคำที่มีผู้ให้นิยามไว้ต่าง ๆ กัน โดยทั่วไปกล่าวกันว่าไม่มีคำนิยามใดผิดหรือถูก แต่ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 305) ให้ความหมายสมรรถนะ หมายถึง คุณสมบัติด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทัศนคติของบุคคลที่เป็นผลทำให้เกิดความสามารถในการปฏิบัติงาน หรือกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้โดยที่สังเกตได้ เนื่องจากบุคคลที่มีสมรรถนะนั้นจะต้องแสดงถึงความสามารถทางด้านพฤติกรรม

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2547 : 257) ได้ให้ความหมายของสมรรถนะว่า หมายถึง ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม ทักษะ และแรงจูงใจ ที่มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเป้าหมายของงานในตำแหน่งนั้น ๆ ซึ่งสมรรถนะในแต่ละตัวจะมีความสำคัญต่องานแต่ละงานแตกต่างกันไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธำรงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2548 : 2) อธิบายความหมายของ Competency หมายถึง คุณลักษณะ เช่น ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรม ของบุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จได้

อาภรณ์ ภู่วิทยาพันธ์ (2547 : 22-23) อธิบายความหมายของ Competency แปลเป็นภาษาไทย หมายถึง ความสามารถ หรือ ศักยภาพ หรือ สมรรถนะ ซึ่งเป็นตัวที่กำหนดรายละเอียดของพฤติกรรมการแสดงออก เป็นการตอบคำถามว่า ทำอย่างไรที่จะทำให้งานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จ (How) มากกว่าการตอบคำถามว่า อะไรเป็นสิ่งที่หัวหน้างานคาดหวังหรือต้องการ (What) ทั้งนี้การกำหนดความสามารถหรือ Competency นั้น จะแบ่งออกเป็น 3 มุมมอง ได้แก่ KSA ซึ่งมีความหมายที่แตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ข้อมูลหรือสิ่งที่ถูกสั่งสมมาจากการศึกษาทั้งในสถาบันการศึกษา สถาบันฝึกอบรม/สัมมนา หรือการศึกษาด้วยตนเอง รวมถึงข้อมูลที่ได้รับจากการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์กับผู้รู้ทั้งในสายวิชาชีพเดียวกัน และต่างสายวิชาชีพ

2. ทักษะ (Skills) หมายถึง สิ่งที่จะต้องพัฒนา และฝึกฝนให้เกิดขึ้นโดยจะต้องใช้ระยะเวลาเพื่อฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะนั้นขึ้นมา ทั้งนี้ทักษะจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

2.1 ทักษะด้านการบริหาร/จัดการงาน (Management skills) หมายถึง ทักษะในการบริหารควบคุมงานซึ่งจะเกี่ยวข้องกับระบบความคิด และการจัดการในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ เช่น ทักษะในการมีวิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์ซึ่งทักษะดังกล่าวจะแสดงออกถึงการจัดระบบความคิดเพื่อมองไปที่เป้าหมายในอนาคตว่าอยากจะทำ หรือมีความต้องการอะไรในอนาคต

2.2 ทักษะด้านเทคนิคเฉพาะงาน (Technical skills) หมายถึง ทักษะที่จำเป็นในการงานตามสายงาน หรือกลุ่มงานที่แตกต่างกันไป เช่น งานจัดซื้อจะมีหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานที่แตกต่างไปจากงานผลิต ดังนั้นทักษะที่ต้องการของคนที่ทำงานด้านจัดซื้อได้นั้นจะต้องแตกต่างไปจากงานผลิตเช่นเดียวกัน

2.3 คุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes) หมายถึง ความคิด ความรู้สึก เจตคติ ทัศนคติ แรงจูงใจ ความต้องการส่วนบุคคล พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลนั้นจะเป็นสิ่งที่ติดตัวมาและไม่ค่อยจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไป

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548 : 4) ได้กำหนดนิยามของสมรรถนะว่าเป็น “คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร” กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สมรรถนะเป็นกลุ่มพฤติกรรมการทำงานในแบบที่องค์กรกำหนดแล้วจะส่งผลให้ข้าราชการผู้นั้นมีผลการปฏิบัติงานดี และส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการไว้ เช่น การกำหนดสมรรถนะการบริการที่ดี เพราะหน้าที่หลักของข้าราชการคือการให้บริการประชาชน ทำให้หน่วยงานของรัฐบรรลุวัตถุประสงค์คือการทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร (2550 : 5) ได้ให้ความหมายสมรรถนะว่าหมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ (Knowledge) ความสามารถ (Ability) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะของแต่ละบุคคล (Personal attributes) ที่มีความสำคัญโดยตรงกับงานและสามารถใช้ประยุกต์ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคุณลักษณะในที่นี้หมายรวมถึงพฤติกรรม (Behavior) บุคลิกภาพ (Personality) ที่มองเห็นและค่านิยม (Value) ทัศนคติ (Attitude) ความคิด ความเชื่อที่ซ่อนเร้นไม่อาจมองเห็นได้แต่จำเป็นต่องานที่ปฏิบัติ

รัชนีวรรณ วนิชย์ถณิชย์ (2550 : 66-75) ได้ให้ความหมาย สมรรถนะ (Competency) มีความหมายตามพจนานุกรมว่า ความสามารถ หรือสมรรถนะ ในภาษาอังกฤษมีคำที่มีความหมายคล้ายกันหลายคำ ได้แก่ Capability, Ability, Proficiency, Expertise, Skill, Fitness, Aptitude แม้ว่า Competency จะดูเป็นคำที่ใหม่และทันสมัย แต่มีแนวคิดพื้นฐาน มาจากแนวคิดเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น ในเรื่องเชาว์ปัญญา และบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในองค์การ

เอนก เทียนบูชา (2553 : 19) ได้ให้ความหมาย สมรรถนะ คือ คุณลักษณะ คุณสมบัติที่บุคคลแสดงออกถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่มีความเหมาะสมและจำเป็นในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

McClelland (อ้างใน สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. 2549 : 14) ได้ให้คำจำกัดความสมรรถนะ (Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในปัจเจกบุคคล ซึ่งสามารถผลักดันให้ปัจเจกบุคคลนั้นสร้างผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือตามเกณฑ์ที่กำหนดในงานที่ตนรับผิดชอบ สมรรถนะ (Competency) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ส่วน กล่าวคือ ส่วนที่เป็นความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) นั้น ถือว่าเป็นส่วนที่แต่ละคนสามารถพัฒนาให้มีขึ้นได้ไม่ยากนักด้วยการศึกษาค้นคว้าทำให้เกิดความรู้และการฝึกฝนปฏิบัติทำให้เกิดทักษะ ซึ่งส่วนนี้นักวิชาการบางท่านเรียกว่า“Hard skills” ในขณะที่องค์ประกอบที่เหลือ คือ ทัศนคติ ค่านิยมและความเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของตนเอง (Self-concept) บุคลิกลักษณะประจำของแต่ละบุคคล (Trait) และแรงจูงใจหรือแรงขับภายในของแต่ละบุคคล (Motive) ซึ่งเป็นสิ่งที่พัฒนายาก เพราะเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคลและส่วนนี้นักวิชาการบางท่านเรียกว่า “Soft skills”

Spencer และ Spercer (1996 : 11) ให้ความหมายว่า คุณลักษณะซึ่งกำหนดคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลกับผลการปฏิบัติงาน และทำให้บุคคลนั้นทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีผลงานที่ดีกว่าคนอื่น

เอนก เทียนบูชา (2553 : 32) ได้กล่าวถึงความหมายของสมรรถนะ ว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ความหมาย คือ 1) สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถของแต่ละบุคคลที่จะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในขอบเขตงานที่ตนรับผิดชอบ 2) สมรรถนะ หมายถึง คุณสมบัติที่บุคคลจำเป็นต้องมี เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากความหมายทั้งสองประการข้างต้น Shermon ยึดถือสมรรถนะในความหมายที่ 2 ในการศึกษาของเขา ทั้งนี้เพราะสมรรถนะใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายที่ 2 จะทำให้บุคคลแสดงออกถึงพฤติกรรมอันนำมาสู่ผลงาน และผลสุดท้ายนำมาซึ่งผลลัพธ์ทางธุรกิจที่องค์กรต้องการ

สรุป สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะ พฤติกรรม การกระทำของบุคคลที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็น รวมถึงทัศนคติ ค่านิยม และความคิดที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อองค์กร

2.2.3 ประเภทของสมรรถนะ

เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค (2546 : 24) ได้จำแนกสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านการจัดการ (Managerial competencies) หมายถึง ความสามารถเชิงสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดการ การคิดในเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

2. ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านทั่วไป (Generic competencies) หมายถึง ความสามารถเชิงสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทั่ว ๆ ไป เช่น การสื่อสาร การเจรจาต่อรอง และการทำงานเป็นทีม

3. ความสามารถเชิงสมรรถนะด้านเทคนิค (Technical competencies) หมายถึง ความสามารถเชิงสมรรถนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเนื้องาน (Job content) ที่รับผิดชอบ เช่น เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม รับผิดชอบเกี่ยวกับการหาความต้องการในการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม ดังนั้นความสามารถเชิงสมรรถนะด้านเทคนิคก็คือ การวิเคราะห์หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร เป็นต้น

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธุ์ (2547 : 28-30) ได้จำแนกสมรรถนะ ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core competency) หมายถึง ความสามารถหลักซึ่งสะท้อน ให้เห็นพฤติกรรมของคนที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายและภารกิจตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด และหมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของคนในทุกระดับและทุกกลุ่มงานที่องค์การต้องการให้มี

2. สมรรถนะในการบริหารจัดการ (Managerial competency) หมายถึง ความสามารถในการจัดการซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงทักษะในการบริหารจัดการงานต่าง ๆ และหมายถึง ความสามารถที่มีได้ทั้งในระดับผู้บริหารและระดับพนักงานโดยจะแตกต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Role-based)

3. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) หมายถึง ความสามารถในงานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของงานต่าง ๆ (Job based) หน้าที่ ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แตกต่างกันความสามารถในงานย่อมแตกต่างกัน สามารถเรียก Functional competency, Job competency, Technical competency

4. สมรรถนะส่วนบุคคล (Individual competency) หมายถึง ความสามารถในงานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของงานต่าง ๆ หลักซึ่งสะท้อนให้เห็น

ณรงค์วิทย์ แสนทอง (2547 : 10) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะตามแหล่งที่มาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สมรรถนะหลัก (Core competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัยของคนในองค์กรโดยรวม ที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้

2. สมรรถนะประจำกลุ่มงาน (Job competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัย ที่จะช่วยส่งเสริมให้คน ๆ นั้นสามารถแสดงผลงานในการปฏิบัติงานในตำแหน่งนั้น ๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน สมรรถนะเฉพาะตำแหน่งงาน หรือเรียกว่า Job competency ซึ่งอาจเรียกต่างกันไปเช่น ความสามารถในสายงาน (Function competency) หรือความสามารถทางเทคนิค (Technical competency) หรือความสามารถเฉพาะบทบาทหน้าที่ (Role specific competency) หรือทักษะชำนาญประจำตำแหน่ง (Job skill)

3. สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความเชื่อ และอุปนิสัย ที่ทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป

อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์ (2547 : 1) แบ่งสมรรถนะของบุคคลออกเป็น 3 สมรรถนะ ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core competency) คือ คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนในองค์กรจะต้องมี เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมหรือค่านิยมในองค์กร เช่น บางองค์กรจะมีสมรรถนะหลักว่ามีความรับผิดชอบกับมีความผูกพัน มีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์ หรือใส่ใจต่อคุณภาพ

2. สมรรถนะของวิชาชีพ (Professional competency) คือ คุณสมบัติ ความรู้ ทักษะและความสามารถด้านการบริหารที่บุคลากรในแต่ละระดับจำเป็นต้องมีในการทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จ ซึ่งเป็นสมรรถนะของบุคลากรในแต่ละระดับ เช่น ระดับการจัดการ ระดับหัวหน้างานและระดับปฏิบัติการ เช่น ผู้บริหารระดับสูงจะมีสมรรถนะในเรื่องการบริหาร ความเปลี่ยน ส่วนในระดับหัวหน้างานจะต้องมีความเป็นผู้นำ การบริหารจัดการ การวางแผนปฏิบัติการ

3. สมรรถนะทางเทคนิค (Technical competency) หรือสมรรถนะตามหน้าที่ (Functional competency) คือ ความรู้ ทักษะ และความสามารถทางด้านเทคนิคการปฏิบัติที่จำเป็นในการนำไปปฏิบัติในงานของตนให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามหน่วยงาน หรืออีกนัยหนึ่งเป็นความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามการกำหนดลักษณะของงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Job description) ซึ่งเป็นทักษะโดยตรงในการปฏิบัติงาน เช่น ทักษะในการออกแบบหรือการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทักษะความรู้ด้านบัญชี

ธำรงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2548 : 28-29) ได้แบ่งประเภทสมรรถนะออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. สมรรถนะหลัก (Core competency) หมายถึง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักที่ทุกตำแหน่งในองค์กรจะต้องมี หรืออาจพูดอีกอย่างหนึ่งได้ว่าคุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักนี้ถือเป็น “คุณสมบัติร่วม” ของทุกคนในองค์กรที่จะต้องมีซึ่งอธิบายต่อไปให้ถึงที่สุดแล้วคุณสมบัติหรือคุณลักษณะพื้นฐานก็เป็นหลักนี้ก็คือส่วนหนึ่งของ “วัฒนธรรมองค์กร” หรือ Corporate culture นั่นเอง

2. สมรรถนะอื่นที่ไม่ใช่คุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักหรือ Non core competency โดยสมรรถนะในส่วนที่ไม่ใช่คุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักนี้จะเป็นคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่องค์กรต้องการสำหรับแต่ละตำแหน่งงานที่แตกต่างกันไป ซึ่งได้แก่ Functional/Job/Technical competency Individual/Personal competency Leadership Managerial competency

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2549 : 29-30) ได้แบ่งกลุ่มหรือประเภทของสมรรถนะ มีอยู่ 5 กลุ่ม คือ

1. Core competency เป็นสมรรถนะที่สะท้อนค่านิยมหลักที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของพนักงานทุกคนในองค์กร เป็นสมรรถนะร่วมที่องค์กรหวังให้พนักงานทุกคนทุกตำแหน่งงานต้องมี เช่น การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. Managerial competency เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านการบริหารจัดการ โดยองค์กรคาดหวังให้พนักงานในตำแหน่งหัวหน้าหรือผู้ที่ต้องบังคับบัญชาต้องมีทักษะดังกล่าว เช่น การตัดสินใจ การวางแผน

3. Functional competency เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความรู้และทักษะของกลุ่มงานหรือฝ่ายงาน จะเป็นสมรรถนะร่วมของพนักงานทุกคนที่ทำงานกลุ่มงานหรือฝ่ายงานนั้น ๆ เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์เป็นสมรรถนะของพนักงานทุกตำแหน่งงานในฝ่ายบริหารทรัพยากรมนุษย์

4. Job or technical competency เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานของพนักงานในตำแหน่งงานหนึ่ง ๆ โดยพนักงานจะต้องมีสมรรถนะนี้แตกต่างกันไปตามตำแหน่งงานของตน เช่น ทักษะการเจรจาต่อรองเป็นสมรรถนะของพนักงานขาย หรือทักษะในการสัมภาษณ์งานเป็นสมรรถนะของพนักงานที่ทำงาน ด้านการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน

5. Personal attributes เป็นสมรรถนะที่เป็นคุณลักษณะซ่อนอยู่ในบุคคลแต่ละคน ซึ่งมีผลอย่างมากต่อทัศนคติในการทำงานและความสำเร็จในงานของบุคคลนั้น ๆ เช่น ความซื่อสัตย์ ความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ ความอดทนต่อแรงกดดัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552 : 1-50) ได้กำหนดมาตรฐานด้านสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาการ และอำนวยการ ประกอบด้วย

1. สมรรถนะหลัก (Core competency) หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ที่กำหนดเป็นคุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนทั้งระบบ เพื่อเป็นการหล่อหลอมค่านิยม และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วย

1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement motivation)

1.2 การบริการที่ดี (Service mind)

1.3 การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise)

1.4 การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม และจริยธรรม (Integrity)

1.5 การทำงานเป็นทีม (Teamwork)

2. สมรรถนะทางการบริหาร ประกอบด้วย

2.1 สภาวะผู้นำ (Leadership)

2.2 วิสัยทัศน์ (Visioning)

2.3 การวางกลยุทธ์ภาครัฐ (Strategic orientation)

2.4 ศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน (Change leadership)

2.5 การควบคุมตนเอง (Self control)

2.6 การสอนงานและการมอบหมายงาน (Coaching and empowering others)

3. สมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ ประกอบด้วย

3.1 การคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking)

3.2 การมองภาพองค์รวม (Conceptual thinking)

3.3 การใส่ใจและพัฒนาผู้อื่น (Caring others)

3.4 การสั่งการตามอำนาจหน้าที่ (Holding people accountable)

3.5 การสืบเสาะหาข้อมูล (Information seeking)

3.6 การเข้าใจข้อแตกต่างทางวัฒนธรรม (Cultural sensitivity)

3.7 ความเข้าใจผู้อื่น (Interpersonal understanding)

3.8 ความเข้าใจองค์กรและระบบราชการ (Organizational awareness)

3.9 การดำเนินงานเชิงรุก (Proactiveness)

3.10 การตรวจสอบความถูกต้องตามกระบวนงาน (Concern for order)

3.11 ความมั่นใจในตนเอง (Self confidence)

3.12 ความยืดหยุ่นผ่อนปรน (Flexibility)

3.13 ศิลปะการสื่อสารจูงใจ (Communication & Influencing)

3.14 สุนทรียภาพทางศิลปะ (Aesthetic quality)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.15 ความผูกพันที่มีต่อส่วนราชการ (Organizational commitment)

3.16 การสร้างสัมพันธภาพ (Relationship building)

ตารางที่ 2.2 ตารางสังเคราะห์ประเภทสมรรถนะ

ประเภทของสมรรถนะ	เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค	อาภรณ์ ภู่ทองพันธ์	สมรงค์ทิพย์ แสนทอง	อานนท์ ศักดิ์ควรวิชญ์	ธำรงศักดิ์ คงคาสัวสดิ์	สกัญญา รัศมีธรรโชติ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	สมรรถนะที่ใช้
สมรรถนะหลัก	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สมรรถนะในการบริหารจัดการ	-	✓	-	-	-	✓	✓	
สมรรถนะประจำสายงาน	-	✓	✓	-	-	✓	✓	✓
สมรรถนะด้านทั่วไป	✓	-	-	-	-	-	-	
สมรรถนะด้านการจัดการ	✓	-	-	-	-	-	-	
สมรรถนะด้านเทคนิค	✓	-	-	✓	-	✓	-	
สมรรถนะส่วนบุคคล	-	✓	✓	-	-	✓	-	
สมรรถนะของวิชาชีพ	-	-	-	✓	-	-	-	
สมรรถนะอื่นที่ไม่ใช่คุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลัก	-	-	-	-	✓	-	-	

ผลการสังเคราะห์ประเภทสมรรถนะจากข้อมูลทั้ง 6 คน 1 หน่วยงาน แบ่งเป็น 9 ประเภท โดยสมรรถนะส่วนใหญ่ได้แก่ สมรรถนะหลัก จำนวน 5 คน 1 หน่วยงาน สมรรถนะประจำสายงาน จำนวน 3 คน 1 หน่วยงาน ต่อมาได้แก่ สมรรถนะในการบริหารจัดการ จำนวน 2 คน 1 หน่วยงาน สมรรถนะด้านเทคนิค สมรรถนะส่วนบุคคล จำนวน 3 คน และสมรรถนะด้านทั่วไป สมรรถนะด้านการจัดการ สมรรถนะของวิชาชีพ สมรรถนะอื่นที่ไม่ใช่คุณลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลัก จำนวน 1 คน ซึ่งการกำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูและการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบกิจกรรมจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งคณะทำงานประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันพิจารณาและกำหนดสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังเคราะห์สมรรถนะครู อันประกอบด้วย เจตคติ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจงานในสถานศึกษา จากแบบประเมินสมรรถนะและมาตรฐานของครูผู้สอน ที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำไว้ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน (สมรรถนะ) เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มาตรฐานวิชาชีพครู ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รูปแบบสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้ยังศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. 2548 : 19-30)

1. สมรรถนะหลัก (Core competency)

สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working achievement motivation) หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน และปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพและผลงานอย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ความสามารถในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การวิเคราะห์สังเคราะห์ ภารกิจงาน รายงานพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) วิเคราะห์ภารกิจงานเพื่อวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ 2) กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน 3) กำหนดแผนการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ใฝ่เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 2) ริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3) แสวงหาความรู้ที่เกี่ยวกับวิชาชีพใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน รายการพฤติกรรม คือ ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 ความสามารถในการพัฒนาการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ใช้ผลการประเมินการปฏิบัติงานมาปรับปรุง/พัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้น 2) พัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

สมรรถนะที่ 2 การบริการที่ดี (Service mind) หมายถึง ความตั้งใจและความเต็มใจในการให้บริการและการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเมื่อมีโอกาส 2) เต็มใจ ภาคภูมิใจ และมีความสุขในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ศึกษาความต้องการของผู้รับบริการ และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง 2) ปรับปรุงและพัฒนาระบบการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ

สมรรถนะที่ 3 การพัฒนาตนเอง (Self-development) หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ติดตามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ รายการพฤติกรรม คือ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มุ่งมั่นและแสวงหาโอกาสพัฒนาตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา การศึกษาดูงาน การค้นคว้าด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) รวบรวม สังเคราะห์ข้อมูล ความรู้ จัดเป็นหมวดหมู่ และปรับปรุงให้ทันสมัย 2) สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ องค์กรและวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่าย รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน 2) ให้คำปรึกษา แนะนำ นิเทศ และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่ผู้อื่น 3) มีการขยายผลโดยสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 4 การทำงานเป็นทีม (Team work) หมายถึง การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือทีมงาน แสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อสร้างและดำรงสัมพันธภาพของสมาชิก ตลอดจนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) สร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 2) ทำงานร่วมกับผู้อื่นตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 3) ช่วยเหลือ สนับสนุน เพื่อนร่วมงานเพื่อสู่เป้าหมายความสำเร็จร่วมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน รายการพฤติกรรม คือ ให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงานในโอกาสที่เหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 การปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย รายการพฤติกรรม คือ มีทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคล/กลุ่มบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และในสถานการณ์ต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม รายการพฤติกรรม คือ แสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตามในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามโอกาส

ตัวบ่งชี้ที่ 4.5 การเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) แลกเปลี่ยน/รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ภายในทีม 2) แลกเปลี่ยนเรียนรู้/รับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างเครือข่ายและทีมงาน 3) ร่วมกับเพื่อนร่วมงานในการสร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา

สมรรถนะที่ 5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's ethics and integrity)หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องตามหลักคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสังคมเพื่อสร้างความศรัทธาในวิชาชีพครู

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) สนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ 2) เสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ 3) ยกย่อง ชื่นชมบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ4) ยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 มีวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ตรงต่อเวลา วางแผนการใช้จ่าย และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด 2) ปฏิบัติตนตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และวัฒนธรรมที่ดีขององค์กร 3) ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ และมุ่งมั่นพัฒนาการประกอบวิชาชีพให้ก้าวหน้า 4) ยอมรับผลอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองและหาแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค

ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติตน/ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เหมาะสมกับสถานะของตน 2) รักษาสิทธิประโยชน์ของตนเอง และไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น 3) เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือ และไม่เบียดเบียนผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 การประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ และสถานการณ์ 2) มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน เพื่อนร่วมงาน และผู้รับบริการ 3) ปฏิบัติตนตามหลักการครองตน ครองคน ครองงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จ 4) เป็นแบบอย่างที่ดีในการส่งเสริมผู้อื่นให้ปฏิบัติตนตามหลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู และพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับ

2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency)

สมรรถนะที่ 1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and learning management) หมายถึง ความสามารถในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การออกแบบการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัดประเมินผล การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย

1) สร้าง/พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและท้องถิ่น

2) ประเมินการใช้หลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) กำหนดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ ริเริ่ม เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ความแตกต่างและธรรมชาติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2) ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวัย ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและการประเมินผลการเรียนรู้ 4) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการอย่างสอดคล้องเชื่อมโยงกัน 5) มีการนำผลการออกแบบการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนรู้ และปรับใช้ตามสถานการณ์อย่างเหมาะสมและเกิดผลกับผู้เรียนตามที่คาดหวัง 6) ประเมินผลออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ปรับปรุง/พัฒนา

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) จัดทำฐานข้อมูลเพื่อออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ใช้รูปแบบ/เทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ 3) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปลูกฝัง/ส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะของผู้เรียน 4) ใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ 2) สืบค้นข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3) ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และผู้เรียน 2) สร้างและนำเครื่องมือวัดและประเมินไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม 3) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง 4) นำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะที่ 2 การพัฒนาผู้เรียน (Student development) หมายถึง ความสามารถในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม 3) จัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิตผู้เรียน รายการพฤติกรรม คือ จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการดูแลตนเอง มีทักษะในการเรียนรู้ การทำงาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) สอดแทรกความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย ให้แก่ผู้เรียน 2) จัดทำโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ให้ผู้เรียน คณะครูผู้สอน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล 2) นำข้อมูลนักเรียนไปใช้ช่วยเหลือ/พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการเรียนรู้และปรับพฤติกรรมเป็นรายบุคคล 3) จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา และส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้แก่นักเรียน อย่างทั่วถึง4) ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมกับค่านิยมที่ดีงาม 5) ดูแล ช่วยเหลือ ผู้เรียนทุกคนอย่างทั่วถึงทันการณ์

สมรรถนะที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom management) หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา การกำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) จัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียน 3) ตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนให้พร้อมใช้และปลอดภัยอยู่เสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) จัดทำข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเอกสารประจำชั้นเรียนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน 2) นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎ กติกา ข้อตกลงในชั้นเรียน 2) แก้ปัญหา/พัฒนานักเรียนด้านระเบียบวินัยโดยการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน 3) ประเมินการกำกับดูแลชั้นเรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา

สมรรถนะที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & synthesis & classroom research) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจ แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย รวบรวม ประมวลหาข้อสรุปอย่างมีระบบและนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์องค์กรหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหา เพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 การวิเคราะห์ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) สำรวจปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2) วิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเพื่อกำหนดแนวทางเลือกในการแก้ไขปัญหาระบุสภาพปัจจุบัน 3) มีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย อุปสรรค และโอกาสความสำเร็จของการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 การสังเคราะห์ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) รวบรวมจำแนกและจัดกลุ่มของสภาพปัญหาของผู้เรียน แนวคิดทฤษฎีและวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ 2) มีการประมวลผลหรือสรุปข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนโดยใช้ข้อมูลรอบด้าน

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) จัดทำแผนการวิจัย และดำเนินกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบตามแผนดำเนินการวิจัยที่กำหนดไว้ 2) ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ 3) มีการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่มีบริบทของปัญหาที่คล้ายคลึงกัน

สมรรถนะที่ 5 ภาวะผู้นำครู (Teacher leadership) หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult development) รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) พิจารณาทบทวน ประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม 2) เห็นคุณค่าให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงาน และให้เกียรติแก่ผู้อื่น 3) กระตุ้นจูงใจ ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำของผู้อื่น ให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialoguc) รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ 2) มีทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่น เพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน 3) สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ ๆ ที่สร้างความท้าทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change agency) รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น 2) ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม 3) กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และความร่วมมือในวงกว้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา และวิชาชีพ 4) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ/ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective practice) รายการพฤติกรรมประกอบด้วย 1) พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนรู้ 2) สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงาน และมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ 3) ใช้เทคนิควิธีการหลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานของตนเอง และผลการดำเนินงานสถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 5.5 การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for improving pupil achievement) รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ 2) ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 3) ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง 4) ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน 5) ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัย หรือองค์ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

สมรรถนะที่ 6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & collaborative-building for learning management) หมายถึง การประสานความร่วมมือ สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเครือข่ายกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ รายการพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) กำหนดแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และความร่วมมือกับชุมชน 2) ประสานให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา 3) ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน 4) จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้ รายการพฤติกรรม คือ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

สรุป สมรรถนะหมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลทำงานได้ดี ปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งมีองค์ประกอบหลักใหญ่ ๆ คือ ความรู้ ทักษะความสามารถ เจตคติ ค่านิยม แรงจูงใจ รวมถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แสดงออกทางพฤติกรรมแล้วมีผลต่อความสำเร็จของงาน โดยแบ่งประเภทได้คือ สมรรถนะหลัก สมรรถนะตามสายงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2538 : 41) กล่าวว่า การแบ่งส่วนตามตัวแปรลักษณะส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลเป็นลักษณะที่สำคัญ และสถิติที่วัดได้ของประชากรและช่วยในการกำหนดตลาดเป้าหมาย ในขณะที่ลักษณะด้านจิตวิทยาและสังคม วัฒนธรรม ช่วยอธิบายถึงความคิดและความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายนั้น ข้อมูลด้านประชากรจะสามารถเข้าถึงและมีประสิทธิผลต่อการกำหนดตลาดเป้าหมายคนที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ต่างกันจะมีลักษณะทางจิตวิทยาต่างกัน โดยวิเคราะห์จากปัจจัย ดังนี้

1. เพศ ความแตกต่างทางเพศ ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมของการติดต่อสื่อสารต่างกัน คือ เพศหญิงมีแนวโน้ม มีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายไม่ได้มีความต้องการที่จะส่งและรับข่าวสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มีความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นจากการรับและส่งข่าวสารนั้นด้วย นอกจากนี้เพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยมและทัศนคติทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคม กำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน

2. อายุ เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม คนที่อายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์และมองโลกในแง่ดีมากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะที่คนอายุมากมักจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติระมัดระวัง มองโลกในแง่ร้ายกว่าคนที่มีอายุน้อย เนื่องมาจากผ่านประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน ลักษณะการใช้สื่อมวลชนก็ต่างกันคนที่มีอายุมากมักจะใช้สื่อเพื่อแสวงหาข่าวสารหนัก ๆ มากกว่าความบันเทิง

3. การศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทัศนคติและพฤติกรรมแตกต่างกันคนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดีเพราะเป็นผู้มีความกว้างขวางและเข้าใจสารได้ดีแต่จะเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลเพียงพอ ในขณะที่คนมีการศึกษาต่างมักจะใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ หากผู้มีการศึกษาสูงมีเวลาว่างพอก็จะใช้ สื่อสิ่งพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์แต่หากมีเวลาจำกัดก็มักจะแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าประเภทอื่น

4. สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ รายได้และสถานภาพทางสังคมของบุคคลมีอิทธิพลอย่างสาคัญต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสารเพราะแต่ละคนมีวัฒนธรรมประสบการณ์ทัศนคติค่านิยมและเป้าหมายที่ต่างกัน ปัจจัยบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับสารแต่ละคน เช่น ปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่จะมีอิทธิพลต่อการรับข่าวสาร

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2546 : 2) กล่าวว่า การศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิดค่านิยมทัศนคติและพฤติกรรมแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดีแต่จะเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลเพียงพอประชากรศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(Demography) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับประชากร ทั้งนี้เพราะคาว่า “Demo” หมายถึง “People” ซึ่งแปลว่า “ประชาชน” หรือ “ประชากร” ส่วนคำว่า “Graphy” หมายถึง “Writing Up” หรือ “Description” ซึ่งแปลว่า “ลักษณะ” ดังนั้นเมื่อแยกพิจารณาจากรากศัพท์คาว่า “Demography” น่าจะมีความหมายตามที่กล่าวข้างต้นคือวิชาที่เกี่ยวกับประชากร นั่นเอง (ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ และณรงค์ เทียนส่ง. 2521 : 2)

ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2542 : 44-52) ได้กล่าวถึงแนวความคิดด้านประชากรนี้เป็นทฤษฎีที่ใช้หลักการของความเป็นเหตุเป็นผลกล่าวคือ พฤติกรรมพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์เกิดขึ้นตามแรงบังคับจากภายนอกมากระตุ้นเป็นความเชื่อที่ว่าคนที่มีคุณสมบัติทางประชากรที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งแนวความคิดนี้ตรงกับ ทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social CategoriesTheory) ของ Defleur & Bcll-Rokeaoh (1996) ที่อธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลเกี่ยวข้องกับลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลหรือลักษณะทางประชากรซึ่งลักษณะเหล่านี้สามารถอธิบายเป็นกลุ่มๆ ได้คือบุคคลที่มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันมักจะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น บุคคลที่อยู่ในลำดับชั้นทางสังคมเดียวกันจะเลือกรับและตอบสนองเนื้อหาข่าวสารในแบบเดียวกันและทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้ได้รับการพัฒนาจากแนวความคิดเรื่องสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus-Response) หรือทฤษฎี เอส-อาร์ (S-R Theory) ในสมัยก่อนและได้นำมาประยุกต์ ใช้อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารว่าผู้รับสารที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกันจะมีความสนใจต่อข่าวสารที่แตกต่างกัน

2.4 แนวคิดทฤษฎีความต้องการ

2.4.1 ความหมายของความต้องการ

พจนานุกรมในไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ราชบัณฑิตยสถาน (2526 : 323) กล่าวถึง “ความต้องการ” ว่าหมายถึง ความอยากได้ ใคร่ได้หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำ ให้ร่างกายเกิดการความขาดสมดุลเนื่องมาจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้นมีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่งต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่งและก็จะเกิดความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด ดังแนวความคิดทฤษฎีดังนี้

2.4.2 ความต้องการตามแนวความคิดของมาสโลว์

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548 : 90-91) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow’s hierarchy of needs theory) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งกำหนดโดยนักจิตวิทยาชื่อมาสโลว์ (Abraham Maslow) เป็นทฤษฎีการจูงในที่มีการกล่าวขวัญกันอย่างแพร่หลาย มาสโลว์มองว่าความต้องการของมนุษย์มีลักษณะเป็นลำดับขั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

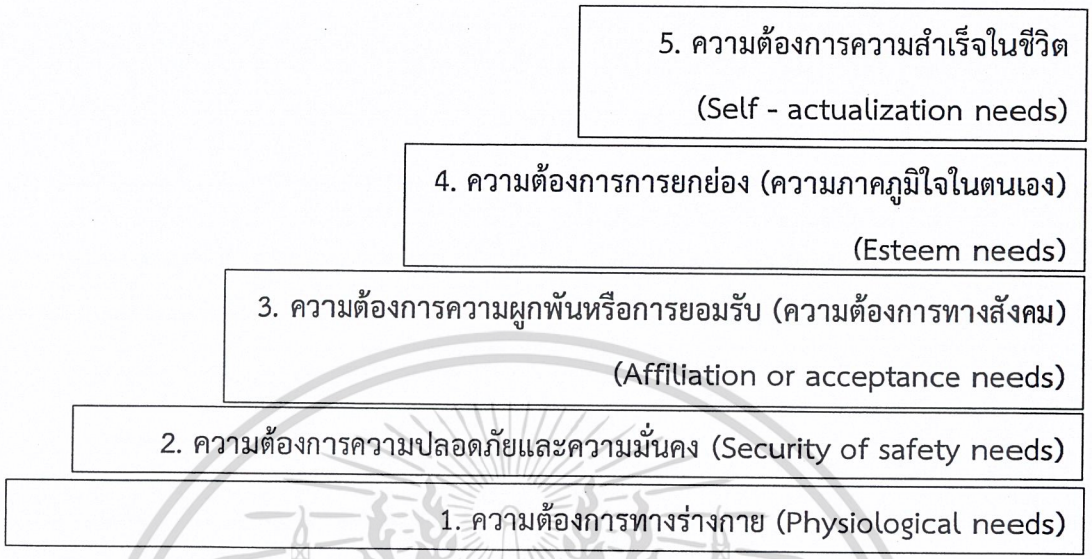

ภาพที่ 2.2 แสดงลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs)
ที่มา : รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548 : 89)

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ น้ำ ดื่ม การพักผ่อน เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Security or safety needs) เมื่อมนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้แล้ว มนุษย์ก็จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป เช่น ความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินความต้องการความมั่นคงในชีวิตและหน้าที่การงาน ความต้องการได้รับการปกป้องคุ้มครองจากภยันตรายต่าง ๆ เป็นต้น

3. ความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) (Affiliation ofacceptance needs) เป็นความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์เช่น ความต้องการให้และได้รับซึ่งความรัก ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการได้รับการยอมรับ ความต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่น เป็นต้น

4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) (ความภาคภูมิใจในตนเอง) เป็นความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง นับถือ และสถานะจากสังคม เช่น ความต้องการมีชื่อเสียงในสังคม ความต้องการได้รับความเคารพนับถือ ความต้องการมีความรู้ความสามารถ เป็นต้น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self - actualization) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ ความต้องการทำทุกอย่างเพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นต้น จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์นี้ สามารถแบ่งความต้องการออกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1) ความต้องการในระดับต่ำ (Lower order needs) ประกอบด้วย ความต้องการในขั้นที่ 1,2 และ 3 ตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ได้แก่ ความต้องการทางร่างกาย (Physiologicalneeds) ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Security of safety needs) ความต้องการความผูกพันหรือการยอมรับ (ความต้องการทางสังคม) (Affiliation of acceptance needs)

2) ความต้องการในระดับสูง (Higher order needs) ประกอบด้วย ความต้องการในขั้นที่ 4 และ 5 ตามลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ได้แก่ ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs)(ความภาคภูมิใจในตนเอง) และความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self - actualization needs)

จากแนวคิดทฤษฎีของมาสโลว์ สรุปได้ว่า ความต้องการที่เป็นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งแสดงถึงความต้องการเบื้องต้น ที่มนุษย์ต้องการ เมื่อได้รับการสนองตอบแล้วก็จะมีความสุขในการดำรงชีวิตได้อย่างสงบ ซึ่งสามารถแยกได้ 2 ความต้องการคือ ความต้องการเบื้องต้นและความต้องการเบื้องสูงของชีวิตมนุษย์

2.4.3 ทฤษฎีความต้องการ ERG ของ Alderfer

(Alderfer 1969, pp 142 - 175 อ้างถึงใน สิรินาตย์ กฤษฎาธาร, 2552) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ระดับ คือ

1. ความต้องการที่จะดำรงชีวิต หรือความต้องการที่จะคงอยู่ (Existence : E) เป็นความต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมด้วยดี เป็นความต้องการปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิตความต้องการทางวัตถุเงินเดือน ประโยชน์ตอบแทน สภาพการทำงาน ปัจจัยอำนวยความสะดวกในการทำงาน เป็นต้น

2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness : R) คือ ความต้องการผูกพันกับผู้อื่นในการทำงาน ต้องการเป็นพวกได้รับความยอมรับ ร่วมรับรู้และแบ่งปันความรู้สึกระหว่างกัน ต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นต้องการเป็นเพื่อน

3. ความต้องการด้านความเจริญเติบโต (Growth : G) เป็นความต้องการที่จะเจริญก้าวหน้าในการทำงาน สามารถทุ่มเทความรู้ ความสามารถของตนในการทำงานอย่างเต็มที่และสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเพิ่มขึ้นด้วย

จากแนวคิดทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์สรุปได้ว่านั้น มีส่วนที่คล้าย ๆ กับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ กล่าวถึง ความต้องการที่จะดำรงชีวิต หรือความต้องการที่จะคงอยู่ความต้องการผูกพันกับผู้อื่น และความต้องการที่จะเจริญก้าวหน้าในการทำงานทฤษฎีความต้องการของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

McClelland (1973 : 1-24) เป็นทฤษฎีซึ่งเสนอว่าความต้องการของบุคคลมุ่งที่ความต้องการเฉพาะอย่างมากกว่าความต้องการอื่น คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement เขียนย่อว่า nAch) ผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูง (nAch Person) จะมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเลือกทำงานที่มีลักษณะท้าทายให้บังเกิดผลดี เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัว ดังนี้

1.1 ชอบสถานการณ์ที่ทำให้ตนมีโอกาสได้รับผิดชอบต่อผลงานที่ออกมาโดยตรงจึงไม่ชอบงานที่สถานการณ์เอื้อให้เกิดความสำเร็จได้โดยบังเอิญ เพราะถือว่าทำให้ตนพลาดโอกาสที่จะเรียนรู้ต่อการสร้างความสำเร็จด้วยตนเอง

1.2 ชอบตั้งเป้าหมายการทำงานในระดับที่ยากปานกลาง มีความเสี่ยงแต่อยู่ในวิสัยคาดว่าจะสำเร็จได้ ทั้งนี้เพราะเห็นว่าความสำเร็จที่มาจากเป้าหมายง่าย ๆ ไม่มีประโยชน์อะไร ขณะเดียวกัน ถ้ากำหนดเป้าหมายยากเกินไปก็อาจพบความสำเร็จได้น้อยมาก ความเสี่ยงต่อความสำเร็จจึงเป็นเครื่องจูงใจสำหรับผู้มีความต้องการความสำเร็จสูง (nAch person)

1.3 ต้องการได้ข้อมูลป้อนกลับจากการทำงานของตน ทั้งนี้เพราะต้องการใช้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงกลยุทธ์ที่จะให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อใช้นำทางในการไปสู่ความสำเร็จในครั้งต่อไป รวมทั้งเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จอีกด้วยผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูงจะมุ่งแข่งขันกับตนเองและผู้อื่นเพื่อให้ได้ผลงานดีขึ้นสนใจต่อการริเริ่มเป้าหมายที่แปลกใหม่และเป็นเป้าหมายระยะยาว โดยการกระทำดังกล่าวมิได้มุ่งหมายที่จะเอาใจใครหรือทำให้ใครเสียหาย แต่ที่ทำก็เพื่อมุ่งตอบสนองแรงจูงใจภายในของตน ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีความต้องการ ความสำเร็จสูงตามทฤษฎีนี้เป็นตัวอย่างของผู้มีความต้องการที่ได้ทำในสิ่งที่ตนปรารถนา (Self - actualization) และผู้ที่มีความต้องการงอกงาม (Growth needs) ในทฤษฎีของมาสโลว์ และแอลเดอเฟอร์ ตามลำดับ

2. ความต้องการความรักใคร่ผูกพัน (Need for affiliation เขียนย่อว่า nAff) ผู้ที่มีความต้องการด้านความรักใคร่ผูกพันสูง (nAff person) เป็นผู้ที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการสร้างและรักษามิตรภาพ ยึดมั่นต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กล่าวคือ เป็นคนที่รักใคร่ผูกพันต่อผู้อื่นและต้องการได้ผลตอบแทนทำนองเดียวกันจากผู้อื่น เป็นผู้มีความสามารถพิเศษในการสร้างเครือข่ายกับผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว เก่งในการติดต่อสื่อสารด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เป็นคนที่ชอบหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและแข่งขันกับผู้อื่น บางครั้งชอบผูกพันตนเองกับความต้องการของผู้อื่น ผู้มีความต้องการด้านความรักใคร่ผูกพันตามทฤษฎีนี้จึงตรงกับผู้มีความต้องการเป็นสมาชิกของสังคม (Belonging needs) และผู้มีความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatednessneeds) ของ ทฤษฎีมาสโลว์ และทฤษฎีอีอาร์จี ตามลำดับ

3. ความต้องการมีอำนาจ (Need for power เขียนย่อว่า nPow) ผู้ที่ต้องการมีอำนาจสูง (nPow person) มีความปรารถนาแรงกล้าที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการสร้างผลกระทบหรือสร้างความประทับใจต่อคนอื่น ผู้ที่ต้องการมีอำนาจสูงจะพยายามสร้างสถานการณ์หรือสภาวะแวดล้อมทางสังคมขึ้น เพื่อให้ตนสามารถใช้อิทธิพลควบคุมกำกับผู้อื่น บางครั้งผู้ที่ต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีอำนาจสูงยอมที่จะอยู่ในตำแหน่งที่เสี่ยงอันตรายสูง ผูกพันกับการมีเกียรติศักดิ์ศรีของตนอย่างไรก็ตามความต้องการอำนาจสูงเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน ด้วยเหตุที่อำนาจสามารถใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ บางคนต้องการมีอำนาจเพื่อใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว ในขณะที่บางคนต้องการมีอำนาจเพื่อจะใช้ในการให้บริการแก่คนอื่นและทำประโยชน์แก่องค์กรได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามความต้องการมีอำนาจสูงตามทฤษฎีนี้ค่อนข้างใกล้เคียงกับความต้องการได้ทำดังใจปรารถนา (Self - actualization) ตามทฤษฎีมาสโลว์มากที่สุด

จากทฤษฎีนี้ แมคเคล็ลแลนด์ คาดว่าคนจะเกิดแรงจูงใจเมื่อได้ค้นพบและทำงานที่ตรงกับความต้องการของตน กล่าวคือ คนที่มีความต้องการด้านความสำเร็จสูง (nAch person) จะเหมาะกับงานด้านการตลาดหรือพนักงานขาย หรือเป็นผู้ประกอบธุรกิจอิสระของตนเองเนื่องจากงานเหล่านี้ต้องการได้ข้อมูลป้อนกลับ ต้องอาศัยความรับผิดชอบส่วนตัวสูง รวมทั้งเปิดโอกาสให้กำหนดเป้าหมายของงานได้เอง ส่วนผู้ที่มีความต้องการความรักใคร่ผูกพันสูง (nAffperson) มักมีแรงจูงใจต่องานประเภทงานบริการสังคม งานลูกค้าสัมพันธ์ เนื่องจากงานเหล่านี้จำเป็นต้องสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และประการสุดท้าย สำหรับผู้ที่มีความต้องการอำนาจ (nPow person) มีแรงจูงใจสูงที่ต้องการมีอิทธิพลและผลกระทบต่อผู้อื่น จึงเหมาะสำหรับงานหนังสือพิมพ์หรืองานด้านบริหาร อย่างไรก็ตามจากผลงานวิจัยของ แมคเคล็ลแลนด์ พบว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิผลที่สุด ควรมีความต้องการการด้านความรักใคร่ผูกพันอยู่ในระดับตำแหน่งมีความต้องการด้านอำนาจสูง โดยมีความสามารถในการใช้อำนาจเพื่อเป้าหมายขององค์การเป็นต้น

สรุป จากแนวคิดทฤษฎีของ แมคเคล็ลแลนด์ นั้น พูดถึงความต้องการของบุคคลมีความสอดคล้องกับพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะความต้องการเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในหลายปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมโดยปัจจัยอื่นที่มีส่วนสำคัญร่วมอยู่ด้วย เช่น ค่านิยม อุปนิสัย และทักษะของบุคคล ตลอดจนปัจจัยแวดล้อมอื่นที่ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทั้งสิ้น

2.5 การจัดการศึกษาเกษตร

2.5.1 การจัดการศึกษาเกษตรในระดับขั้นพื้นฐาน

เป็นการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สพฐ. เป็นตัวกำหนดและดูแล โดยมีการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี เพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชน ซึ่งไม่ใช่เป็นการศึกษาที่สิ้นสุดลงในระดับนี้ แต่เป็นรากฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาบุคคล หรือเป็นการศึกษาเบื้องต้นก่อนที่จะก้าวไปสู่การศึกษา และการอบรมระดับสูงขึ้นไป

ในการจัดการศึกษาเกษตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการประถมศึกษา 1 – 6 โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบคือ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เทศบาลต่างๆ และกรุงเทพมหานคร สาหรับวิชาการเกษตรที่จัดการเรียนการสอนในระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประถมศึกษาจะจัดอยู่ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นการสร้างประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน และมีความรู้ขั้นพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่ทันสมัยประกอบไปด้วยงานบ้าน งานเกษตร และสิ่งประดิษฐ์และงานช่าง เพื่อให้ผู้เรียนได้นำไปพัฒนากิจการในครอบครัวและท้องถิ่นต่อไป เมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนต่อในระดับสูงต่อไปได้

ในการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษา ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที 1-6 ในระดับนี้มีการรับผิดชอบในการจัดการในโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่อยู่ในโครงการพัฒนาการศึกษา และการจัดการศึกษา ได้จัดวิชาเกษตรไว้ในกลุ่มการงานและอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติต่อวิชาชีพเกษตรและสามารถปฏิบัติงานเกษตรพอเป็นพื้นฐาน แต่ยังไม่นำไปประกอบอาชีพได้ตลอดจนให้รู้จักคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ (ภัคพงศ์ ปวงสุข, 2554 : 159)

2.5.2 การจัดการศึกษาเกษตรในระดับอาชีวศึกษา

รับผิดชอบในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) การจัดการศึกษาเกษตรของระดับอาชีวศึกษาเน้นหนักในการประกอบอาชีพเกษตร ให้สามารถประกอบอาชีพเกษตรได้ ให้ความคิดริเริ่มและมีความรับผิดชอบในวิชาชีพเกษตรตลอดจนในการศึกษาระดับที่สูงขึ้น

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาเกษตรกรรม ความมุ่งหมายของหลักสูตรคือ การให้มีความรู้และทักษะวิชาชีพเกษตรสมัยใหม่ สามารถไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพได้ (ภัคพงศ์ ปวงสุข, 2554 : 159)

2.5.3 ครูเกษตร

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้สามารถดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่างมีสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ (สนอง เครือมาก. 2537 : 4) บุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของประเทศ คือ ครู เพราะครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้และการพัฒนาโดยรอบด้านให้เกิดในตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาความรู้ สามารถมีชีวิตที่ดีขึ้น ดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ฉะนั้น การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีครูที่มีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ “ครู” จะเป็นผู้ที่มีความรู้แต่เพียงอย่างเดียวย่อมไม่เป็นการเพียงพอ แต่จะต้องมีคุณลักษณะที่ดี ที่สามารถทำหน้าที่อันยากยิ่งนี้ให้บรรลุล่วงไปด้วยดี (เฉลียว บุรีภักดีและคณะ. 2520: 1) นอกจากนั้นยังมีผู้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ดีของครูไว้มากมายดังต่อไปนี้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2522 มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะครูดี 3 ประการดังนี้ (อ้างถึงใน โกสินทร์ รังสิยาพันธ์. 2530: 45)

“ความเป็นครูนั้น ประกอบขึ้นด้วยสิ่งที่มีคุณค่าสูงหลายอย่าง อย่างหนึ่งได้แก่ ปัญญา คือ ความรู้ที่ดี ประกอบด้วยหลักวิชาอันถูกต้อง ที่แน่นแฟ้นกระจ่างแจ้งในใจ รวมทั้ง ความฉลาดที่จะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนกิจที่จะทำ คำที่จะพูด ทุกอย่างได้โดยถูกต้องด้วยเหตุผล อย่างหนึ่งได้แก่ ความดี คือความสุจริต ความเมตตากรุณาเห็นใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่นโดยเสมอหน้า อีกอย่างหนึ่งได้แก่ ความสามารถที่จะเผื่อแผ่และถ่ายทอด ความรู้ ความดีของตนไปยังผู้อื่นอย่างได้ผลความเป็นครูมีอยู่แล้วย่อมฉายออกให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ด้วย ผู้ที่มีความเป็นครูสมบูรณ์อยู่ในตัว นอกจากจะมีความดีด้วยตัวเองแล้ว ยังจะต้องช่วยให้ทุกคนที่มีโอกาสเข้ามาสัมพันธ์เกี่ยวข้องบรรลุถึงความดีความเจริญไปด้วย" องค์ประกอบของครูดี 3 ประการตามพระบรมราโชวาทนี้ ควรที่ครูทุกคนจะได้ใส่ใจ และสร้างสมให้มีขึ้นในตน จึงใคร่เสนอในรูปศัพท์ทางวิชาการดังนี้

1. พุทธิสมบัติ หมายถึง การมีปัญญา มีความรู้ดี

2. จริยะสมบัติ หมายถึง การมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม

3. สมรรถนะสมบัติ หมายถึง การมีความสามารถในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่

อำไพ สุจริตกุล (2533 : 30) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดีพึงปรารถนาว่า ควรถึงพร้อมด้วยคุณสมบัติที่สำคัญ และจำเป็น 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. มีความรู้ดี ได้แก่ ความรู้ในวิชาทั่ว ๆ ไป ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่จะสอน ความรู้ในวิชาครู ความรู้ในหน้าที่ และงานครูทุกประเภท

2. มีทักษะในการสอนและปฏิบัติงานครู ซึ่งจำแนกออกเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นหลายประการ เช่น อธิบายเก่ง สอนสนุก ใช้สื่อหรืออุปกรณ์เสมอ จัดกิจกรรม สร้างบรรยากาศให้น่าเรียน เร้าพฤติกรรมตลอดจนชี้แนะแนวทางในการศึกษา จนถึงไปสู่การดำเนินชีวิตที่ถูกต้องโดยใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3. มีคุรุธรรมนิยม ได้แก่ คุณธรรมของครู จริยธรรม และคตินิยมในความเป็นครู ซึ่งมีรายละเอียดเช่น ภาคภูมิใจที่ได้เป็นครู มีทัศนะคติที่ดีต่ออาชีพครู รักการสอน พอใจที่ได้ทำประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตของศิษย์ ช่วยพัฒนาคนและสังคม ตลอดจนมีวิญญาณแห่งความเป็นครูเป็นต้นหากครูท่านใด มีคุณลักษณะครบถ้วนตามเกณฑ์ขั้นต้นของหลักการใหญ่ ๆ 3 ประการดังกล่าวแล้ว ก็ถือได้ว่าได้ก้าวขึ้นสู่ความเป็นครูที่ดี

คำถามที่ถามว่า "ครูเกษตรคือใคร" เป็นคำถามสั้น ๆ ตรงไปตรงมา เหมือนกับคำถามที่ว่า "คุณคือใคร" ซึ่งผู้ถูกถามคำถามดังกล่าวนี้ย่อมต้องใช้เวลาหาคำตอบที่เหมาะสมอยู่นานจึงจะตอบออกมาได้แต่ก็คงไม่ใช่คำตอบที่ดีและผู้ตอบมีความพึงพอใจอย่างแน่นอน ทั้งนี้เพราะคำตอบที่ถูกต้องสมบูรณ์นั้นล้ำลึกและยากยิ่ง

สำหรับคำถามว่าครูเกษตรคือใคร หากสอบถามครูเกษตรหลาย ๆ คน จากหลายแห่งคำตอบที่ได้ ย่อมไม่เหมือนกัน ผันแปรไปตามความรู้สึกนึกคิดและความเชื่อของผู้ตอบนั้น ๆ อย่างแน่นอน ความแตกต่างในคำตอบย่อมหลากหลาย ในคำตอบจากครูเกษตร จำนวน 100 คน อาจนำมาจัดแบ่งเป็นกลุ่มคำตอบได้หลายกลุ่มซึ่งยากจะคาดเดาว่าความแตกต่างเหล่านั้นมีความเหมือนและความแตกต่างที่หลากหลายเป็นอันมาก คำตอบที่ได้อาจเป็นคำตอบตรง ๆ แบบกำปั้นทุบดิน เช่น ครูเกษตรก็คือ ผู้สอนวิชาเกษตร ครูเกษตร คือ ผู้สร้างคนที่ผลิตอาหาร ครูเกษตร คือ อาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนึ่งของสังคมหรือประเทศ ครูเกษตร คือ วิศวกรด้านอาชีพเกษตรของสังคม ครูเกษตร คือ ผู้ควบคุมความอุดมสมบูรณ์ด้านอาหารของประเทศเหล่านี้ เป็นต้น

ในที่นี้ขอเสนอข้อคิดและคำตอบที่เป็นรูปธรรมที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและได้รับทราบจากความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับครูเกษตรที่นักการศึกษาเกษตรของหลายประเทศได้ชี้และกำหนดแนวทางการเป็นครูเกษตรไว้ เพื่อเป็นแนวความคิดและตริตรองพิจารณาสำหรับผู้สนใจและผู้เป็นครูเกษตรว่า ครูเกษตรในแนวสากลและยึดถือมั่นในปรัชญาของการศึกษาเกษตรได้กำหนดไว้อย่างไร

2.5.4 ลักษณะสำคัญของครูเกษตร

นักการศึกษาเกษตรได้กำหนดแนวทางลักษณะสำคัญของครูเกษตรไว้ 2 ลักษณะ

2.5.4.1 ลักษณะด้านวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ความหมายลักษณะด้านนี้ก็คือ “ครูเกษตรคือผู้ทรงไว้และปฏิบัติอาชีพที่มุ่งบริการมากกว่าสิ่งตอบแทนด้วยเงิน (รายได้)” โดยยึดถือว่าอาชีพครูเกษตรเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional)

1. มีจิตสำนึกในการบริการสาธารณะมีความผูกพันในหน้าที่ของวิชาชีพ
2. มีองค์ความรู้และทักษะที่อยู่เหนือความเข้าใจของคนทั่วไป
3. ใช้เวลาระยะยาวในการฝึกฝนความชำนาญในทางวิชาชีพ
4. มีอิสระในการตัดสินใจตามขอบข่ายของงานที่กำหนดไว้
5. มีการควบคุมมาตรฐานของการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
6. มีจรรยาบรรณเป็นกรอบในการประกอบวิชาชีพ

ดังนั้นจะเห็นว่า การเข้าสู่วิชาชีพการเป็น “ครูเกษตร” จำเป็นต้องได้รับและผ่านการฝึกฝนอบรมกล่อมเกลาในคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ 1) ด้านมีความรอบรู้ในวิชาชีพอย่างแท้จริง (Technical Knowledge) 2) ด้านทักษะความสามารถทำงานได้จริง (Technical Skills) และ 3) ด้านเจตคติที่ดี (Attitude) คือเป็นผู้ที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรมอันดียิ่ง โดยการที่บุคคลนั้น (ครูเกษตร) ต้องมีการบูรณาการคุณลักษณะทั้ง 3 ด้าน ที่สมดุลอย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะบกพร่องด้านที่ 3 คือ เจตคติเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมไม่ได้ จึงเห็นได้ว่า “ครูเกษตร” ต้องผ่านกระบวนการขัดเกลาเข้าสู่วิชาชีพชั้นสูง (Professional) นี้ ด้วยการที่ต้องรู้หน้าที่ของตนและเข้าใจในอนาคต พยายามมุ่งมั่นหมั่นฝึกฝนตนเองอย่างเข้มข้น จริงจังและอดทน เพื่ออนาคตและความสำเร็จในอาชีพและชีวิต เป็นผู้ที่สามารถรับประกันชีวิตที่ดีด้านวิชาชีพของตนในวันข้างหน้าได้

2.5.4.2 ลักษณะด้านวิชาการงานอาชีพของครูเกษตร (Academic Agricultural Education Management of Teacher of Agriculture) ลักษณะด้านวิชาการงานอาชีพครูเกษตรนี้เป็นคุณลักษณะที่พัฒนาต่อเนื่องควบคู่กับลักษณะด้านวิชาชีพชั้นสูง กล่าวคือครูเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องทำงานในลักษณะงานวิชาชีพชั้นสูงและต้องเป็นบุคลากร (ครู) ที่มีคุณภาพด้านวิธีการถ่ายทอด (การสอน) และมีความรู้ในอาชีพการเกษตรอย่างแท้จริง มีทักษะสามารถทำงานได้อย่างดี อีกทั้งต้องมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจตคติที่ดีต่องานอาชีพเกษตร ดังนั้นครูเกษตรจึงต้องมีความสามารถในการบริหารจัดงานตนเองควบคู่กับงานอาชีพเกษตรได้ ในลักษณะงานของครูเกษตรที่ต้องรับผิดชอบและต้องเข้าใจในตนเองให้เป็นผู้ทรงไว้ ซึ่งความรู้ความสามารถและมีความพร้อมในการปฏิบัติด้านภาระงานการศึกษาเกษตรได้ทันที โดยมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติภาระงานใน 13 ภาระงานดังต่อไปนี้ คือ

1. ความรู้ความสามารถในการสร้างและรักษาไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ด้วยการร่วมกิจกรรมงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

2. ความรู้ความสามารถในด้านความเข้าใจสังคมและความต้องการของบุคคลในสังคมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเป็นอย่างดี

3. ความรู้ความสามารถในการพัฒนาและปรับปรุงงานโครงการต่าง ๆ ด้านการศึกษาเกษตรของท้องถิ่นเป็นอย่างดี

4. ความรู้ความสามารถในการใช้คณะกรรมการที่ปรึกษาของสถานศึกษามาช่วยงานการศึกษาเกษตรได้เป็นอย่างดี

5. ความรู้ความสามารถในการวางแผนและการจัดดำเนินการตามแผน รวมถึงการวิจัยเพื่อประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ช่วยในการเรียนการสอนวิชาเกษตรได้เป็นอย่างดี

6. ความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจการองค์การ ชุมนุม กลุ่มหรือชมรม เช่น องค์การเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ก.ท.) ชมรมเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (ช.ก.ท.) กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ หรือสามารถดำเนินการร่วมกิจกรรม อื่น ๆ ที่มีในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

7. ความรู้ความสามารถในการพัฒนาและนิเทศโครงการเกษตรต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

8. ความรู้ความสามารถในการวางแผนการสอนและดำเนินการสอนให้แก่นักเรียน นักศึกษา เยาวชนเกษตรกรหนุ่มสาวหรือเกษตรกรได้เป็นอย่างดี

9. ความรู้ความสามารถในการแนะแนว การหาแหล่งฝึกงานและแหล่งงานอาชีพรวมทั้งการติดตามผลงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

10. ความรู้ความสามารถในการจดบันทึกและการจัดทำรายงานต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

11. ความรู้ความสามารถในด้านการบริหาร การจัดการและการประสานงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเป็นอย่างดี

12. ความรู้ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ในวิชาเกษตรต่าง ๆ ตามหลักสูตร สามารถชี้ให้เห็นถึงคุณค่าของวิชาต่าง ๆ เหล่านั้นเป็นอย่างดี

13. ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติตนให้สมกับการเป็น นักศึกษาและเป็นครูเกษตร ที่อยู่ในระดับชั้น Professional ได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป นักการศึกษาเกษตร (Agricultural Educators) ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ครูเกษตรคือผู้ที่ทรงไว้ซึ่งความรู้ อีกทั้งมีความพร้อมและสามารถปฏิบัติงานตามภาระงานทั้ง 13 ภาระงานดังกล่าวมานั้น จึงเห็นได้ว่าครูเกษตรมีภาระงานที่ต้องทำทั้ง 13 ภาระงานและต้องเข้าใจงานทั้ง 13 ภาระงานอย่างแจ่มแจ้ง ครูเกษตรไม่ว่าจะสอนในระดับศึกษาใดก็ตาม ต้องมีความรู้ความสามารถดำเนินการได้ทั้ง 13 ภาระงาน การปฏิบัติหน้าที่ของครูเกษตรในต่างประเทศจึงได้รับเกียรติ มีศักดิ์ศรีเป็นที่เชื่อถือของสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งครูเกษตรของประเทศไทยต้องสนใจและพัฒนาปรับปรุงตนเองในเรื่องดังกล่าวนี้

ดังที่กล่าวมาว่า ครูเกษตรคือใคร ก็คงจะมีคำตอบและคงมีความคิดเห็นแล้วว่าครูเกษตรนั้นเป็นอาชีพที่ล้ำลึก ลึกซึ้ง ประกอบกับมีงานในหน้าที่ค่อนข้างมากและยากยิ่ง สมควรได้รับเกียรติและความเชื่อถือจากสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมการศึกษาของประเทศไทย

2.5.5 วิชาชีพครูเกษตร

ความหมายของวิชาชีพทางการศึกษา

ในสังคมโลกได้ยอมรับกันอย่างไม่มีข้อสงสัยว่า การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมของประเทศ เพื่อให้ได้พลเมืองที่ดีของประเทศ อันจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวหน้าและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ ภารกิจในการจัดการศึกษาจึงต้องอาศัยความเป็นวิชาชีพชั้นสูงของ ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งต้องมีความรู้และความชำนาญในการจัดการศึกษาอย่างเป็นการเฉพาะตามศาสตร์ทางการศึกษา (Pedagogy) ซึ่งเรียกว่าวิชาชีพทางการศึกษาหรือวิชาชีพครู

ในพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายของวิชาชีพทางการศึกษาหรือวิชาชีพครูว่า เป็นวิชาชีพที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษา ที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชนและการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2552: 4)

จากความหมายของวิชาชีพทางการศึกษาดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาหรือผู้ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษา ต้องมีความรู้ ความชำนาญเฉพาะตามบทบาทหน้าที่ของการประกอบอาชีพ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเพียงพอก่อนที่จะประกอบวิชาชีพและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจนเป็นมืออาชีพ (Professional) เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรในแต่ละระดับได้อย่างแท้จริง “มืออาชีพที่แท้จริง” คือ บุคคลที่นอกจาก จะสามารถปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ มีประสบการณ์สูง และสามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาหรืองานใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานหนึ่ง ได้อย่างดีแล้วยังต้องมีการพัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จนเป็นที่ยอมรับร่วมกัน โดยมีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นกรอบแนวทางความประพฤติ และทาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุประสิทธิผล

2.5.6 ความสำคัญของวิชาชีพทางการศึกษา

ความสำคัญของวิชาชีพครูหรือวิชาชีพทางการศึกษามีปรากฏในรายงานของคณะกรรมาธิการนานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ยกย่องวิชาชีพครูว่าเป็นวิชาชีพซึ่งมีการบริหารงานอย่างเป็นระบบมากที่สุดในโลก ผู้ที่ประกอบวิชาชีพครูควรจะรู้สึกภาคภูมิใจ และตระหนักในความสามารถ และความเป็นปึกแผ่นในวิชาชีพครูในอดีตที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสังคมทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ได้ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิด และวิธีการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครูเป็นอย่างมาก แต่บุคคลกลุ่มนี้ก็ยังรักษาบทบาทและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น สามารถรับมือกับกระแส โลกาภิวัตน์ได้อย่างเท่าทัน โดยเฉพาะในสังคมไทย คนส่วนใหญ่ยกย่องเชิดชูผู้ประกอบวิชาชีพครู ถึงแม้จะมีปัญหาบางประการที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกในบางช่วงบางเวลา แต่ผู้ประกอบวิชาชีพครูส่วนใหญ่ก็ยังเป็นความหวังของสังคมไทย ดังนั้น วิชาชีพครูจึงมีความสำคัญหลายประการพอสรุปได้ดังนี้

2.5.6.1 เตรียมเยาวชนไทยให้มีทักษะสังคม ทักษะการดำรงชีวิต พร้อมที่จะเผชิญและสร้างอนาคตด้วยความมั่นใจ ด้วยวินัยและความรับผิดชอบ โดยเฉพาะบทบาทของครูยังคงเป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเด็กและเยาวชน ช่วยพัฒนาเจตคติของเด็กที่มีต่อการเรียนรู้ในทางสร้างสรรค์ เร่งเร้าให้เด็กใฝ่เรียนรู้ กระตุ้น ให้มีอิสระในทางความคิด มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ส่งเสริมให้มีสติปัญญาที่เฉียบคมในการสร้างสันติสุขในสังคมประเทศและสังคมโลก ดังจะเห็นได้ว่า วิจิตร ศรีสะอ้าน (2539 : ม.ป.ท.) ได้เสนอแนะว่า การศึกษา ในปัจจุบันมีการเคลื่อนไหวที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ โลกาภิวัตน์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีผลกระทบต่อคนเราทั้งหลาย โลกาภิวัตน์ทำให้ความร่วมมือเป็นสิ่งที่ต้องกระทำทั้งภายในภูมิภาคและนานาประเทศ ขณะที่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยกระตุ้นเร่งเร้าการสื่อสารและการดำเนินการร่วมกัน ดังนั้น ผู้ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องพัฒนาตนเองและเยาวชนในโลกที่ไร้พรมแดนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีสมรรถนะที่มีคุณภาพดังต่อไปนี้

(1) มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ

(2) มีความรู้และความเข้าใจอันดีในบุคคลอื่น ๆ

(3) มีความสามารถในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ

(4) มีการนำความรู้และค่านิยมสากลไปใช้ด้วยความเข้าใจอันดี

2.5.6.2 เป็นจุดเชื่อมโยงในการสร้างความเข้าใจอันดีและสร้างขันติธรรมในสังคม สร้างแนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย ปรับเปลี่ยน และขยายแนวคิดในความรักชาติไปสู่ความเป็นสากล คือ รักโลก เป็นต้น ซึ่งเป็นความคาดหวังที่สมเหตุสมผล แต่ในขณะเดียวกัน ผู้ประกอบวิชาชีพครูก็

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ย่อมต้องการขวัญและกำลังใจเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ในการตอบสนองความคาดหวังของสังคมได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ผู้รับผิดชอบต่อวิชาชีพครูควรแสวงหาแนวทางเสริมสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นการตอบแทนบ้าง อาทิ สถานภาพและสวัสดิการในการปฏิบัติงาน ความปลอดภัยในชีวิต สิทธิและฐานะทางวิชาชีพและสถานะทางสังคม เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูได้เพิ่มเติมต่อยอดแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถ สมรรถนะแห่งวิชาชีพได้ตลอดไปในการผดุงและยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ

2.5.6.3 ช่วยกระตุ้นให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพราะการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องอาศัยความรู้ ความคิดและสติปัญญา เป็นพื้นฐานสำคัญในการตัดสินใจปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการแห่งปัญญาในการให้บริการ (Intellectual method) อีกทั้งวิชาชีพครูก็เช่นเดียวกับวิชาชีพอื่น ๆ ที่กำลังวิวัฒนาการไปอย่างรวดเร็ว ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอน พฤติกรรมมนุษย์ และอื่น ๆ ที่เคยได้รับการถ่ายทอดมา ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ยังจะต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ในสาขาที่ตนรับผิดชอบ อาทิศาสตร์การสอน วิธีการเรียนรู้ของนักเรียน การใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ ศาสตร์ทางการบริหารการศึกษา การนิเทศการศึกษา และจะต้องพัฒนาตนเองโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา เป็นผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา หรือสาขาวิชา ที่เกี่ยวข้อง ต้องเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ต้องพัฒนาบุคลิกภาพ และคุณลักษณะต่าง ๆ ทั้งด้านจริยธรรม ปัญญา และอารมณ์ และยังจะต้องผูกพันกับภารกิจของโรงเรียนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ยกระดับคุณภาพการศึกษา พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองของนักเรียน ชุมชน ตลอดจนเป็นผู้นาทางความคิดให้แก่ชุมชนในการมีส่วนร่วมดูแลนักเรียนให้ได้รับการปกป้องคุ้มครองตามสิทธิเด็ก รวมทั้งต้องมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการประกันคุณภาพทางการศึกษา

2.5.6.4 เป็นวิชาชีพที่เน้นการให้บริการแก่สังคม (Social srvice) โดยเฉพาะ ไม่ซ้ำซ้อนกับวิชาชีพอื่นซึ่งทุกสังคมจะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของประชากรของประเทศ ให้เกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต อีกทั้งเป็นวิชาชีพที่ให้โอกาสการเรียนรู้แก่ผู้เรียนอย่างเสมอภาคตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลพึงได้รับ

2.5.6.5. ช่วยควบคุมให้ผู้ประกอบวิชาชีพประพฤติและปฏิบัติตนอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน เนื่องจากเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ส่งผลกระทบกับสังคมทั้งในระดับมหภาคและจุลภาค ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพจึงต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพที่มีคุรุสภาเป็นองค์กรวิชาชีพที่ทำหน้าที่ดูแลรักษามาตรฐานวิชาชีพให้สามารถบริการแก่สังคมอย่างมีคุณภาพและเป็นที่ศรัทธาแก่สังคม ผู้ที่ละเมิดจะได้รับโทษ ในกรณีที่ร้ายแรงก็สามารถถูกเพิกถอนใบอนุญาตได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.7 วิชาชีพเกษตร

วิชาชีพเกษตร เป็นหลักการปฏิบัติงานเกษตร เน้นทักษะด้านการเกษตรกรรม การเลือกใช้และดูแลเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรตามหลักการและกระบวนการที่ถูกต้องเหมาะสม สร้างให้นักเกษตรมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตร สร้างกิจนิสัยในการทำงานด้วยความรับผิดชอบ รอบคอบ ขยันและอดทน มีความเข้าใจหลักการปฏิบัติงานเกษตรในฟาร์ม ส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถปฏิบัติงานเกษตรตามหลักการและกระบวนการ

วิชาชีพเกษตรเป็นหลักการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยเกษตรกรรมที่ฝึกให้มีความรู้ ความเข้าใจเกษตรกรรมสาขาทั่วไป เมื่อก้าวเข้าสู่ระดับสูง จะเน้นทักษะวิชาชีพเกษตรที่มุ่งให้มีการปฏิบัติจริงมากขึ้นให้เกิดทักษะและความชำนาญ วิชาชีพเกษตรมีการส่งเสริมในหลาย ๆ ด้านด้วยกัน เช่น วิชาชีพพืชศาสตร์ วิชาชีพสัตวศาสตร์ วิชาชีพประมง วิชาชีพเกษตรทั่วไป เป็นต้น

สรุป วิชาชีพครูเกษตร หมายถึง ครูที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนวิชาเกษตร และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งจะต้องประพฤติและปฏิบัติตนอยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพของตน เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนปฏิบัติตาม

2.5.8 การจัดการเรียนการสอนวิชางานเกษตรในระดับมัธยมศึกษา

รมณีย์ อาภาภิรมย์ (2531 : 1-11) ได้กล่าวว่า การสอนวิชางานเกษตร (Instruction in Agricultural Subject) หมายถึง การทำให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาชีพเกษตร ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนวิชาเกษตรกรรมนั่นเอง การสอนวิชาเกษตรที่ประสบผลสำเร็จนั้น ครูเกษตรต้องสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนได้ครบทั้งสามด้านตามที่ Bloom ได้จัดแบ่งไว้ คือ

2.5.8.1 พุทธิพิสัย หรือภูมิปัญญา (Cognitive domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นความรู้ความคิด เช่น หลังจากสอนเรื่องวิธีการและขั้นตอนการปรับปรุงพันธุ์พืชแล้ว ผู้เรียนเกิดความรู้เรื่องนี้ จากที่ไม่เคยรู้มาก่อน สาเหตุของการทำให้พฤติกรรมนี้เปลี่ยนคือ ครู ซึ่งครูเกษตรจะต้องมีความสามารถทำให้นักเรียนเกษตรเปลี่ยนพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยให้ครบทั้ง 6 ระดับ ตามที่ Bloom จัดแบ่ง ได้แก่

(1) ความรู้ความจำ (Knowledge or Recall) หมายถึง ความสามารถในการจำเรื่องและรายละเอียดต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับมา ลักษณะของคำถามเพื่อวัดพฤติกรรมด้านนี้ จะเป็นคำถามตามตำรา ตามประสบการณ์ที่ได้รับ ตามที่ผู้บอกหรือสอน เป็นการถามเพื่อให้ผู้เรียนได้ระลึกหรือทบทวนของเดิมที่ผ่านมา เช่น ความหมาย คำแปล คำจำกัดความ เนื้อเรื่องที่สอนไป หลักการ ทฤษฎี เป็นต้น ตัวอย่างของการสอนวิชาเกษตรเรื่องขั้นตอนและวิธีการปรับปรุงพันธุ์พืช หลังจากสอนแล้ว ผู้เรียนสามารถบอกความหมายของคำว่าปรับปรุงพันธุ์พืชได้ อธิบายหลักการปรับปรุงพันธุ์พืชได้ตามที่เรียนไป

(2) ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นการขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปอย่างสมเหตุสมผล ผู้ที่จะมีความสามารถด้านนี้ได้ ต้องรู้ความหมายรายละเอียดของเรื่องนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาก่อน จึงจะสามารถขยายความหรือโยงความสัมพันธ์ได้ การวัดพฤติกรรมด้านนี้ด้วยการถามที่มีลักษณะ แปลความ ตีความหรือขยายความด้วยสำนวนของตนเองตามความเข้าใจมิได้ลอกเลียนคำตอบจากหนังสือ เช่น อธิบายความหมายของคำว่าปรับปรุงพันธุ์พืช ตามความเข้าใจด้วยภาษาและสำนวนของผู้เรียนเอง หรือให้ตอบตามความเข้าใจจากสิ่งที่กำหนดให้

(3) การนำเอาไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจที่เรียนมา ไปแก้ปัญหาที่เกิดใหม่แต่มีลักษณะคล้ายกัน คำถามที่ใช้วัดพฤติกรรมนี้ต้องเป็นคำถามที่ซ่อนเงื่อนไขไว้ การตอบปัญหาให้ถูกต้องจะต้องใช้ความสามารถทางหลักวิชาไปเกี่ยวข้องและดัดแปลงให้เข้ากับเรื่องใหม่ เช่น สอนวิธีการปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดแล้ว ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้และสามารถนำเอาไปใช้กับพืชอื่นที่มีลักษณะคล้ายข้าวโพดได้

(4) การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นการแสดงความสามารถในการแยกส่วนของเรื่อง เนื้อหา ฯลฯ ที่เรียนไป เพื่อหาส่วนที่สำคัญ ส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน หรือส่วนของหลักการ ฉะนั้นลักษณะของคำถามที่ใช้ก็จะออกมาในลักษณะของการวิเคราะห์หาความสำคัญ วิเคราะห์หาความสัมพันธ์และวิเคราะห์หลักการ เช่น การเรียนวิธีการปรับปรุงพันธุ์พืช ผู้เรียนสามารถแยกชนิดของพืชมองเห็นโครงสร้างดอกตัวผู้ ดอกตัวเมีย ส่วนรายละเอียดภายในดอก จนไปถึงส่วนของตัวถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม (Gene) มองเห็นความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันในการแบ่งเซลล์ เป็นต้น โดยผู้เรียนสามารถมองเห็นและแยกแยะส่วนของหลักการ หรือความสัมพันธ์ให้เป็นส่วนย่อย ๆ อย่างมีเหตุมีผลได้

(5) การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวมของสองสิ่งเข้าด้วยกัน เพื่อให้กลายเป็นรูปใหม่ที่มีลักษณะบางอย่างที่แปลกไปจากส่วนประกอบย่อย ๆ ของเดิม และสิ่งที่จะนำมารวมกันนั้นอาจจะเป็นวัตถุสิ่งของ ความคิดเห็นหรือข้อเท็จจริงก็ได้ การวัดพฤติกรรมนี้โดยใช้คำถาม จะมี 3 แบบ คือ

5.1 การสังเคราะห์ข้อความ โดยการนำเอาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มาผสมกันแล้วเขียนข้อความใหม่ หรือการกระทำใหม่ที่สามารถสื่อความได้ เช่น สรุปสิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของเรื่อง โดยภาษาของตนเอง สรุปการอภิปรายหรือหาข้อยุติจากการอภิปราย การวิจารเปรียบเทียบการแสดงปาฐกถา การอภิปรายการสังเคราะห์แผนงาน เป็นการกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงานใด ๆ ล่วงหน้า เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จวัตถุประสงค์

5.2 การสังเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการนำหลักการและความสำคัญต่าง ๆ มาผสมให้เป็นเรื่องเดียวกันทำให้เกิดความสำเร็จที่ต่างไปจากเดิม หรือนำเรื่องหลายเรื่อง หรือหลายหลักการมารวมกัน ทำให้เกิดเป็นเรื่องใหม่หรือสิ่งใหม่ และสิ่งที่เกิดนี้มีประสิทธิภาพ และแสดงลักษณะบางอย่างผิดไปจากเดิม จึงมีลักษณะคล้ายกับการริเริ่มสร้างสรรค์ ตัวอย่างของการสอนด้วยวิธีการและขั้นตอนการปรับปรุงพันธ์พืชก็คือ ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถปรับปรุงพันธุ์พืชชนิดอื่น ๆ ซึ่งยังไม่มีใครเคยทำมาก่อนและเกิดสิ่งแปลกใหม่ขึ้นมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(6) การประเมินค่า (Evaluation) เป็นการตีค่าตีราคาอย่างมีหลักเกณฑ์ จึงเป็นความสามารถของสมองชั้นสุดท้าย คำถามที่ใช้วัดพฤติกรรมด้านนี้จึงออกมาในลักษณะของการวิจารณ์ความถูกต้องเหมาะสมโดยมีเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลัก

2.5.8.2 ทักษะพิสัย หรือทักษะปฏิบัติ (Psychomotor domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน เช่น หลังจากสาธิตและให้นักเรียนได้ทดลองปฏิบัติการผสมพันธุ์พืช ซึ่งไม่เคยปฏิบัติมาก่อน แล้วนักเรียนมีความสามารถผสมพันธุ์พืชได้ นักเรียนมีความสามารถปฏิบัติได้มากหรือน้อย คล่องแคล่วขนาดไหนนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของครูเกษตรที่จะจัดกิจกรรมและประสบการณ์ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สมองที่เกี่ยวข้องกับประสาทสัมผัสกับกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของนักเรียนให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกมาถึงความสามารถในระดับต่าง ๆ กัน ซึ่งได้แก่

(1) ทำตามแบบ (Imitation) นักเรียนสามารถปฏิบัติได้โดยต้องมีแบบให้ดูหรือทำตามคำสั่งเป็นขั้นตอน

(2) พอทำได้ (Manipulation) นักเรียนสามารถปฏิบัติได้แต่ไม่ดี ยังต้องแก้ไขใช้เวลานานครูยังต้องคอยควบคุมอยู่

(3) ทำได้ดีมีความแม่นยำ (Precision)แต่ยังต้องใช้เวลาในการปฏิบัติมาก

(4) ทำได้ด้วยความชำนาญหรือแบบอัตโนมัติ (Naturalization) ปฏิบัติได้คล่องแคล่วว่องไวถูกต้อง

2.5.8.3 จิตพิสัย หรือทัศนคติ (Affective domain) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นในด้านความรู้สึกหรือทัศนคติ เป็นสิ่งที่แสดงออกมาจากจิตใจด้วยการเชื่อมโยงความรู้สึกที่ได้รับและมีการปฏิบัติทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทำให้เกิดความรู้สึกด้านจิตใจต่อสิ่งเหล่านั้นออกมาในรูปแบบของความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ ซึ่ง Krahwohl ได้แบ่งพฤติกรรมด้านนี้ไว้หลายระดับ คือ

(1) การยอมรับ (Receiving) เกิดการยอมรับในสิ่งที่ได้รับรู้หรือปฏิบัติมา

(2) การตอบสนอง (Responding) เกิดความสนใจอย่างมีความรู้เพิ่มเติม มีความเต็มใจที่จะได้รับรู้

(3) การเกิดค่านิยม (Valuing) เกิดการยอมรับและซาบซึ้ง มีทัศนคติที่ดี

(4) การจัดคุณค่า (Organization) เรียงลำดับ จัดระบบค่านิยมเพื่อใช้พัฒนาตนเองในอาชีพ

(5) การพัฒนาจิตพิสัย (Characterization) หรือสร้างลักษณะนิสัยตามค่านิยมที่ยึดถือโดยแสดงพฤติกรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะที่แน่นอนสม่ำเสมอ มีอุดมคติที่บุคคลนั้นจะต้องยึดถือหลักในการดำเนินชีวิตต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.9 จุดมุ่งหมายของการศึกษาเกษตร

วีรวรรณ ญาณพันธุ์ (2533 : 40) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาเกษตรในแต่ละระดับย่อมมีความมุ่งหมายเฉพาะแตกต่างกันออกไปแต่หากจะพิจารณาเฉพาะความมุ่งหมายในการให้การศึกษาอาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเกษตรมุ่งที่จะฝึกอบรมบุคคลให้มีความสามารถ 3 ประการ คือ

2.5.9.1 ความรู้ทางเทคนิคเกษตร (Technical Knowledge)

2.5.9.2 ทักษะในงานเกษตร (Technical Skills)

2.5.9.3 เจตคติที่ดีต่อการเกษตร (Agricultural Altitude)

แต่เนื่องจากปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ดังนั้นเนื้อหาวิชาทางการศึกษาควรมีการเปลี่ยนแปลงจากวัตถุประสงค์การศึกษาดังนี้ ถ้าจะแบ่งเป็น 3 Domain อาจจะได้ดังนี้คือ

(1) Congnitive Domainเพิ่มเนื้อหาวิชากลุ่มการศึกษาทั่วไป (General) เพื่อฝึกทักษะ การคิด สามารถพึ่งตนเองได้ สร้างสรรค์งานได้เอง และเนื้อหาวิชาชีพจัดให้เป็นแบบสหวิทยาการ คือรวมเนื้อหาหลาย ๆ สาขาใหม่ที่กว้างขวางมากขึ้น

(2) Psychomotor Domain เน้นทักษะเฉพาะด้านให้ชำนาญ และเสริมทักษะที่จำเป็นมากในอนาคต คือ ทักษะด้านภาษา ซึ่งจะใช้มากในการติดต่อระหว่างประเทศ และทักษะคอมพิวเตอร์ซึ่งจะมีใช้ในการบริหารงานทุกระดับต่อไป รวมทั้งทักษะวิชาชีพโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

(3) Affective Domain ในอนาคตการสื่อสารทำให้โลกแคบลงมากดังนั้นจะต้องสร้างความเป็นพลเมืองดี และพลโลกที่ดีไปพร้อม ๆ กันคือ ต้องเรียนรู้โลกภายนอกให้กว้างขวางขึ้นโดยเฉพาะในเรื่องของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีของชนชาติอื่น นอกจากนี้จะต้องปลูกฝังในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และเจตคติวิชาชีพให้มากเมื่อเปรียบเทียบการศึกษาเกษตรแต่ละระดับจะมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป ดังรูปภาพต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

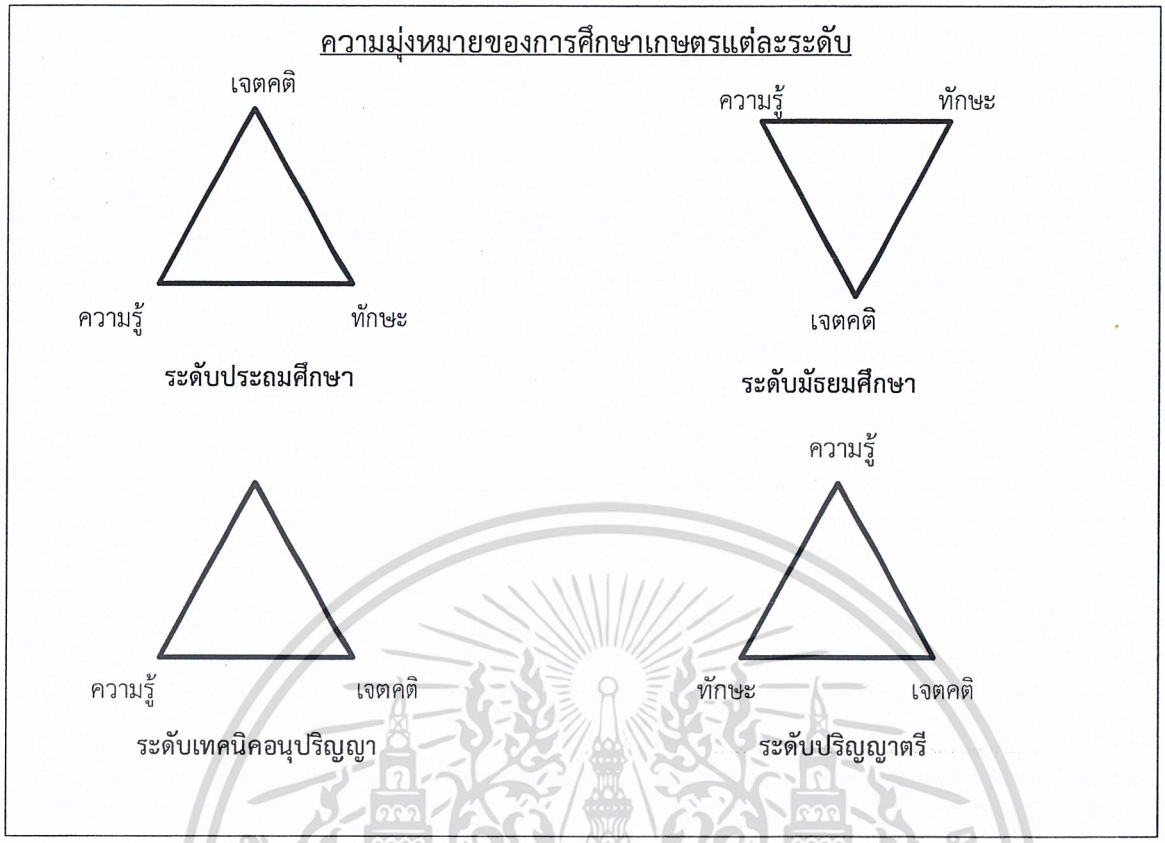

ภาพที่ 2.3 ความมุ่งหมายของการศึกษาเกษตรแต่ละระดับ

ที่มา : ศราวุธ อินทรเทศ (2556 : 33)

จากรูปภาพ 2.3 จะเห็นว่าความมุ่งหมายในระดับประถมศึกษาควรเน้นทางเจตคติ เพื่อปลูกฝังความรักความชอบในการเกษตร ส่วนระดับมัธยมศึกษาให้เน้นด้านความรู้และทักษะ ปลูกฝังนิสัยรักการทำงาน ระดับอนุปริญญาหรืออาชีวศึกษา เน้นทักษะการทำงานสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ ส่วนระดับปริญญาเน้นความรู้เฉพาะด้านที่สูงขึ้นจำเพาะเจาะจงลงไป ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการศึกษาเกษตรจะยึดหลักปรัชญาปฏิบัตินิยม Pragmatism คือการเรียนรู้โดยการกระทำจริง (Learning by doing) ของ John Dewey โดย วีรวรรณ ญาณพันธุ์ (2533 : 15-21) ได้กำหนดแนวคิดในแง่ปรัชญาการศึกษาเกษตรไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. การจัดการศึกษาเกษตรยึดหลัก “การเรียนด้วยการกระทำจริง” เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น ปรัชญาข้อนี้เป็นการจัดการให้นักเรียนหรือผู้เรียนได้ปฏิบัติงานฟาร์มหรืองานเกษตร เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์จริงควบคู่ไปกับการเรียนทางทฤษฎี การปฏิบัติงานนั้นอาจทำได้หลายอย่าง เช่น การปฏิบัติจริงในห้องปฏิบัติการ การปฏิบัติในฟาร์มของสถานศึกษา หรือแม้แต่การปฏิบัติงานในฟาร์มของเอกชนในท้องถิ่นหรือชุมชนที่สามารถให้ความร่วมมือได้ ซึ่งกระบวนการปฏิบัติงานต่าง ๆ เหล่านี้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำด้วยตนเองเพื่อที่จะได้รับประสบการณ์ตรง

2. โรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาเกษตร เป็นแหล่งวิชาการทางการเกษตรของชุมชน โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาเกษตร ควรเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน เนื่องจากโรงเรียนหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาบันการศึกษาเกษตร มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถซึ่งได้แก่ ครู อาจารย์นั่นเอง พร้อมทั้งยังมีเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ มีแปลงสาธิต แปลงทดลอง มีเอกสารตำราวิชาการที่หลากหลาย ซึ่งสามารถเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน โดยเฉพาะสถานศึกษาในระดับอนุปริญญาคือวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี หรือระดับอุดมศึกษา คือมหาวิทยาลัยโดยสถานศึกษาเหล่านี้มีบทบาท และหน้าที่คือ 1) จัดการเรียนการสอน 2) ค้นคว้าและวิจัยเทคนิควิธีการใหม่ ๆ 3) จัดการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้ที่สนใจ

3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดการศึกษาเกษตร การจัดการศึกษาเกษตรควรเป็นการจัดเพื่อให้ชุมชนและประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดการศึกษาเกษตรด้วยโดยเฉพาะนโยบายของรัฐในปัจจุบันได้เน้นเรื่องชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้นการจัดการศึกษาเกษตรควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรวิชาเกษตร เพื่อให้ทราบความต้องการของท้องถิ่นอีกทั้งชุมชนในท้องถิ่นจะได้ร่วมกันวางแผนดำเนินโครงการให้ความช่วยเหลือหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทั้งในเรื่องความรู้ การทำงานพร้อมทั้งสามารถให้ความช่วยเหลือในการฝึกประสบการณ์ทางการเกษตรให้แก่นักเรียนได้อีกทางหนึ่ง หรือกิจกรรมที่นักเรียนนักศึกษาได้ทำชุมชนหรือผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ แนะนำเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ และยังได้ฝึกความเป็นผู้นำอีกทางหนึ่งด้วย

4. การศึกษาเกษตรต้องเป็นกระบวนการศึกษาแบบต่อเนื่อง การศึกษาเกษตรเป็นการเรียนรู้และปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ วิชาเกษตรถือว่าเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในวิธีการปฏิบัติอยู่ตลอดเวลา และต้องทำงานกับสิ่งมีชีวิต ดังนั้นบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรต้องมีความตื่นตัว และตามทันความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ การเรียนรู้จึงไม่หยุดนิ่งเป็นการศึกษาต่อเนื่อง (Continuous education) และการศึกษาเพิ่มเติมส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบการศึกษานอกระบบ (Non – formal education) หรือการศึกษาตามอัธยาศัย (Informal education) เพราะไม่ว่าจะเรียนรู้จากสถานศึกษา จากสื่อต่าง ๆ หรือจากบุคคลผู้รู้ทั้งหลาย ดังนั้นผู้เรียนทางสายเกษตรควรค้นคว้าหาความรู้ตลอดเวลาและต้องทำอย่างต่อเนื่องจึงจะประสบผลสำเร็จ

5. วิชาการทางการเกษตรและแนวปฏิบัติต้องทันสมัยอยู่เสมอ การศึกษาเกษตรจะต้องเป็นวิทยาการใหม่ ๆ (New technology) หมายความว่า เนื้อหาวิชาการที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ไม่ซ้ำของเก่า และวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง หรือเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสม ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาเทคโนโลยีหรือแนวทางปฏิบัติที่ทันสมัยอยู่เสมอซึ่งในปัจจุบันการจัดการศึกษาด้านงานเกษตรจัดอยู่ในสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นสาระที่เกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวันเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม ที่ว่าด้วย 5 งาน คือ งานเกษตรงานบ้าน งานช่าง งานประดิษฐ์ งานธุรกิจ และงานอื่น ๆ

งานเกษตรเป็นการทำงานในชีวิตประจำวันซึ่งประกอบไปด้วยการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ตามกระบวนการผลิตและการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ ขยัน อดทน การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชางานเกษตรถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละช่วงชั้นจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบทั้ง 5 งานภายใน 3 ปี คือ งานเกษตร งานบ้าน งานช่าง งานประดิษฐ์ และงานธุรกิจ โดยอาจจัดแยกเป็นงาน ๆ หรือบูรณาการก็ได้ในแต่ละปี/ภาค ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในรายวิชางานเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษานั้นจะมีการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละสถานศึกษาโดยแต่ละสถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร สถานที่ฝึกงาน เครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในไทย

กนิษฐา คูณมี ธนาศักดิ์ ข่ายกระโทก และ ศุภชัย จันทร์งาม (2552 : 1) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับความต้องการและวิธีการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1-5 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความต้องการและวิธีการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1-5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1-5 จำนวน 371 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ความต้องการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1-5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายสมรรถนะพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 สมรรถนะ คือ สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียนและสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ นอกนั้นมีความต้องการอยู่ในระดับมาก 2. วิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู ด้านการพัฒนาผู้เรียนคือกรณีศึกษา ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์คือการส่งเสริมและพัฒนาการทำผลงานทางวิชาการ ด้านการพัฒนาตนเองคือการฝึกอบรม ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนคือการระดมสมอง ด้านการออกแบบการเรียนรู้คือการระดมสมอง ด้านการทำงานเป็นทีมคือการประชุมกลุ่มย่อย และด้านการให้บริการที่ดีคือการเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ

คชกรณ์ บัวคำ สุวิมล โพธิ์กลิ่น และสมาน อัศวภูมิ (2558 : 271-278) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของครู แนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของครู สังกัดสานักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้ครู รู้และเข้าใจข้อกำหนดเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติตน และแบบแผนพฤติกรรม ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จรรยาบรรณ วิชาชีพครู ซึ่งพัฒนาโดยชุดฝึกอบรม 2) การฝึกประสบการณ์เน้นการฝึกในการปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามมาตรฐานวิชาชีพ และตามแบบแผนพฤติกรรมจรรยาบรรณวิชาชีพครู เพื่อให้ครูปฏิบัติงานในหน้าที่ตามที่ได้รับ มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ มีความซื่อสัตย์เที่ยงธรรมและปฏิบัติตนโดยยึดวินัยข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ซึ่งพัฒนาโดยชุดการฝึกในขณะปฏิบัติงาน และ 3) การสร้างเจตคติที่ดี เน้นการสร้างความตระหนัก และเข้าใจในวิธีการปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพและการปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครูเพื่อให้ครู ละอายต่อการทำผิดจรรยาบรรณวิชาชีพครูเกรงกลัวต่อการทำผิดวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาโดยชุดการศึกษากรณีตัวอย่าง

นิทัศน์ หามนตรี (2550 : 177) ได้ศึกษาการนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 มี 3 ผลการวิจัยพบว่า มีแนวทางที่สร้างมามี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการ พัฒนาตนเอง 19 ข้อ เช่น กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องตอบสนองความต้องการพัฒนาตนเอง และ จัดศึกษาดูงานตามหน่วยงานต่าง ๆ 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 20 ข้อ เช่น วางแผนส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียน การสอนตามเป้าหมายการจัดการศึกษา 3) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนา ผู้เรียน 20 ข้อ เช่น กำหนดนโยบายและแผนงานเกี่ยวกับการวิจัย จัดกิจกรรมส่งเสริมเกี่ยวกับ งานวิจัย และ 4) ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู 20 ข้อ เช่น กำหนดนโยบายแผนงาน/ โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของครู จัดกิจกรรมกระตุ้นให้ครูรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ซึ่ง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และมีความเป็นไปได้ภายใต้ศักยภาพความพร้อมของสถานศึกษา

ชุลีพร ใช้ปัญญา (2550 : 38) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในสมรรถนะต่าง ๆ 4 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรนะด้านบริการที่ดี พบว่า ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษา ที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในระดับดี และครูสุขศึกษา ที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมธัส วันแอเลาะ (2548 : 37) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อสมรรถนะของครูโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพและปริมณฑล โดยทำการศึกษาระดับสมรรถนะและปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อสมรรถนะของครูโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามประกอบไปด้วย ความรู้ ทักษะ มโนทัศน์แห่งตน บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล และเจตคติโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยสมรรถนะด้านมโนทัศน์แห่งตนเป็นสมรรถนะที่ในระดับสูงสุด รองมาคือ สมรรถนะด้านเจตคติ บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล ความรู้และทักษะตามลำดับ ส่วนผลการทดสอบความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรด้านต่าง ๆ พบว่า อายุมีความความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการสอนโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามและการฝึกอบรม ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนวุฒิการศึกษาสามัญมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการสอน โรงเรียนการสอน แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับระยะเวลาในการสอนศาสนาอิสลามวุฒิการศึกษาด้านศาสนาอิสลามมีความสัมพันธ์ทางลบกับระยะเวลาการสอนโรงเรียนสามัญอายุมีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบ แต่มีความสัมพันธ์ทางลบ ความมั่นคงในการทำงานระยะเวลาในการสอนโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมผู้บริหารและความมั่นคงในการทำงาน

ฉัตรชัย หวังมีจงมี (2560 : 47) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับสมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน 2. เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยใช้แนวทางการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 รวม 6 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกันว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบางคนยังไม่สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์แบบอุปนัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ปัญหาของครูผู้สอนในปัจจุบัน มี 2 ประการ คือ 1. ครูยังคงใช้รูปแบบการสอนแบบดั้งเดิม และ 2. ครูผู้สูอนขาดจิตวิญญาณในความเป็นครู สำหรับสมรรถนะของครูผู้สูอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 มี 7 สมรรถนะ คือ 1. สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2. สมรรถนะด้านการวัดประเมินผลเพื่อการพัฒนาและคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล 3. สมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี และการรู้เท่าทันสื่อ 4. สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ 5. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 6. สมรรถนะด้านการข้ามวัฒนธรรม 7. สมรรถนะด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทางข้อเสนอแนะ

อรทัย ภูพิพัฒน์ (2559 : 1) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 โดยจำแนกตามเพศและอายุ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อานาจคณูปถัมภ์) โรงเรียนบ้านห้วยยาง (สุภาพสามัคคีราษฎร์) โรงเรียนบ้านหนองชาก (ประโยชน์บุพการีอุทิศ) โรงเรียนบ้านหนองปลาไหล(ปรีชาราษฎร์รังสรรค์) โรงเรียนบ้านหนองเขิน(อินทรวิชัยบารุง) โรงเรียนบ้านหนองยาง ปีการศึกษา 2559 จานวน 103 คน โดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย(Simple Random Samping) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Corfficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิแคระห์ข้อมูล คือร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 โดยจาแนกตามเพศและอายุ วิเคราะห์ค่าโดยใช้ค่า t – test แบบIndependent และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance : ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสาคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างรายด้านด้วยวิธีเชฟเฟ่ (Scheffe's Post hot Comparison) ผลการวิจัยพบว่า 1. ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้าน การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการทางานเป็นทีม และด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก 2. ครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสาคัญทางสถิติระดับ .05

อุทัยรัตน์ ทองเนื้อตัน (2558 : 5) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับสมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) สมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล นครปฐม จำนวนทั้งสิ้น 298 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ สมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงาน เมื่อพิจารณาห้าสมรรถนะย่อยในสมรรถนะหลัก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการทำงานเป็นทีม เมื่อพิจารณาจากสมรรถนะย่อยในสมรรถนะประจำสายงาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านภาวะผู้นำครู ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาผู้เรียน 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม มี 3 แนวทางดังนี้ 1) ครูต้องมีความใฝ่รู้ และค้นหานวัตกรรมใหม่ๆ 2) ครูต้องเรียนรู้วิธีการสอนแบบ ใหม่ๆ มุ่งมั่นพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ 3) ครูมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ คิดวิเคราะห์เป็นระบบ

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร (2560 : 145) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะหลักและประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักและประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักและประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยมี 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบย่อยของสมรรถนะหลักของข้าราชการครู ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะหลักและประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) 352 ตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คนโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยใช้การบรรยายเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะหลักของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 4 ด้าน 11 องค์ประกอบย่อย 2) ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ในการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) รูปแบบและเทคนิควิธีการพัฒนาสมรรถนะหลัก 4 สมรรถนะที่เหมาะสมของข้าราชการครูเพื่อนำไปพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานมี 13 ประเด็น และมีเทคนิควิธีการพัฒนารวม 9 วิธี คือ การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ การระดมสมอง การฝึกอบรม การสอนงาน การศึกษาดูงาน การประชุมกลุ่มย่อย การจัดกิจกรรมเสริม และการบรรยาย

สุธี บูรณะแพทย์ (2557 : 3) ได้ศึกษาสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 271 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 สถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) สมรรถนะหลักทั้ง 4 ด้าน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริการที่ดี และด้านการ มุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) สมรรถนะประจำสายงานทั้ง 5 ด้าน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามลำดับ สำหรับการปฏิบัติในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 3) เปรียบเทียบเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของครูทั้ง 4 ด้าน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบรายคู่ ปรากฏว่า สถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีความแตกต่างกัน นั่นคือ สถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก 4. เปรียบเทียบเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของครูทั้ง 5 ด้าน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากที่ศึกษางานวิจัยการพัฒนาสมรรถนะของครู พบว่า ครูส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก เช่น ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์และพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการพัฒนาผู้เรียน

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

Tom Bisschoff and Bennie Grobler (2006: 3) ได้ศึกษาเกี่ยวเรื่อง การจัดการสมรรถนะของครูผู้สอน การศึกษาครั้งนี้เพื่อการค้นคว้าแนวความคิดในการสอนเพื่อทำให้ครูมีสมรรถนะที่ดีขึ้น ในการศึกษาสมรรถนะครูในครั้งนี้จะทำการศึกษาสมรรถนะครูพื้นฐานจำนวน 8 ข้อ ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมการเรียนการสอน 2) ความรับผิดชอบของครูผู้สอน 3) กฎระเบียบข้อบังคับสำหรับครู 4) การศึกษาขั้นพื้นฐานของครู 5) ผลสัมฤทธิ์จากกระบวการสอน 6) ความสามารถโดยรวมของครูผู้สอน 7) ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการสอน 8) รูปแบบความเป็นผู้นำในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูจำนวน 1,265 คน จากวิธีการศึกษา คือ การทบทวนวรรณกรรมการประชุมกลุ่ม ผู้ เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถามและการประชุมกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้เชี่ยวชาญ ผล การศึกษาพบว่าครูที่มีคุณภาพจะต้องมีสมรรถนะ 2 ข้อจากทั้งหมด 108 ข้อเพื่อส่งผลทำให้ครูมี สมรรถนะที่ประสบความสำเร็จโดยมีปัจจัยดังนี้ 1. ครูที่ดีต้องมีการศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครู 2. ครูจะต้องให้ความร่วมมือต่อกระบวนการเรียนการสอนเพื่อทำให้เกิดสมรรถนะ

Siddiqui (2010 : 20) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับ การศึกษาสมรรถนะครูในรูปแบบของการฝึกทักษะการเรียนการสอนให้ มีประสิทธิผลตามรูปแบบโครงสร้างของโรงเรียน จากการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงสมรรถนะในกระบวนการเรียนการสอนจากการสังเกตในกระบวนการสอนในห้องเรียนของโรงเรียนในประเทศปากีสถานจำนวน 75 โรงเรียน โดยจากการสังเกตครูที่มีสมรรถนะและครูที่มีประสิทธิผลตามโครงสร้างของโรงเรียน และสังเกตจากการฝึกทักษะที่จำเป็นสำหรับครูภายนอกห้องเรียนว่ามี ประสิทธิภาพสูงขึ้นหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจตัวบ่งชี้ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของครูตามโครงสร้างของโรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ได้มาจากจำนวนครู 400 คน และจากการสังเกตกระบวนการเรียนการสอนจาก ห้องเรียนจำนวน 80 ห้องเรียน ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประชากรนี้ได้จากการรวบรวมข้อมูลจาก แบบสอบถาม การสังเกต และจากการอภิปรายกลุ่มเพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อหานัยสำคัญของความสำคัญระหว่างความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจากการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสิทธิภาพในการสอนจะต้องมีมาตรฐาน และมีกระบวนการเรียนการสอน เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในโรงเรียนตามโครงสร้างของโรงเรียนแต่ การใช้มาตรฐานของโรงเรียนเพื่อควบคุมการเรียนการสอนอย่างเดียวจะไม่เกิดประสิทธิภาพ เท่าที่ควรจะต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ ร่วมด้วย เช่น การสร้างโอกาสให้ครูมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนโดยการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ความสามารถ และเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนจากการสอนแบบบรรยายหน้าชั้นเรียนเพียงอย่างเดียวเปลี่ยนเป็นการใช้วิธีการสอนให้มีการโต้ตอบมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้สัมฤทธิ์ในการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น

จากที่ศึกษางานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับ การพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน พบว่า 1. ครูที่ดีต้องมีการศึกษาสมรรถนะวิชาชีพครู 2. ครูจะต้องให้ความร่วมมือต่อกระบวนการเรียนการสอนเพื่อทำให้เกิดสมรรถนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ที่มุ่งศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้ต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากร คือ ครูผู้สอน ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 15 จังหวัด จากโรงเรียนทั้งหมด 220 แห่ง จำนวน 350 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชาเกษตร ในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยีในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 181 คน โดยการสุ่มแบบใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกเฉพาะกลุ่มครูผู้สอนวิชาเกษตรได้จำนวน 185 คน ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวนโรงเรียนในสังกัดอบจ.	ครูในกลุ่มสาระการงานฯ	จำนวนครูเกษตร
1	อบจ.กาฬสินธุ์	12	30	20
2	อบจ.ขอนแก่น	19	33	21
3	อบจ.ชัยภูมิ	26	42	19
4	อบจ.นครพนม	1	5	1
5	อบจ.นครราชสีมา	58	76	50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวนรร.ในสังกัดอบจ.	ครูในกลุ่มสาระการงานฯ	จำนวนครูเกษตร
6	อบจ.บุรีรัมย์	2	7	1
7	อบจ.มหาสารคาม	20	31	11
8	อบจ.ยโสธร	3	8	1
9	อบจ.ร้อยเอ็ด	3	7	2
10	อบจ.เลย	4	8	2
11	อบจ.ศรีสะเกษ	42	58	35
12	อบจ.สกลนคร	6	10	4
13	อบจ.หนองคาย	1	3	1
14	อบจ.อุดรธานี	9	12	6
15	อบจ.อุบลราชธานี	14	20	11
	รวม	220	350	185

ที่มา : ระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น . ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน. ค้นเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2561, จาก http://sis.dla.go.th/index.jsp

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบปลายปิด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัย และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดประเด็นและขอบเขตของการสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้องและความครอบคลุมของคำถาม (Index of consistency : IOC) เป็นรายข้อ โดยเกณฑ์วัดความสอดคล้องดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

-1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ได้ คือ ค่า IOC ต้องมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นแต่ละรายการที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. นำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยทดลองใช้กับครูเกษตรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .908 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้จริง

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือในการวิจัย ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

6. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.3 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วน ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 185 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว นำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. นำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมาหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. นำข้อมูลความต้องการการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร มาหาค่าเฉลี่ย (Average mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย แล้วนำไปแปลผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2553 : 82-83) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมถรรนะครูเกษตร โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยใช้โปรแกรมทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และแปรผลค่า r ตามเกณฑ์ของ Davis's Descriptors โดยค่า r จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้เกณฑ์ของ ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล (2543 : 85-86) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	**ความหมาย**
0.70 หรือสูงกว่า	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.50-0.69	มีความสัมพันธ์สูง
0.30-0.49	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.10-0.29	มีความสัมพันธ์ต่ำ
0.01-0.09	แทบจะไม่มีความสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.2 ความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4.1.1 แสดงปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 4.1 เพศของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	114	61.63
- หญิง	71	38.37
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครูเกษตร ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 61.63 และเป็นเพศหญิง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 38.37

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 อายุของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
- 20-29 ปี	18	9.73
- 30-39 ปี	41	22.16
- 40-49 ปี	27	14.60
- 50-59 ปี	99	53.51
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า อายุของครูเกษตร ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 50-59 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 53.51 จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ อายุ 30-39 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.16 อายุ 40-49 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60 และน้อยที่สุดคือ อายุ 20-29 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.73

ตารางที่ 4.3 อายุราชการของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุราชการ (ปี)		
- ต่ำกว่า 3 ปี	29	15.67
- 3-10 ปี	41	22.16
- 11-15 ปี	8	4.32
- 16-20 ปี	11	5.95
- 21 ปีขึ้นไป	96	51.90
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า อายุราชการของครูเกษตร มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 51.90 จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ อายุราชการ 3-10 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.16 ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 15.67 16-20 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.95 และน้อยที่สุดคือ อายุราชการ 11-15 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 ระดับการศึกษาสูงสุดของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาสูงสุด		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	3.24
- ปริญญาตรี	109	58.92
- ปริญญาโท	69	37.30
- ปริญญาเอก	1	0.54
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับการศึกษาสูงสุดของครูเกษตร มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 58.92 จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.24 และน้อยที่สุดคือ ปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.54

ตารางที่ 4.5 รายได้ต่อเดือนของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน (บาท)		
- 15,000 – 20,000	46	24.86
- 20,000 – 30,000	27	14.60
- 30,000 ขึ้นไป	112	60.54
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า รายได้ต่อเดือนของครูเกษตร มีรายได้ต่อเดือน 30,000 ขึ้นไป จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 60.54 จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ รายได้ต่อเดือน 15,000 – 20,000 จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 24.86 และน้อยที่สุดคือ รายได้ต่อเดือน 20,000 – 30,000 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา		
- จบตรงสาขาวิชา	110	59.46
- จบไม่ตรงสาขาวิชา	75	40.54
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สาขาวิชาที่ครูเกษตรสำเร็จการศึกษา โดยจบตรงสาขาวิชา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 59.46 จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ จบไม่ตรงสาขาวิชา จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 40.54

ตารางที่ 4.7 ตำแหน่งปัจจุบันของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งปัจจุบัน		
- ครูอัตราจ้าง	1	0.54
- พนักงานราชการ	15	8.11
- ครูผู้ช่วย	15	8.11
- ครู คศ. 1	35	18.92
- ครู คศ. 2	17	9.19
- ครู คศ. 3	100	54.05
- ครู คศ. 4	2	1.08
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ตำแหน่งปัจจุบันของครูเกษตร ปัจจุบันมีตำแหน่งเป็นครู คศ.3 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 54.05 จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ครู คศ.1 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 ครู คศ.2 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 9.19 ครูผู้ช่วย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 พนักงานราชการ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 ครู คศ.4 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.08 และน้อยที่สุดคือ ครูอัตรจ้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 ระดับในการสอนของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับในการสอน		
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	32	17.29
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	30	16.22
- สอนทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย	123	66.49
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับในการสอนของครูเกษตร มีการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 66.49 จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.29 และน้อยที่สุดคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.22

ตารางที่ 4.9 ประสบการณ์สอนวิชาเกษตรของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์สอนวิชาเกษตร (ปี)		
- ต่ำกว่า 3 ปี	40	21.63
- 3-10 ปี	48	25.95
- 11-15 ปี	6	3.24
- 16-20 ปี	8	4.32
- 21 ปีขึ้นไป	83	44.86
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประสบการณ์สอนวิชาเกษตรของครูเกษตร มีประสบการณ์สอนวิชาเกษตร 21 ปีขึ้นไป จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 44.86 มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ 3 – 10 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 25.95 ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 21.63 16 – 20 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 4.32 และน้อยที่สุดคือ 11 – 15 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 จำนวนวิชาที่สอนของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนวิชาที่สอน		
- น้อยกว่า 3 วิชา	32	17.30
- 3 วิชาขึ้นไป	153	82.70
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า จำนวนวิชาที่สอนของครูเกษตร มีจำนวนวิชาที่สอน 3 วิชาขึ้นไป จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 82.70 จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ จำนวนวิชาที่สอนน้อยกว่า 3 วิชา จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30

ตารางที่ 4.11 หน้าที่อื่นๆ นอกเหนือจากการสอนของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หน้าที่อื่นๆ นอกเหนือจากการสอน		
- งานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระ	16	8.65
- งานอื่น ๆ นอกกลุ่มสาระ เช่น ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายบุคคล ฝ่ายอาคารและสถานที่	169	91.35
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนของครูเกษตร มีงานอื่น ๆ นอกกลุ่มสาระ จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 91.35 จำนวนมากที่สุด รองลงมาคืองานกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.65

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองของครูเกษตร

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง		
พัฒนาตนเองตามสายงาน/ครั้งต่อปี		
- น้อยกว่า 3 ครั้ง	150	81.08
- 3 ครั้งขึ้นไป	35	18.92
รวม	185	100.00
พัฒนาตามที่หน้าที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม/ครั้งต่อปี		
- น้อยกว่า 3 ครั้ง	135	72.97
- 3 ครั้งขึ้นไป	50	27.03
รวม	185	100.00
พัฒนาตามความสนใจของตนเอง/ครั้งต่อปี		
- น้อยกว่า 3 ครั้ง	165	89.19
- 3 ครั้งขึ้นไป	25	10.81
รวม	185	100.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองของครูเกษตร มีการพัฒนาตนเองตามสายงาน น้อยกว่า 3 ครั้ง จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 81.08 และ 3 ครั้งขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 พัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบมาย น้อยกว่า 3 ครั้ง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 72.97 และ 3 ครั้งขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 27.03 พัฒนาตามความสนใจของตนเอง น้อยกว่า 3 ครั้ง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 89.19 และ 3 ครั้งขึ้นไป จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 10.81

4.2 ความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นำข้อมูลความต้องการการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตร มาหาค่าเฉลี่ย (Average mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2553 : 82-83) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.13 แสดงความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก (Core competency) ของครูเกษตร

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับที่
1. สมรรถนะหลัก (Core competency)				
1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working achievement motivation)				
1) ความสามารถในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ภารกิจงาน	4.28	0.68	มาก	3
2) ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์	4.36	0.73	มาก	2
3) ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.28	0.68	มาก	3
4) ความสามารถในการพัฒนาการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ	4.35	0.64	มาก	1
ภาพรวมการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	**4.32**	**0.59**	**มาก**	
1.2 การบริการที่ดี (Service mind)				
1) ความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ	4.51	0.78	มากที่สุด	1
2) การปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ	4.37	0.75	มาก	2
ภาพรวมการบริการที่ดี	**4.44**	**0.68**	**มาก**	
1.3 การพัฒนาตนเอง (Self-development)				
1) การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ	4.43	0.66	มาก	1
2) การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ	4.32	0.65	มาก	2
3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่าย	4.31	0.72	มาก	3
ภาพรวมการพัฒนาตนเอง	**4.36**	**0.59**	**มาก**	
1.4 การทำงานเป็นทีม (Team work)				
1) การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน	4.44	0.60	มาก	1
2) การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน	4.40	0.68	มาก	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับที่
3) การปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย	4.43	0.67	มาก	3
4) การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม	4.30	0.75	มาก	5
5) การเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย	4.43	0.70	มาก	2
ภาพรวมการทำงานเป็นทีม	**4.40**	**0.59**	**มาก**	
1.5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's ethics and integrity)				
1) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ	4.51	0.97	มากที่สุด	2
2) มีวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ	4.54	0.98	มากที่สุด	1
3) การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม	4.47	1.00	มาก	3
4) การประพฤติปฏิบัติตน	4.44	1.00	มาก	4
ภาพรวมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	**4.49**	**0.96**	**มาก**	
ภาพรวมสมรรถนะหลัก (Core competency)	**4.40**	**0.53**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวม ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.53) โดยสมรรถนะหลัก ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานมีทั้งหมด 4 รายการนั้น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.32, S.D.= 0.59) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 รายการ ซึ่งความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.36, S.D.= 0.73) เป็นอันดับที่ 1

ด้านการบริการที่ดีมีทั้งหมด 2 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.44, S.D.= 0.68) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก 1 รายการ และมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการ ซึ่งความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.51, S.D.= 0.78) เป็นอันดับที่ 1

ด้านการพัฒนาตนเองมีทั้งหมด 3 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.36, S.D.= 0.59) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 รายการ ซึ่งการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.43, S.D.= 0.67) เป็นอันดับที่ 1

ด้านการทำงานเป็นทีมมีทั้งหมด 5 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.59) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 รายการ ซึ่งการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.44, S.D.= 0.60) เป็นอันดับที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีทั้งหมด 4 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.49, S.D.= 0.96) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก 2 รายการ และมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด อีก 2 รายการ ซึ่งการมีวินัยและความรับผิดชอบในวิชาชีพ มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54, S.D.= 0.98) เป็นอันดับที่ 1

ตารางที่ 4.14 แสดงภาพรวมความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก (Core competency) ของครูเกษตร

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับที่
1. สมรรถนะหลัก (Core competency)				
1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working achievement motivation)	4.32	0.59	มาก	5
1.2 การบริการที่ดี (Service mind)	4.44	0.68	มาก	2
1.3 การพัฒนาตนเอง (Self-development)	4.36	0.59	มาก	4
1.4 การทำงานเป็นทีม (Team work)	4.40	0.59	มาก	3
1.5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's ethics and integrity)	4.49	0.96	มาก	1
ภาพรวมของความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก	**4.40**	**0.53**	**มาก**	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังนี้ สมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X}$= 4.49, S.D.= 0.96) รองลงมาคือ การบริการที่ดี ($\bar{X}$= 4.44, S.D.=0.68) การทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$= 4.40, S.D.=0.59) การพัฒนาตนเอง ($\bar{X}$=4.36, S.D.= 0.59) และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$= 4.32, S.D.= 0.59)

ตารางที่ 4.15 แสดงความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) ของครูเกษตร

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับที่
2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency)				
2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and learning management)				
1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร	4.40	0.76	มาก	4
2) ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้	4.33	0.76	มาก	5
3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.53	0.61	มากที่สุด	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับที่
4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.45	0.67	มาก	3
5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.47	0.60	มาก	2
ภาพรวมการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	**4.44**	**0.58**	**มาก**	
2.2 การพัฒนาผู้เรียน (Student development)				
1) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน	4.54	0.70	มากที่สุด	1
2) การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิตผู้เรียน	4.51	0.69	มากที่สุด	3
3) การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน	4.53	0.65	มากที่สุด	2
4) การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.41	0.75	มาก	4
ภาพรวมการพัฒนาผู้เรียน	**4.50**	**0.61**	**มาก**	
2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom management)				
1) จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน	4.46	0.75	มาก	1
2) จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา	4.36	0.67	มาก	3
3) กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา	4.39	0.72	มาก	2
ภาพรวมการบริหารจัดการชั้นเรียน	**4.41**	**0.64**	**มาก**	
2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & synthesis & classroom research)				
1) การวิเคราะห์	4.30	0.82	มาก	1
2) การสังเคราะห์	4.25	0.80	มาก	2
3) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.20	0.81	มาก	3
ภาพรวมการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	**4.25**	**0.75**	**มาก**	
2.5 ภาวะผู้นำครู (Teacher leadership)				
1) วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู	4.51	0.61	มากที่สุด	1
2) การสนทนาอย่างสร้างสรรค์	4.45	0.59	มาก	2
3) การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง	4.34	0.73	มาก	5
4) การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง	4.44	0.61	มาก	3
5) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน	4.41	0.63	มาก	4
ภาพรวมภาวะผู้นำครู	**4.43**	**0.55**	**มาก**	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับที่
2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & collaborative building for learning management)				
1) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.28	0.79	มาก	1
2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.25	0.83	มาก	2
ภาพรวมการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	4.26	0.78	มาก	
ภาพรวมสมรรถนะประจำสายงาน	4.40	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ภาพรวม ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.54) โดยสมรรถนะประจำสายงาน ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีทั้งหมด 5 รายการนั้น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.44, S.D.= 0.58) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 รายการ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.53, S.D.= 0.61) เป็นอันดับที่ 1

ด้านการพัฒนาผู้เรียน มีทั้งหมด 4 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.50, S.D.= 0.61) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก 1 รายการ และมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด อีก 3 รายการ ซึ่งการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.54, S.D.= 0.70) เป็นอันดับที่ 1

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มีทั้งหมด 3 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.41, S.D.= 0.64) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 รายการ ซึ่งจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.46, S.D.= 0.75) เป็นอันดับที่ 1

ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีทั้งหมด 3 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.41, S.D.= 0.75) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 รายการ ซึ่งการวิเคราะห์ มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.30, S.D.= 0.82) เป็นอันดับที่ 1

ด้านภาวะผู้นำครูมีทั้งหมด 5 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.43, S.D.= 0.55) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 รายการ และมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 รายการ ซึ่งวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$= 4.51, S.D.= 0.82) เป็นอันดับที่ 1

ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.54) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้ง 5 รายการ ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.28, S.D.= 0.79) เป็นอันดับที่ 1

ตารางที่ 4.16 แสดงภาพรวมความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency) ของครูเกษตร

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับที่
2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency)				
2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and learning management)	4.46	0.58	มาก	2
2.2 การพัฒนาผู้เรียน (Student development)	4.50	0.60	มาก	1
2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom management)	4.43	0.62	มาก	4
2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & synthesis & classroom research)	4.28	0.73	มาก	6
2.5 ภาวะผู้นำครู (Teacher leadership)	4.44	0.55	มาก	3
2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & collaborative-building for learning management)	4.32	0.72	มาก	5
ภาพรวมของความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency)	4.40	0.54	มาก	

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}$= 4.50, S.D.= 0.60) รองลงมาคือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$= 4.46, S.D.= 0.58) ภาวะผู้นำครู ($\bar{X}$= 4.44, S.D.= 0.55) การบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X}$= 4.43, S.D.= 0.62) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$= 4.32, S.D.= 0.72) และการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}$= 4.28, S.D.= 0.73)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมถรรนะครูเกษตร โดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์และแปรผลค่า r ตามเกณฑ์ของ Davis's Descriptors โดยค่า r จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้เกณฑ์ของ ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล (2543 : 85-86) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความหมาย
0.70 หรือสูงกว่า	มีความสัมพันธ์สูงมาก
0.50-0.69	มีความสัมพันธ์สูง
0.30-0.49	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.10-0.29	มีความสัมพันธ์ต่ำ
0.01-0.09	แทบจะไม่มีความสัมพันธ์

ตารางที่ 4.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร														
	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}	X_{14}	Y_1
X_1	1														
X_2	-.241**														
X_3	-.309**	.783**													
X_4	.028	.078	.043												
X_5	-.217**	.700**	.855**	.176*											
X_6	-.021	-.008	.062	.306**	.223**										
X_7	-.148*	.526**	.686**	.309**	.839**	.244*									
X_8	.051	.261**	.177*	.129	.120	-.133	.125								
X_9	-.309**	.653**	.786**	.135	.708**	.054	.585**	.083							
X_{10}	.174*	-.133	-.247*	.139	-.197*	-.034	-.220*	.047	-.049						
X_{11}	.137	-.190**	-.223**	-.128	-.210**	-.044	-.208*	-.151*	-.295**	-.045					
X_{12}	.148*	-.095	-.123	-.020	-.129	.038	-.183*	.052	-.172*	.152*	.053				
X_{13}	.129	-.055	-.084	.177*	-.135	.226**	-.171*	.019	-.117	.253*	-.110	.520**			
X_{14}	-.015	.043	-.005	-.205**	-.071	-.017	-.223*	-.238**	.002	.029	-.082	.382**	.327**	1	
Y_1	-.140	-.081	.034	.024	.084	.166*	.020	-.012	.039	.276**	-.078	-.055	-.016	.019	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.17 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก พบว่า ครูเกษตรที่สำเร็จการศึกษาที่แตกต่างกัน (X_6) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูเกษตร (Y_1) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .166$, $p < .05$) และครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาสอนที่แตกต่างกัน (X_{10}) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก (Y_1) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .276$, $p < .01$)

ตารางที่ 4.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร														
	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}	X_{14}	Y_2
X_1	1														
X_2	-.241*														
X_3	-.309**	.783**													
X_4	.028	.078	.043												
X_5	-.217**	.700**	.855**	.176*											
X_6	-.021	-.008	.062	.306**	.223**										
X_7	-.148*	.526**	.686**	.309**	.839**	.244*									
X_8	.051	.261**	.177*	.129	.120	-.133	.125								
X_9	-.309**	.653**	.786**	.135	.708**	.054	.585**	.083							
X_{10}	.174*	-.133	-.247*	.139	-.197*	-.034	-.220*	.047	-.049						
X_{11}	.137	-.190**	-.223**	-.128	-.210**	-.044	-.208*	-.151*	-.295**	-.045					
X_{12}	.148*	-.095	-.123	-.020	-.129	.038	-.183*	.052	-.172*	.152*	.053				
X_{13}	.129	-.055	-.084	.177*	-.135	.226**	-.171*	.019	-.117	.253*	-.110	.520**			
X_{14}	-.015	.043	-.005	-.205**	-.071	-.017	-.223*	-.238**	.002	.029	-.082	.382**	.327**	1	
Y_2	-.067	-.031	.020	.131	.107	.094	.095	.017	.037	.348**	-.033	-.053	-.014	-.039	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.18 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน พบว่า ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาสอนที่แตกต่างกัน (X_{10}) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตร (Y_2) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .348$, $p < .01$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตัวแปร	ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร														
	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	X_{13}	X_{14}	Y
X_1	1														
X_2	-.241**														
X_3	-.309**	.783**													
X_4	.028	.078	.043												
X_5	-.217**	.700**	.855**	.176*											
X_6	-.021	-.008	.062	.306**	.223**										
X_7	-.148*	.526**	.686**	.309**	.839**	.244*									
X_8	.051	.261**	.177*	.129	.120	-.133	.125								
X_9	-.309**	.653**	.786**	.135	.708**	.054	.585**	.083							
X_{10}	.174*	-.133	-.247*	.139	-.197*	-.034	-.220*	.047	-.049						
X_{11}	.137	-.190**	-.223**	-.128	-.210**	-.044	-.208*	-.151*	-.295**	-.045					
X_{12}	.148*	-.095	-.123	-.020	-.129	.038	-.183*	.052	-.172*	.152*	.053				
X_{13}	.129	-.055	-.084	.177*	-.135	.226**	-.171*	.019	-.117	.253*	-.110	.520**			
X_{14}	-.015	.043	-.005	-.205**	-.071	-.017	-.223*	-.238**	.002	.029	-.082	.382**	.327**	1	
Y	-.102	-.055	-.027	.086	.099	.130	-.064	.005	.039	.325**	-.055	-.056	-.015	-.014	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตัวแปร	ความหมาย
X_1	หมายถึง เพศ
X_2	หมายถึง อายุ
X_3	หมายถึง อายุราชการ
X_4	หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุด
X_5	หมายถึง รายได้ต่อเดือน
X_6	หมายถึง สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
X_7	หมายถึง ตำแหน่งปัจจุบัน
X_8	หมายถึง ระดับในการสอน
X_9	หมายถึง ประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตร
X_{10}	หมายถึง จำนวนวิชาที่สอน
X_{11}	หมายถึง หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน
X_{12}	หมายถึง การพัฒนาตนเองตามสายงาน
X_{13}	หมายถึง การพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

X_{14} หมายถึง การพัฒนาตามความสนใจตนเอง

Y_1 หมายถึง สมรรถนะหลักของครูเกษตร

Y_2 หมายถึง สมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตร

Y หมายถึง สมรรถนะของครูเกษตร

จากการศึกษาความสัมพันธ์ในกลุ่มตัวแปรต้นด้วยกัน พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกับอายุ (r = -.241, p = < .01) เพศมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าอายุราชการ (r = -.309, p = < .01) เพศมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่ารายได้ต่อเดือน (r = -.217, p = < .01) เพศมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าตำแหน่งปัจจุบัน (r = -.148, p = < .05) เพศมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตร (r = -.309, p = < .01) เพศมีความสัมพันธ์ผกผันมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับจำนวนวิชาที่สอนในระดับสูงมาก (r = .174, p = < .05) เพศมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตนเองตามสายงานในระดับสูงมาก (r = .148, p = < .05)

อายุมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับอายุราชการในระดับสูงมาก (r = .783, p = < .01) อายุมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับรายได้ต่อเดือนในระดับสูงมาก (r = .700, p = < .01) อายุมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับตำแหน่งปัจจุบันในระดับสูงมาก (r = .526, p = < .01) อายุมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับระดับในการสอนในระดับสูงมาก (r = .261, p = < .01) อายุมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรในระดับสูงมาก (r = .653, p = < .01) อายุมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน (r = -.217, p = < .01)

อายุราชการมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับรายได้ต่อเดือนในระดับสูงมาก (r = .855, p = < .01) อายุราชการมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับตำแหน่งปัจจุบันในระดับสูงมาก (r = .686, p = < .01) อายุราชการมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับระดับในการสอนในระดับสูงมาก (r = .177, p = < .05) อายุราชการมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรในระดับสูงมาก (r = .786, p = < .01) อายุราชการมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าจำนวนวิชาที่สอน (r = -.247, p = < .05) อายุราชการมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน (r = -.223, p = < .01)

ระดับการศึกษาสูงสุดมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับรายได้ต่อเดือนในระดับสูงมาก (r = .176, p = < .01) ระดับการศึกษาสูงสุดมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับสูงมาก (r = .306, p = < .01) ระดับการศึกษาสูงสุดมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับตำแหน่งปัจจุบันในระดับสูงมาก (r = .309, p = < .01) ระดับการศึกษาสูงสุดมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในระดับสูงมาก (r = .177, p = < .05)

รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาในระดับสูงมาก (r = .223, p = < .01) รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับตำแหน่งปัจจุบันในระดับสูงมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(r = .839, p = < .01) รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรในระดับสูงมาก (r = .708, p = < .01) รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าจำนวนวิชาที่สอน (r = -.197, p = < .05) รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน (r = -.210, p = < .01)

สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ผกผันกันกับตำแหน่งปัจจุบันในระดับสูงมาก (r = .244, p = < .05) สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษามีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในระดับสูงมาก (r = .226, p = < .01)

ตำแหน่งปัจจุบันมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรในระดับสูงมาก (r = .585, p = < .01) ตำแหน่งปัจจุบันมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าจำนวนวิชาที่สอน (r = -.220, p = < .05) ตำแหน่งปัจจุบันมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน (r = -.208, p = < .05) ตำแหน่งปัจจุบันมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าการพัฒนาตนเองตามสายงาน (r = -.183, p = < .05) ตำแหน่งปัจจุบันมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าการพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (r = -.171, p = < .05) ตำแหน่งปัจจุบันมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าการพัฒนาตามความสนใจตนเอง (r = -.223, p = < .05)

ระดับในการสอนมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน (r = -.151, p = < .05) ระดับในการสอนมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าการพัฒนาตนเองตามสายงาน (r = -.238, p = < .01)

ประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน (r = -.295, p = < .01) ประสบการณ์ในการสอนวิชาเกษตรมีความสัมพันธ์ผกผันในระดับต่ำกว่าการพัฒนาตนเองตามสายงาน (r = -.172, p = < .05)

จำนวนวิชาที่สอนมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตนเองตามสายงานในระดับสูงมาก (r = .152, p = < .05) จำนวนวิชาที่สอนมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในระดับสูงมาก (r = .253, p = < .05)

การพัฒนาตนเองตามสายงานมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในระดับสูงมาก (r = .520, p = < .01) การพัฒนาตนเองตามสายงานมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตามความสนใจตนเองในระดับสูงมาก (r = .382, p = < .01)

การพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตามความสนใจตนเองในระดับสูงมาก (r = .327, p = < .05)

จากตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาสอนที่แตกต่างกัน (X_{10}) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร (Y) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = .325, p < .01) กล่าวคือ ครูเกษตรที่มีจำนวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิชาที่สอนแตกต่างกันจะมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตร ในขณะที่ด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์ของความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการสรุปผลการศึกษาแบ่งตามหัวข้อ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และ 3) หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ศึกษาจากครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 15 จังหวัด จากโรงเรียนทั้งหมด 220 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมี 2 หัวข้อ หัวข้อที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หัวข้อที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การเก็บรวบรวมผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วน ระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 114 คน เพศหญิง 71 คน มีอายุระหว่าง อายุ 50–59 ปี อายุราชการ 21 ปีขึ้นไป จบการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ต่อเดือน 30,000 ขึ้นไป สำเร็จการศึกษาตรงตามวิชาชีพ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครู คศ.3 สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีประสบการณ์สอนวิชาเกษตร 21 ปีขึ้นไป สอนมากกว่า 3 วิชาขึ้นไป มีหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนนอกกลุ่มสาระ มีการพัฒนาตนเองตามสายงานน้อยกว่า 3 ครั้ง พัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบมายน้อยกว่า 3 ครั้ง พัฒนาตามความสนใจของตนเองน้อยกว่า 3 ครั้ง

5.1.2 ความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากในทุก ๆ ด้าน โดยแต่ละด้านมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

5.1.2.1 สมรรถนะหลัก

(1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานมีทั้งหมด 4 รายการนั้น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.32, S.D.= 0.59) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

(2) ด้านการบริการที่ดีมีทั้งหมด 2 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.44, S.D.= 0.68) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

(3) ด้านการพัฒนาตนเองมีทั้งหมด 3 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.36, S.D.= 0.59) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

(4) ด้านการทำงานเป็นทีมมีทั้งหมด 5 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.59) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

(5) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีทั้งหมด 4 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.53) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

5.1.2.2 สมรรถนะประจำสายงาน

(1) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้มีทั้งหมด 5 รายการนั้น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.44, S.D.= 0.58) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

(2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน มีทั้งหมด 4 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.50, S.D.= 0.61) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มีทั้งหมด 3 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.41, S.D.= 0.64) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

(4) ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีทั้งหมด 3 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.41, S.D.= 0.75) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

(5) ด้านภาวะผู้นำครูมีทั้งหมด 5 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.43, S.D.= 0.55) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

(6) ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ มีทั้งหมด 5 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.54) มีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาที่สอน (X_{10}) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร (Y) ในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .325$, $p < .01$) กล่าวคือ ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาที่สอนแตกต่างกันจะมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครูเกษตร ในขณะที่ด้านอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาพิจารณาพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจและมีความสำคัญนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลัก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.53) โดยมีงานวิจัยที่ได้ผลการวิจัยในแนวทางเดียวกันคือ งานวิจัยของ พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร (2560 : 144-58) ผลการวิจัยที่พบว่า สมรรถนะหลักของข้าราชการครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's ethics and integrity) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ครูต้องศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ และ คชกรณ์ บัวคำ สุวิมล โพธิ์กลิ่น และสมาน อัศวภูมิ (2558 : 271-278) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการพัฒนาวินัยและจริยธรรมข้าราชการครู พบว่า ต้องมีการจัดอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ในทุกระดับและทุกตำแหน่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประพฤติตนเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบอย่างของผู้บังคับบัญชา ส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัยและจริยธรรมตามจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีในอาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.40, S.D.= 0.54) โดยมีงานวิจัยที่ได้ผลการวิจัยในแนวทางเดียวกันคือ งานวิจัยของ สุธี บูรณะแพทย์ (2557) ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะประจำสายงานทั้ง 5 ด้าน ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย การพัฒนาผู้เรียน (Student Development) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด จะเห็นได้ว่าครูมีความต้องการพัฒนาผู้เรียน ในด้านของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิต ความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทย การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยมีงานวิจัยที่ได้ผลการวิจัยในแนวทางเดียวกันคือ งานวิจัยของ กนิษฐา คูณมี ธนาศักดิ์ ข่ายกระโทก และ ศุภชัย จันทร์งาม (2552) ที่ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1-5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายสมรรถนะพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 สมรรถนะ คือ สมรรถนะด้านการพัฒนาผู้เรียน และสมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์นอกนั้นมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & Synthesis & Classroom Research) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูยังไม่เข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน แล้วไม่เชื่อว่าการวิจัยในชั้นเรียนจะสามารถพัฒนาแก้ปัญหาได้จริง และ นิทัศน์ หามนตรี (2550 : 177-185) ที่ได้ศึกษาการนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลวิจัยพบว่า การพัฒนาสมรรถนะของครูในด้านการวิจัยทางการศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องมีการวางแผนการปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบและการปรับปรุงให้มีความเหมาะสม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูยังไม่เข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนแล้วไม่เชื่อว่าการวิจัยในชั้นเรียนจะสามารถพัฒนาแก้ปัญหาได้จริงและที่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่ามีความเป็นไปได้ก็อาจเนื่องมาจากว่า ด้านการวิจัยทางการศึกษาเป็นการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองด้านการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงพัฒนาในการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข กล้าคิด กล้าแสดงออก มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ และครูดีขึ้น

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า ครูเกษตรที่มีวิชาสอนที่แตกต่างกัน (X_{10}) มีความสัมพันธ์ที่ผันแปรตามกันกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร (Y) ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .325$, $p < .01$) กล่าวคือ ครูเกษตรที่มีจำนวนวิชาที่สอนแตกต่างกันจะมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากครูเกษตรที่รับผิดชอบสอนจำนวนหลายวิชานั้นอาจจะมีความต้องการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมรรถนะที่สอดคล้องกับรายวิชาสอนของตนเอง ทั้งนี้ในแนวคิดทฤษฎีความต้องการของ Alderfer (1969 : 142) ได้กล่าวถึงความต้องการของบุคคลนั้นมีความสอดคล้องกับพฤติกรรม เพราะความต้องการเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในหลายปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม โดยปัจจัยอื่นที่มีส่วนสำคัญร่วมอยู่ด้วย เช่น ค่านิยม อุปนิสัย ทักษะของบุคคล ตลอดจนปัจจัยแวดล้อมอื่นที่ล้วนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของพฤติกรรม และพบว่า การพัฒนาตนเองตามสายงานมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในระดับสูงมาก ($r = .520$, $p = < .01$) การพัฒนาตนเองตามสายงานมีความสัมพันธ์ผกผันกันกับการพัฒนาตามความสนใจตนเองในระดับสูงมาก ($r = .382$, $p = < .01$) กล่าวคือ ครูเกษตรที่ได้รับหน้าที่ในการพัฒนาส่วนงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ตรงตามต้องการที่จะพัฒนาตนเองตามสายงาน ทั้งนี้ในแนวคิดทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์ (1943 : 89) ได้กล่าวถึง ผู้ที่มีความต้องการความสำเร็จสูงตามทฤษฎีนี้เป็นตัวอย่างของผู้มีความต้องการที่ได้ทำในสิ่งที่ตนปรารถนา และผู้ที่มีความต้องการงอกงาม หรือมีความต้องการพัฒนาตามสายงานของตนเอง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้มาจากการวิจัย

1. จากการศึกษา พบว่า ครูเกษตรมีความต้องการพัฒนาสรรถนะอย่างมาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมหลักสูตรพัฒนาความรู้ทักษะความเป็นครู ในเขตพื้นที่ดังกล่าว เช่น โครงการพัฒนาสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูอัจฉริยะ ครูมืออาชีพ สร้างแรงบันดาลใจลูกศิษย์สู่ความสำเร็จ ศาสตร์พระราชา การจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นต้น เพื่อให้ครูเกษตรได้พัฒนา สรรถนะของตนเอง

2. โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ควรนำข้อมูลความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ในการสนับสนุนครูเกษตรในโรงเรียนของตน มีการจัดอบรมภายในโรงเรียน หรือให้ส่งเสริมครูเข้ารับการอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ ตามที่หน่วยงานอื่น ๆ จัดขึ้น เพื่อให้บุคลากรครูได้พัฒนาสรรถนะตามความต้องการ

3. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรนำข้อมูลความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรครูเกษตร โดยกำหนดนโยบายให้สอดคล้องตามความต้องการของครูเกษตรในปัจจุบัน

4. สถาบันผู้ผลิตครูเกษตรควรนำข้อมูลความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาความต้องการพัฒนาสรรถนะครูเกษตรในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทย เพื่อให้เห็นภาพรวมของความต้องการพัฒนาสรรถนะครูเกษตรของประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กนิษฐา คูณมี ธนาศักดิ์ ข่ายกระโทก และ ศุภชัย จันทร์งาม 2552. "ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครู สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1-5." ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 6.** นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค. 2546. **การพัฒนาความสามารถเชิงสมรรถนะ.** กรุงเทพฯ : โกลบัล คอนเซิร์น.

โกสินทร์ รังสิยาพันธ์. 2530. **ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู.** กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์. การศาสนา.

คชกรณ์ บัวค า สุวิมล โพธิ์กลิ่น, และสมาน อัศวภูม. 2558. แนวทางการพัฒนาวินัยและจริยธรรมข้าราชการครู. **วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต**. 15: 271-278

ฉัตรชัย หวังมีจงมี. 2560. **"สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21."** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. 2520. **ลักษณะของครูที่ดี.** กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์. กรมการฝึกหัดครู.

ชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ และณรงค์ เทียนส่ง. 2521. **ประชากรศาสตร์และประชากรศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชุลีพร ใช้ปัญญา. 2550. **"สมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร."** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ณรงค์วิทย์ แสนทอง. 2547. **มารู้จัก Competency กันเถอะ.** กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

ธำรงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. 2548. **เริ่มต้นอย่างไร เมื่อจะนำ Competency มาใช้ในองค์กร.** กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

นิทัศน์ หามนตรี. 2557. **การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บุญชม ศรีสะอาด. 2553. **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

บุญใจ ศรีสถิตย์นรากูร. 2550. **ภาวะผู้นำและกลยุทธ์การจัดการองค์การพยาบาลในศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญา มีสุข. 2558. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนอาชีวศึกษา: ความท้าท้ายภายใต้วิชาชีพ. **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม.** 14(2) : 734 - 741.

ปัญญา หิรัญรัศมี และคณะ. 2520. **ความรู้พื้นฐานการศึกษาเกษตร.** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล. 2543. **การออกแบบการวิจัย.** (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิร. 2560. "การพัฒนาสมรรถนะหลักและประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ." **วารสารสุทธิปริทัศน์.** 31(100) : 145.

ภัคพงศ์ ปวงสุข. 2554. **การจัดการศึกษาเกษตร.** กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีน เซอร์วิส.

เมธัส วันแอเลาะ. 2548. "**ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อสมรรถนะของครูโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ระดับมัธยมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพและปริมณฑล.**" วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

รมณีย์ อาภาภิรม. 2531. วิธีการสอนวิชาเกษตร. โครงการตำราคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2526. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525.** กรุงเทพฯ : อักษรเจริญพัฒน์ : 323.

_____. 2542. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ : อักษรเจริญพัฒน์ : 305.

ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา. (2556). **ข้อมูลจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** [Online]. Available : http://data.bopp-obec.info/emis. /ค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2561.

รังสรรค ประเสริฐศรี. 2548. **พฤติกรรมองคการ.** กรุงเทพฯ : ธรรมสาร จำกัด.

รัชนีวรรณ วณิชย์ถนอม. 2550. **สมรรถนะในวันวาน วันนี้และพรุ่งนี้ ในสาระสำคัญการปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับใหม่.** กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ.

วัฒนะ สะดวก. ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนไพรบึงวิทยาคมจังหวัดศรีสะเกษ. **สัมภาษณ์,** วันที่ 6 มกราคม 2563.

วิจิตร ศรีสอ้าน. 2539. **เอกสารการสัมมนาผู้บริหารเรื่องการเป็นผู้นำทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ.

วีณา นนทพันธาวาทย์. 2549. **การบริหารงานวิจัยในโรงเรียน.** แปลนพริ้นท์ติ้ง.

วีรวรรณ ญาณพันธุ์. 2533. **หลักการศึกษาเกษตร.** กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร.

ศราวุธ อินทรเทศ. 2556. **หลักการศึกษาเกษตร.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีน เซอร์วิส.

ศิริรัตน์ พิริยธนาลัย และจุฑา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2553. **Competency สมรรถนะ เข้าใจ ใช้เป็น เห็นผล.** กรุงเทพฯ : เอพีพริ้นติ้ง กรุ๊ป.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2546. **การบริหารการตลาดยุคใหม่.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัท ธรรมสารจำกัด.

สมศักดิ์ ค้าคล่อง. ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคมจังหวัดบุรีรัมย์. **สัมภาษณ์,** วันที่ 15 กันยายน 2561.

สิรินาตย์ กฤษฎาธาร. 2552. **ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)**. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาตร์, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. 2549. **แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency BASED LEARNING.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศิริวัฒนา อินเตอร์พริ้นท์.

สุธี บูรณะแพทย์. 2557. **“สมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3.”** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

สุภาพร อาจเดช. (2555). องค์กรปกครองส่วนทองถิ่นกับการสนับสนุนช่วยเหลือการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. **การวิจัยเชิงสถิติเพื่อการพัฒนาการศึกษา.** การประชุมวิชาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครั้งที่ 3 ประจำปี 2555. (หน้า 20-24). กรุงเทพฯ: กลุ่มงานคณะกรรมาธิการการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (ม.ป.ป.). **คู่มือหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูเพื่อให้มีหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ.**

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. 2548. **มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยาฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**. หนังสือเวียน ที่ ศธ 0206.3/ว 17 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2548.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2548. **คู่มือสมรรถนะหลัก คำอธิบาย และตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะหลักในราชการพลเรือน.** กรุงเทพฯ : พีเอลีฟวิ่ง.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2552. **คู่มือสมรรถนะหลัก คำอธิบาย และตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้สมรรถนะหลักในราชการพลเรือน.** กรุงเทพฯ : พีเอลีฟวิ่ง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. **ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2557. **รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการกระจายอำนาจของไทย.** กรุงเทพฯ : สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2549. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.

_____. 2549. **คู่มือประกอบวิชาชีพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ส านักงานเลขาธิการคุรุสภา.

_____. 2552. **เอกสารประกอบการด าเนินงานของ ศมจ. และ อสคบ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559).** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

อรทัย ภูพิพัฒน์. 2559. "ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1" สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

อเนก เทียนบูชา. 2553. **"การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน."** ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธ์. 2547. **Career Development in Practice.** กรุงเทพฯ : เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. 2547. แนวคิดเรื่องสมรรถนะ Competency : เรื่องเก่าที่เรายังหลงทาง. **จุฬาลงกรณ์วารสาร.**

อำไพ สุจริตกุล. 2533. **คุณธรรมครูไทย.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย. (จัดทำใน โอกาส 80 ป ศาสตราจารยทานผูหญิงพูนทรัพย นพวงศ ณ อยุธยา)

อุทัยรัตน์ ทองเนื้อตัน. 2558. **"สมรรถนะของพนักงานครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครปฐม."** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

McClelland, David C. 1973. "Testing for Competence Rather than Intelligence". **American Psychologist**, (28), pp. 1-24.

Queensland Ombudsman. 2009. **Role of Queensland Ombudsman: Presentation Document**. University of Queensland Australia. 3

Spencer, L. M. and S. M. Spercer. 1996. **Competency at work.** New York: John. pp 11.

Siddiqui. (2010). "The Communicative Language Teaching". Journal of In-Service Education. 19(1), 20.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Tom Bisschoff & Bennie Grobler. (2006). “The Management of Teacher Competence”. Journal of In-Service Educatio. 24(2), 3.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ข เครื่องมือในการวิจัย

ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/1119

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหาร ลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 เมษายน 2562

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถาม

เรียน ผศ.ดร.ณรงค์ กาญจนะ / ดร.นวรัตน์ พัวพันธ์ / นายวัฒนะ สะลวก /
ว่าที่พันตรี ดร.มานิตย์ ชาชิโย / ผอ.ชูศักดิ์ สีสัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายณัฐนัย มณีวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด" โดยมี รศ.ดร.ภัคพงศ์ ปวงสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจและประเมินแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจและประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นายณัฐนัย มณีวรรณ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 087-359-3903

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

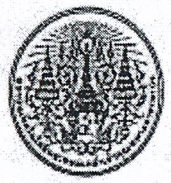

ประกาศคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2562 ให้ดำเนินการดังนี้

นายณัฐนัย มณีวรรณ รหัสประจำตัว 59603113 ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด (Needs for Competency Development of Agricultural Teachers in Northeast under Provincial Administrative Organization)" โดยมี รศ.ดร.ภัคพงศ์ ปวงสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2562

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภัคพงศ์ มะโน)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ 035 /2562
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบสำรอง ของนายณัฐนัย มณีวรรณ

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ ของนายณัฐนัย มณีวรรณ รหัสประจำตัว 59603113 หลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.ภัสพงศ์	ปวงสุข	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.สถาพร	ดียิ่ง	ประธานกรรมการภายนอก
รศ.ดร.ภัสพงศ์	ปวงสุข	กรรมการ
อ.ดร.ปิยะนารถ	จันทร์เล็ก	กรรมการ
ผศ.ดร.ศราวุธ	อินทรเทศ	กรรมการ

3. คณะกรรมการสอบสำรอง

ผศ.ดร.บรียนันท์	สิทธิจินดาวร์	กรรมการ	(อาจารย์บัณฑิตพิเศษ)
รศ.ดร.ชิตการ	พลภักดี	กรรมการ	(อาจารย์บัณฑิตประจำ)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว 7004/ 0054

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
คุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ พฤษภาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายณัฐนัย มณีวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด" โดยมี รศ.ดร.ภัทรงศ์ ปวงสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นายณัฐนัย มณีวรรณ ทดลองใช้แบบสอบถาม ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ราตรี ศิริพันธุ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02-329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร.087-359-3903

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๔/0096

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายณัฐนัย มะเนียรระ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด" โดยมี รศ.ดร.ภัคพงศ์ ปวงสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นายจักรพงษ์ ศรีสุทธิ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๗๒๙-๔๐๐๐ ต่อ ๓๐๔๒
โทรสาร ๐๒-๗๒๙-๔๗๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๑๕๙-๓๔๐๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ อว ๗๐๐๔/ 0006

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ๑๐๕๒๐

๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบสอบถาม

ด้วย นายณัฐนัย มณีวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด" โดยมี รศ.ดร.ภัคพงศ์ ปางสุข เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นายจักรพงษ์ ศรีสุทธิ์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐ ต่อ ๓๖๘๒
โทรสาร ๐๒- ๓๒๙-๘๔๓๖
ติดต่อนักศึกษา โทร.๐๘๗-๓๕๙-๓๓๐๓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

เครื่องมือในการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

คำชี้แจงในตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด การตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะเก็บเป็นข้อมูลเพื่อประโยชน์ในงานวิจัยเท่านั้น

2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของครูเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตอนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้

ณัฐนัย มณีวรรณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง

เรื่อง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือเติมคำตอบลงในช่องว่าง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ ☐ 20-29 ปี ☐ 30-39 ปี ☐ 40-49 ปี ☐ 50-59 ปี

3. อายุราชการ ☐ ต่ำกว่า 3 ปี ☐ 3-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 21 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก

5. รายได้ต่อเดือน ☐15,000 – 20,000 บาท ☐ 20,000 – 30,000 บาท ☐ 30,000 บาท ขึ้นไป

6. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา .....

7. ตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ครูอัตราจ้าง ☐ พนักงานราชการ ☐ ครูผู้ช่วย ☐ ครู คศ. 1
☐ ครู คศ. 2 ☐ ครู คศ. 3 ☐ ครู คศ. 4 ☐ ครู คศ. 5

8. ระดับที่การสอน ☐ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ☐ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

9. ประสบการณ์สอนวิชาเกษตร ☐ ต่ำกว่า 3 ปี ☐ 3-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี
☐ 21 ปีขึ้นไป

10. จำนวนวิชาที่สอน ..... วิชา

11. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. การพัฒนาตนเอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ พัฒนาตนเองตามสายงาน ..... ครั้งต่อปี

☐ พัฒนาตามที่หน้าที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม ..... ครั้งต่อปี

☐ พัฒนาตามความสนใจของตนเอง ..... ครั้งต่อปี

☐ อื่น ๆ .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับ ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมี 5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง หมายถึง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง หมายถึง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง หมายถึง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง หมายถึง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง หมายถึง ความต้องการพัฒนาสมรรถนะในระดับน้อยที่สุด

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1. สมรรถนะหลัก (Core competency)					
1.1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน (Working achievement motivation)					
1) ความสามารถในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ภารกิจงาน					
2) ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์					
3) ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน					
4) ความสามารถในการพัฒนาการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ					
<u>สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของครูเกษตร</u> (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
5).....					
6)					
7)					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
1.2 การบริการที่ดี (Service mind)					
1) ความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ					
2) การปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ					
<u>สมรรถนะการบริการที่ดีของครูเกษตร</u> (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
3).....					
4).....					
5).....					
1.3 การพัฒนาตนเอง (Self-development)					
1) การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ					
2) การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ					
3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างเครือข่าย					
<u>สมรรถนะการพัฒนาตนเองของครูเกษตร</u> (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
4).....					
5).....					
6).....					
1.4 การทำงานเป็นทีม (Team work)					
1) การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนร่วมงาน					
2) การเสริมแรงให้กำลังใจเพื่อนร่วมงาน					
3) การปรับตัวเข้ากับกลุ่มคนหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย					
4) การแสดงบทบาทผู้นำหรือผู้ตาม					
5) การเข้าไปมีส่วนร่วมกับผู้อื่นในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
<u>สมรรถนะการทำงานเป็นทีมของครูเกษตร</u> (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
6).....					
7).....					
8).....					
1.5 จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู (Teacher's ethics and integrity)					
1) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ					
2) มีวินัย และความรับผิดชอบในวิชาชีพ					
3) การดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม					
4) การประพฤติปฏิบัติตน					
<u>สมรรถนะจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูเกษตร</u> (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
5).....					
6).....					
7).....					
2. สมรรถนะประจำสายงาน (Functional competency)					
2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (Curriculum and learning management)					
1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร					
2) ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้					
3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้					
5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
<u>สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูเกษตร</u> (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
6).....					
7).....					
8).....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
2.2 การพัฒนาผู้เรียน (Student development)					
1) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ผู้เรียน					
2) การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกายและสุขภาพจิตผู้เรียน					
3) การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน					
4) การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
<u>สมรรถนะการพัฒนาผู้เรียนของครูเกษตร</u> (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
5).....					
6).....					
7).....					
2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน (Classroom management)					
1) จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน					
2) จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา					
3) กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา					
<u>สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียนของครูเกษตร</u> (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
4).....					
5).....					
6).....					
2.4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (Analysis & synthesis & classroom research)					
1) การวิเคราะห์					
2) การสังเคราะห์					
3) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะของครูเกษตร	ระดับคุณภาพ				
	5	4	3	2	1
สมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนของครูเกษตร (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
4).....					
5).....					
6).....					
2.5 ภาวะผู้นำครู (Teacher leadership)					
1) วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult development)					
2) การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialoguc)					
3) การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change agency)					
4) การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective practice)					
5) การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for improving pupil achievement)					
สมรรถนะภาวะผู้นำครูของครูเกษตร (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
6).....					
7).....					
8).....					
2.6 การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (Relationship & collaborative-building for learning management)					
1) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้					
2) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้					
สมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูเกษตร (โปรดระบุในช่องด้านล่าง)					
3).....					
4).....					
5).....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ค

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ทางสถิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
1	เพศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	อายุ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	อายุราชการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	ระดับการศึกษาสูงสุด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	รายได้ต่อเดือน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	ตำแหน่งปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	ระดับในการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	ประสบการณ์สอนวิชาเกษตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	จำนวนวิชาที่สอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	การพัฒนาตนเองสายงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	พัฒนาตามที่หน้าที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	พัฒนาตามความสนใจของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	ความสามารถในการวางแผน การกำหนดเป้าหมาย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ภารกิจงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	ความสามารถในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	ความสามารถในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	ความตั้งใจและเต็มใจในการให้บริการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	การปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางวิชาการและวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
41	การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภูมิใจในความเป็นไทยให้กับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุข และความปลอดภัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
44	กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45	การวิเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	0.60	ใช้ได้
46	การสังเคราะห์	+1	+1	+1	+1	+1	5	0.60	ใช้ได้
47	การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
48	วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู	+1	+1	+1	-1	+1	5	0.60	ใช้ได้
49	การสนทนาอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
51	การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
52	การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
53	การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	+1	-1	+1	+1	+1	5	0.60	ใช้ได้
54	การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	96.8
	Excluded[a]	1	3.2
	Total	31	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.908	54

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล นายณัฐนัย มณีวรรณ

วัน เดือน ปี เกิด 9 มิถุนายน พ.ศ. 2535

ที่อยู่ปัจจุบัน 17/6 ถนนอิสาณ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง

จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2561 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.)

สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ 2559 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (ค.อ.บ.)

สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

แขนงวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ 2553 โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม มัธยมศึกษาปีที่ 1-6

ประวัติการทำงาน

พ.ศ 2560 จนถึงปัจจุบัน เจ้าหน้าที่ Food Event

บริษัท เดอะมอลล์ กรุ๊ป จำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้